

ГОДИШЕН ОТЧЕТ

ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ ЕАД

31 декември
2019 година

- ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
- ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ
- ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР
- ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

**„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ” ЕАД
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ
ГОДИШЕН ЗА ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.**

Доклад на независимите одитори.....	i
Годишен доклад за дейността.....	i
Декларация за корпоративно управление.....	xvi
Отчет за печалбата или загубата.....	1
Отчет за другия всеобхватен доход.....	2
Отчет за промените в собствения капитал.....	3
Отчет за финансовото състояние.....	4
Отчет за паричните потоци.....	5
Приложения	
1. Корпоративна информация.....	6
2.1. База за изготвяне.....	6
2.2. Промени в счетоводната политика и оповестявания.....	6
2.3. Нови стандарти и разяснения, които все още не са приети от Дружеството.....	7
2.4. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения.....	8
2.5. Обобщение на съществените счетоводни политики.....	11
3. Нетни премии.....	27
4. Приходи от такси и комисионни.....	28
5. Приходи от инвестиции.....	28
6. Реализирани печалби и загуби.....	28
7. Печалби и загуби от преценка до справедлива стойност.....	28
8. Други приходи от дейността.....	28
9. Разходи за претенции – нетно.....	29
10. Обезценка на застрахователни вземания.....	29
11. Административни разходи.....	29
12. Други разходи за дейността.....	30
13. Разходи за възнаграждения на персонала.....	30
14. Разход от данък върху доходите.....	30
15. Данък върху доходите, отнасящ се за елементите на другия всеобхватен доход.....	31
16. Нематериални активи.....	31
17. Материални активи.....	32
18. Инвестиционни имоти.....	32
19. Финансови инструменти и справедлива стойност на финансовите активи.....	35
20. Активи по презастрахователни операции.....	38
21. Данъци.....	38
22. Вземания по застрахователни операции.....	39
23. Търговски вземания и аванси.....	40
24. Парични средства и парични еквиваленти.....	40
25. Разходи за бъдещи периоди и други активи.....	40
26. Задължения по застрахователни договори.....	41
27. Задължения към персонала при пенсиониране.....	42
28. Задължения към застрахователи, брокери, агенти.....	43
29. Търговски и други задължения.....	44
30. Активи с право на ползване и задължения по лизингови договори.....	44
31. Регистриран капитал.....	45
32. Други капиталови инструменти.....	45
33. Правила за упражнението на риска.....	46
34. Застрахователен и финансов риск.....	49
35. Сделки със свързани лица.....	66
36. Условни задължения и ангажименти.....	68
37. Събития след датата на отчета за финансово състояние.....	68

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ
31 ДЕКЕМВРИ 2019 Г.

Управителен съвет

Коста Чолаков - Председател на Управителния съвет (УС) и Главен Изпълнителен директор
Евгени Бенбасат - Член на Управителния съвет и Изпълнителен директор
Бистра Василева - Член на Управителния съвет и Изпълнителен директор
Борис Паличев - Член на Управителния съвет и Изпълнителен директор

Секретар

Симона Йовчева- Хаджиева

Адрес

София, 1000
Бул. „Витоша“ 89Б
Милениум център

Правни консултанти

Вътрешна дирекция “Корпоративно право”

Одитори

„ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД
1000 София
бул. „Мария Луиза“ № 9-11

„Грант Торнтон“ ООД
1421 София
Бул. „Черни връх“ № 26

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
НА „ДЗИ - ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
за 2019 година

МАКРОИКОНОМИЧЕСКА И ПАЗАРНА СРЕДА

Брутният вътрешен продукт (БВП) през четвъртото тримесечие на 2019 г. се увеличава с 0.1% в ЕС-27 спрямо предходното тримесечие по сезонно изгладени данни.

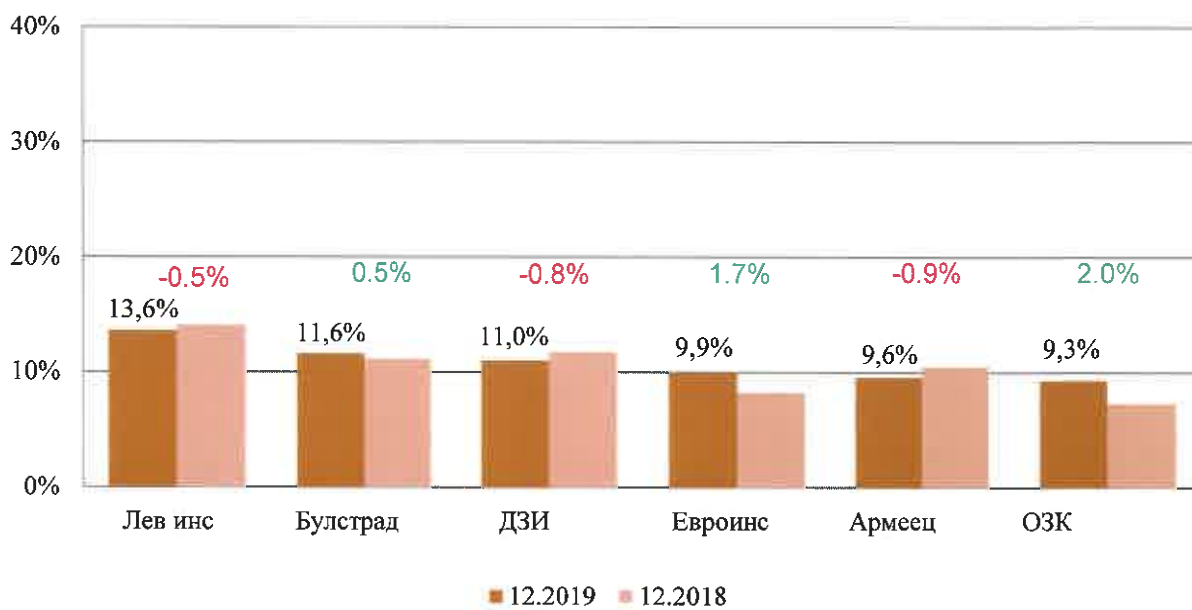
В сравнение със същото тримесечие на предходната година сезонно изгладените данни показват нарастване на равнището на БВП в ЕС-27 с 1.2%, а в България - с 3.5%.

За същия период БВП в България нараства с 0.7%. Годишната инфлация за декември 2019 г. спрямо декември 2018 г. е 3.8%.

През 2019 г. застрахователният пазар (пряко застраховане) отчита ръст от 15.9% по данни на КФН към месец декември. Публикуваните данни за пазара по Общо застраховане показват ръст от 16.8% на годишна база, което се дължи основно на ръста в обемите по застраховки „Автокаска на сухопътни превозни средства“ (+6.2%) и „Гражданска отговорност на МПС“ (+17.4%).

„ДЗИ - Общо застраховане“ се нарежда на 3-то място по обем на продажбите в общо застраховане, което води до спад с едно място спрямо предходен период.

Пазарен дял
Общо застраховане

ПРАВЕН СТАТУТ

„ДЗИ - Общо Застраховане“ ЕАД (Дружеството) е регистрирано по законите на Република България на 27 февруари 1998 г. Дружеството е вписано в Търговския регистър на СГС – Фирмено отделение, под № 5215 от 1998 г., пререгистрирано в Търговския регистър на АП през януари 2008 г. Дружеството е с адрес на управление гр. София, ул. Витоша № 89 и е част от финансовата група ДЗИ.

Към 31 декември 2019 г., 100% от капитала на Дружеството е собственост на „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД.

ПРАВЕН СТАТУТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Към 31 декември 2019 г. мажоритарен краен собственик на “ДЗИ - Общо Застраховане” ЕАД е “Кей Би Си” Иншурънс НВ, Белгия чрез контрол на 100% от акционерния капитал на компанията майка „ДЗИ - Животозастраховане” ЕАД.

Основният капитал на “ДЗИ - Общо застраховане” ЕАД е 66,586,779 лв., разпределен в 9,512,397 броя поименни акции, с номинална стойност на една акция 7 лв., който е внесен изцяло. Дружеството не притежава собствени акции и през 2019 г. не е извършвано придобиване или прехвърляне на собствени акции.

Дружеството има двустепенна система на управление – Надзорен съвет, състоящ се от 3 члена, и Управителен съвет – от 4 члена. Възнагражденията на членовете на управителните органи и търговските пълномощници през 2019 г. са в размер на 780 хил. лв.

Съгласно Устава на “ДЗИ - Общо застраховане” ЕАД, членовете на управителните органи нямат преференции и ограничения относно придобиването на акции на Дружеството. Членовете на управителните органи не притежават акции на Дружеството и не са придобивали или прехвърляли такива през годината.

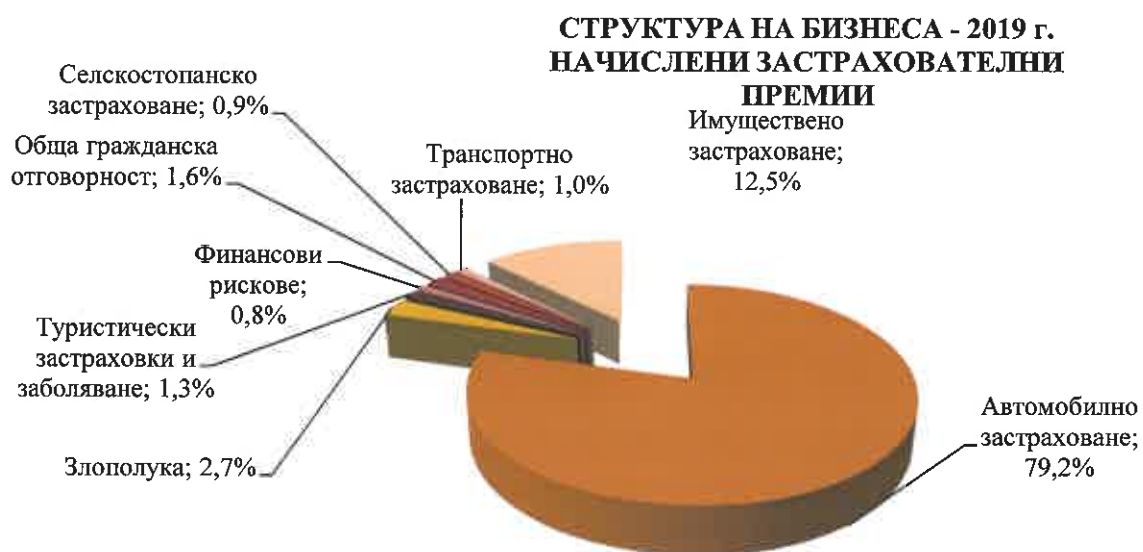
Информацията по чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон относно участията на членовете на Надзорния и Управителния съвет на “ДЗИ - Общо застраховане” ЕАД в други търговски дружества е представена в приложение към настоящия доклад.

ЗАСТРАХОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ

“ДЗИ - Общо застраховане” ЕАД притежава разрешение от Националния съвет по застраховане № 3 от 13 май 1998 г. за извършване на застрахователна и презастрахователна дейност по всички видове застраховки от раздел II-ри на Приложението към чл.6, ал.2 към Закона за застраховането (отм.) и допълнителен лиценз по застраховката по раздел II.б.”А”, т. 10 от Приложение № 1 към Кодекса за застраховането (отм.) “Всяка отговорност за вреди, възникваща при използването на сухопътни моторни превозни средства”, съгласно Решение № 1175-ОЗ от 06.12.2006 г. на Комисията за финансов надзор.

Основна цел на Дружеството за 2019 г. беше запазване позиция сред водещите компании на българския застрахователен пазар и повишаване рентабилността на застрахователните продукти.

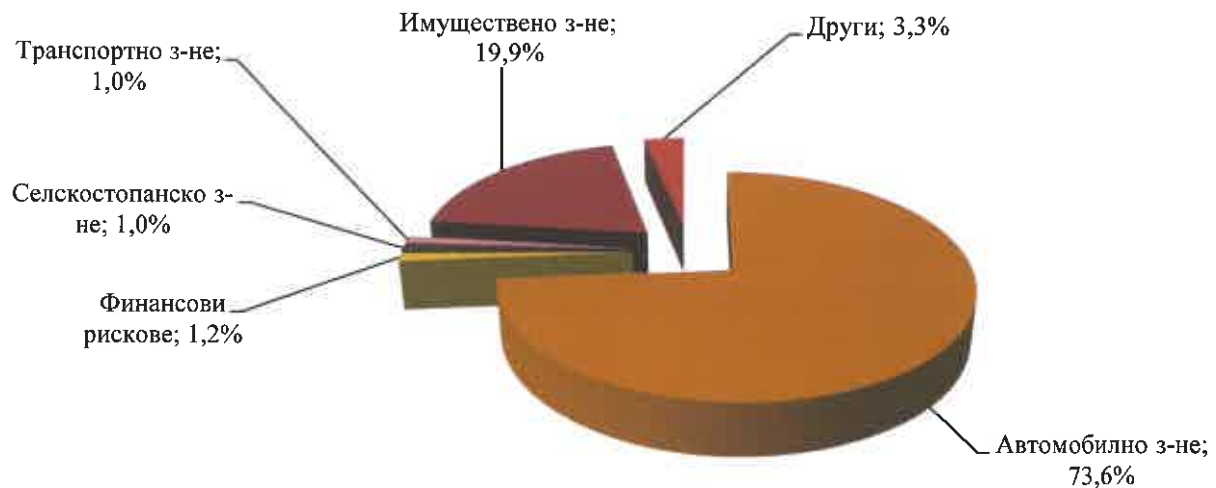
Записаните застрахователни премии през 2019 г. са 256,649 хил. лв. или с 9.3% повече спрямо 2018 г. Нетните от презастраховане спечелени премии са 235,908 хил. лв., което означава ръст от 19.9% на годишна база.

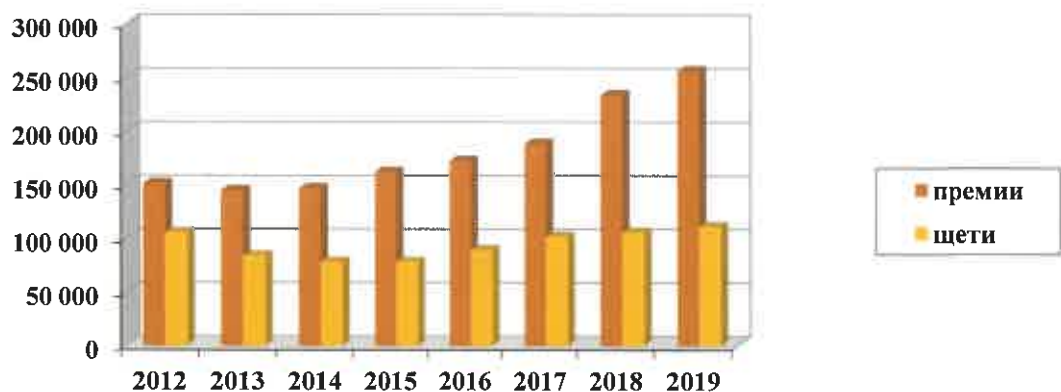
Изплатени са **застрахователни обезщетения** в размер на 111,209 хил. лв. Нетният размер на възникналите претенции, в т.ч. презастраховане, приходи от регреси и изменение на резерва за предстоящи плащания, възлиза на 114,720 хил. лв. В сравнение с предходната 2018 г., нетният размер на възникналите претенции е по-висок с 18%.

ЗАСТРАХОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

СТРУКТУРА НА БИЗНЕСА - 2019 г.
БРУТО ПЛАТЕНИ ЩЕТИ

РАЗВИТИЕ НА ПРЕМИИ И ЩЕТИ ЗА ПЕРИОДА
2012 - 2019 година

Изменение на премиите в сравнение с 2018 година

- Наблюдава се ръст на записаните премии в размер на 9% общо за Дружеството, дължащ се основно на по-високите продажби в „Каско на сухопътни МПС“, „Гражданска застраховка на МОС“ и „Имуществено застраховане“;
- Увеличение на премиите в сравнение с предходната година по застраховка „Каско на сухопътни МПС“ от 4.76%;
- Ръст на премиения приход се наблюдава в имуществено застраховане 16%;
- Отбелязва се ръст на премиения приход по „Кражби“ 17.39 %, „Гражданска отговорност“ 12.52 % и „Финансови загуби“ 17.92%;
- Отчетен е спад в премиите на застраховка „Каско на релсови ПС“ с 34.16%, „Товари по време на превоз с 20.42%“, „Морско застраховане“ с 98.69% и „Обща гражданска отговорност“ с 2.94%.

ЗАСТРАХОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Изменение на щетите в сравнение с 2018 година

- Платените щети за периода се увеличават с 4.89% спрямо предходната година.

Изменение на оперативните разходи в сравнение с 2018 година

Нетните оперативни разходи за 2019 г. възлизат на 100,263 хил. лв. и включват 30,692 хил. лв. административни разходи и 67,614 хил. лв. други разходи. В частта на другите разходи влизат 55,253 хил. лв. аквизиционни разходи и 12,361 хил. лв. други, които включват основно разходи за върнати и отписани премии, превантивни мероприятия, правни разходи, разходи за допълнителни вноски към Гаранционен фонд и други.

Спрямо 2018 г. е налице увеличение на оперативните разходи с 8%, като причината е основно по-високият разход за комисионни възнаграждения във връзка с повишението в прихода от застрахователни премии в автомобилното застраховане, както и разходите за допълнителни вноски към Гаранционния фонд, които застрахователните компании дължат от 2018 година.

Развитие на застрахователните продукти

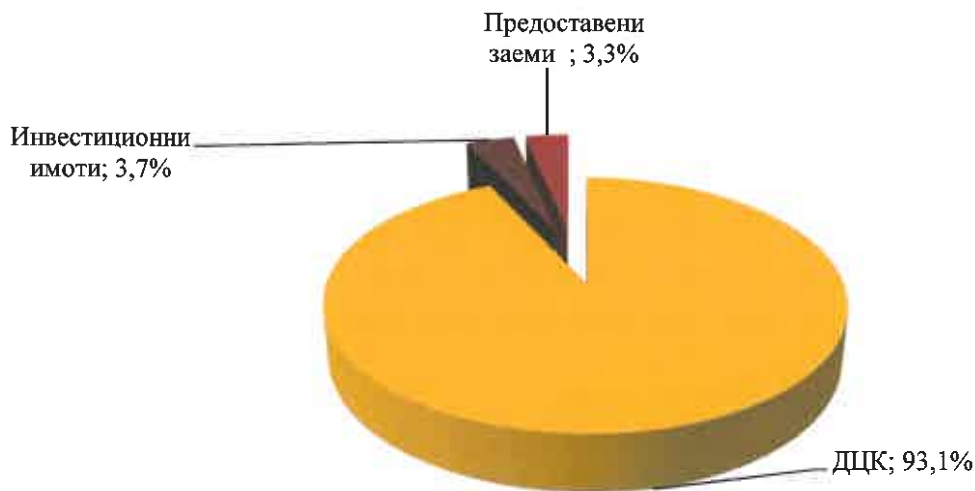
През 2019 г. Дружеството работи в посока усъвършенстване на различните застрахователни продукти според нуждите и изискванията на клиентите.

ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ

Инвестиционната дейност на “ДЗИ - Общо застраховане” ЕАД е подчинена на принципите за сигурност, доходност и ликвидност при спазване изискванията на законовата нормативна база – обща и тази в областта на застраховането.

С тези принципи и цели е съобразена и структурната рамка на инвестиционния портфейл на Дружеството през 2019 г.

СТРУКТУРА НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПОРТФЕЙЛ 2019 г.

Структуроопределящ елемент в инвестиционния портфейл на Дружеството са облигациите, които към 31 декември 2019 г. са на стойност 279,385 хил. лв.

Стойността на инвестиционните имоти на “ДЗИ - Общо застраховане” ЕАД към края на 2019 г. е 14,278 хил.лв.

През 2019 г. падежират депозитите на Дружеството и поради ниските лихви на пазара не са сключвани нови договори за депозити.

Придобитият през 2013 г. емитиран от Р. България външен дълг по законодателството на ФРГ са на стойност 9,800 хил. лв. в края на 2019 г.

ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Общият обем на инвестициите в края на 2019 г. възлиза на 303,463 хил. лв., с което инвестиционният портфейл на Дружеството се увеличава с 31.69 % в сравнение с 230,432 хил. лв. през 2018 г.

Реализираният нетен доход от инвестициите е в размер на 6,658 хил. лв., което е с 1 % по-малко в сравнение с 2018 г.

Паричните експозиции под формата на разплащателни сметки и парични средства в брой, осигуряващи текущата ликвидност, са в размер на 58,022 хил. лв.

НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ

Дружеството не осъществява действия в областта на научно-изследователската и развойна дейност.

ТЕРИТОРИАЛНА МРЕЖА

“ДЗИ - Общо застраховане” ЕАД осъществява застрахователната си дейност в страната чрез 140 собствени териториални поделения, чрез които се осигурява плътно покритие на цялата територия. Основните единици, чрез които се извършват продажбите и администрирането, ликвидацията и отчетността на застрахователните полици, са главните агенции, чийто брой и разположение съответстват на административно-териториалното деление на страната. Чрез агенциите и офисите се извършва само продажба на застрахователни продукти.

ПЕРСОНАЛ

Към 31 декември 2019 г. броят на заетите щатни бройки в “ДЗИ - Общо застраховане” ЕАД е 518 бройки.

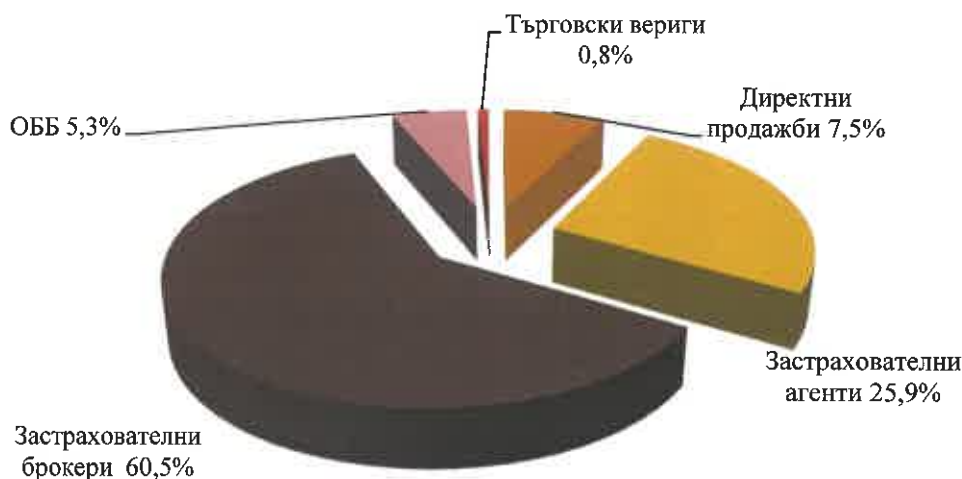
Политиката по заплащане в Дружеството е ориентирана към обвързване на възнаграждението на всеки служител както с резултатите на структурното звено и компанията, така и с неговото индивидуално представяне.

Дружеството е предприело всички необходими мерки за спазване изискванията на нормативната база по здравословни и безопасни условия на труд.

ТЪРГОВСКА МРЕЖА

“ДЗИ - Общо застраховане” ЕАД осъществява търговската си дейност освен чрез териториалните поделения в страната и чрез добре организирана външна търговска мрежа от застрахователни брокери и агенти. Активността на застрахователните брокери на общозастрахователния пазар в страната е голяма. С цел използване на потенциала им в определени пазарни сегменти, “ДЗИ -Общо застраховане” ЕАД ползва посредничеството на почти всички лицензирани брокери. Основен партньор при развиването на банково-застрахователния бизнес е Обединена българска банка поради общия собственик на двете компании.

СТРУКТУРА НА ПРОДАЖБИТЕ 2019 г.

През 2019 г. не се наблюдават съществени промени в структурата на продажбите на Дружеството.

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2019 Г.

ФИНАНСОВИ РЕЗУЛТАТИ НА “ДЗИ - ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ” ЕАД

Резултатът от дейността на Дружеството през 2019 г. в размер на 26,932 хил. лв. печалба е представен във финансовия отчет на Дружеството, изготвен в съответствие с МСФО.

Нетните спечелени премии са 235,908 хил. лв. и са формирани на база:

- брутни записани премии в размер на 256,649 хил. лв.,
- изменение на резервите за премии, изразяващо се в разход в размер на 9,233 хил. лв.,
- отстъпени премии на презастрахователи в размер на 11,508 хил. лв.

Начислените плащания, нето от презастраховане, и изменението на резерва за предстоящи плащания, са в размер на 114,720 хил. лв.

Извършените аквизиционни разходи са в размер на 55,253 хил. лв., а административно-стопанските разходи – 30,692 хил. лв.

Другите технически разходи са в размер на 12,361 хил. лв.

Финансовият резултат от дейността на “ДЗИ - Общо застраховане” АД за 2019 г. е печалба в размер на 26,932 хил. лв., постигната в следствие на постоянните мерки, предприемани през последните няколко години, за подобряване рисковия профил и увеличаването на застрахователния портфейл.

Общият размер на активите на “ДЗИ - Общо застраховане” ЕАД към 31 декември 2019 г. е 483,544 хил. лв., като се отчита увеличение спрямо предходния отчетен период с 61,095 хил. лв., или 14 %.

Инвестициите съставляват 62.76 % от активите на Дружеството.

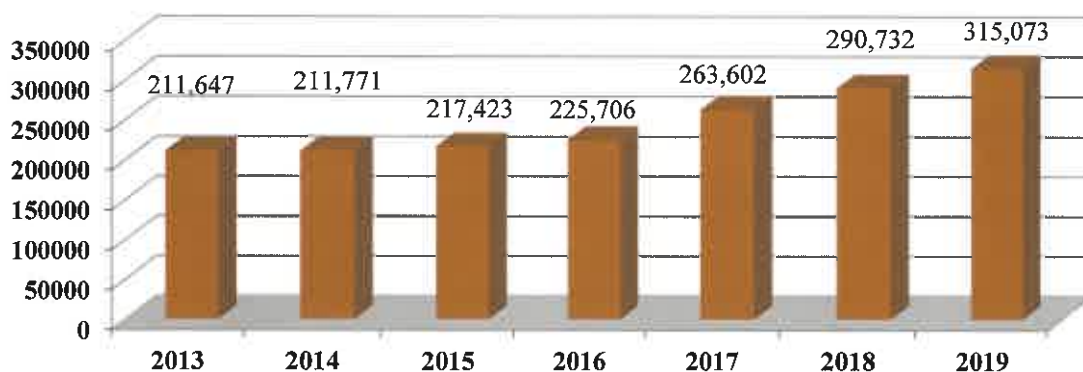
Дълготрайните материални и нематериални активи и активите с право на ползване са в размер на 25,618 хил. лв. и имат относителен дял от 5.30%.

Вземанията и авансите са 75,476 хил. лв., които в преобладаващата си част са вземания по пряко застраховане, начислени към 31 декември 2019 г., както и вземания по регреси.

Останалите активи, показани в Отчета за финансовото състояние, са: активи по презастрахователни операции за 19,660 хил. лв., парични средства в размер на 58,022 хил. лв., и други активи за 1,193 хил. лв.

Задълженията на “ДЗИ - Общо застраховане” ЕАД към 31 декември 2019 г. са в размер на 349,936 хил. лв., състоящи се основно от застрахователни резерви в размер на 315,073 хил. лв. (относителен дял 90.7%). От тях 192,694 хил. лв. представляват резерв за предстоящи плащания и 122,379 хил. лв. - пренос-премиен резерв. Спрямо предходната година обемът на застрахователните резерви нараства с 8.37%.

ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ РЕЗЕРВИ ЗА ПЕРИОДА 2013 - 2019

Размерът на нетните активи на Дружеството е 133,608 хил. лв. и се е увеличил спрямо 2018 г. с 31,668 хил. лв., или с 31.07%.

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

ФИНАНСОВИ РЕЗУЛТАТИ НА “ДЗИ - ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ” ЕАД (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Собственият капитал на “ДЗИ - Общо застраховане” АД се състои от основен (записан) капитал в размер на 66,587 хил. лв., общи резерви – 8,089 хил. лв., преоценъчни и други резерви в размер на 16,881 хил. лв.

Неразпределената печалба към 31 декември 2019 г. е в размер на 42,051 хил. лв.

Основен показател, характеризиращ финансовата стабилност на застрахователите, е наличието на собствени средства, покриващи границата на платежоспособност, съгласно Кодекса за застраховането. За 2019 г. показателите на “ДЗИ - Общо застраховане” ЕАД са следните:

Граница на платежоспособност	-	82,918 хил. лв.
Собствени средства	-	145,106 хил. лв.

Коефициентът на платежоспособност е 175%.

Горните стойности показват, че “ДЗИ - Общо застраховане” ЕАД разполага с достатъчно собствени средства за покриване изискуемата граница на платежоспособност, съгласно Кодекса за застраховането.

В таблицата по-долу са посочени финансови коефициенти, които Дружеството следи:

	2019 г.	2018 г.
Комбинирана квота	87.6%	90.8%
-Квота на нетни разходи	34.1%	33.3%
-Нетна квота на щетимост	53.5%	57.5%

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Основната цел на рамката за управление на риска и на Дружеството е да се защитят акционерите от събития, които са пречка за последователното постигане на целите по отношение на финансовите резултати, включително невъзможността за реализация на потенциални приходи.

Главната цел на рисковата политика е да наложи ясно определени параметри за операциите на Дружеството, така че да ограничи максимално потенциалното негативно влияние на рисковете върху финансовите резултати на Дружеството.

Дружеството е установило процедурите си по управление на риска в съответствие със стандартите и изискванията на Групата Кей Би Си. Тези стандарти включват следните елементи:

- Вътрешен комитет за наблюдение на риска - Комитет за контрол и управление на риска и капитала;
- Разработване на процедури и системи за идентифициране на рисковете, измерването им и отчитането на тяхното развитие;
- Разработване на система от лимити и процедури, които определят рисковия толеранс на Дружеството и ограничават рисковата му експозиция.

Като част от системата за управление на риска и системата за вътрешен контрол в Дружеството са въведени следните ключови функции:

- Актюерска функция;
- Функция по Управление на риска;
- Функция за Съответствие;
- Функция по Вътрешен одит.

Правилата и процедурите за управление и контрол на риска се приемат от Управителния съвет и се одобряват от Надзорния съвет.

Функцията отговорна за управление на рисковете е разделена в две основни направления:

1. „Финансови рискове“, в която попадат:

- Застрахователен риск;
- Риск от управление на активите и пасивите, което включва компонентите на финансовия риск:

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

1. „Финансови рискове“, в която попадат (Продължение)

- Пазарен риск:
  - Лихвен риск;
  - Валутен риск;
  - Риск от промяната на лихвените спредове;
  - Риск от промяната в цената на акциите;
  - Риск от промяната в цената на недвижимата собственост;
- Кредитен риск;
- Ликвиден риск.

2. „Нефинансови рискове“, в която попадат:

- Операционен риск;
- Непрекъснатост на бизнеса.

Застрахователен риск

- Основният риск, пред който е изправено Дружеството по застрахователните договори, е рискът, че реалните претенции могат да се различават от очакванията. Това се повлиява от честотата на претенциите и стойността на претенциите. Целта на Дружеството е да гарантира, че за покриването на тези задължения са на разположение достатъчни резерви.
- Посочената по-горе експозиция към риск се смекчава чрез диверсифициране на голям портфейл застрахователни договори, прилагане на ограничения в подписваческите процедури, подходящи методи за оценка на необходимите премии и за оценка на бъдещите задължения, както и мониторинг на извършените разходи за основна дейност.
- Дружеството сключва договори за презастраховане като част от програмата за намаляване на рисковете.

Прехвърляне към презастрахователи се прави на непропорционална и пропорционална база.

Непропорционалното презастраховане е основно ексцесно презастраховане, предвидено да смекчи нетната експозиция на Дружеството към загуби от катастрофични бедствия. Лимитите на задържане за ексцесното презастраховане варират по продуктови линии и територии на възникване на събитието.

- Въпреки че Дружеството има презастрахователни договорености, то не се освобождава от преките задължения към застрахованите лица и следователно съществува кредитна експозиция по отношение на прехвърлените рискове по застраховки до степента, в която, който и да било презастраховател не е в състояние да посрещне задълженията, поети по тези презастрахователни договорености.
- Дружеството сключва основно следните договори за общо застраховане: автомобилно застраховане, застраховане на домашно имущество, застраховка на обща гражданска отговорност и други. Рисковете по полици за общо застраховане обикновено покриват период от дванадесет месеца.
- За договорите за общо застраховане повечето значителни рискове възникват в резултат на пътнотранспортни произшествия, природни бедствия и промени в законодателните практики, които водят до увеличаване на броя и/или размера на застрахователните обезщетения. За претенциите предявени по съдебен ред, които отнемат няколко години за уреждане, съществува и инфлационен риск. Този риск се намалява като се вземат под внимание очакваните наказателни лихви, когато се определят приблизително задълженията по застрахователни договори.

Финансов риск

При оперативната си дейност Дружеството е изложено на финансов риск, който произтича от финансовите активи и пасиви на Дружеството, презастрахователните активи и пасиви и техническите резерви. Дружеството е разработило и въвело правила и процедури за управление и контрол на риска с цел постигане на ефективно определяне, управляване и контролиране степента на финансов риск.

Най-важните компоненти на финансовия риск са: пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Пазарен риск

- Пазарният риск е рискът, че справедливата стойност на бъдещите парични потоци по финансовия инструмент, ще варира поради промените в пазарните цени. Пазарният риск включва три вида риск: на обменните курсове (валутен риск), на пазарните лихвени проценти (лихвен риск) и на пазарните цени (ценови риск).
- Пазарният риск е извън контрола на Дружеството и като цяло не може да бъде диверсифициран. Основен метод за намаляване на пазарния риск и неговите компоненти е събиране и обработване на информация за макроикономическата среда, и на тази база – прогнозиране и приспособяване на инвестиционната политика към очакваните промени в средата.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Пазарен риск (Продължение)

- Съществува политика за пазарен риск на Дружеството, излагаща оценката и определянето на това какво представлява пазарен риск за Дружеството. Спазването на политиката се наблюдава, а експозициите и нарушенията се докладват на Комитета за риска на Дружеството. Политиката се подлага на преглед регулярно за потвърждаване на нейната уместност и за отразяване на промените в рисковата среда.
- Съществува структура на определени лимити за разпределение на активите и портфейлите, целяща гарантиране, че Дружеството инвестира в определени активи, които гарантират определени застрахователни задължения и че активите се притежават с цел осигуряване на доходи и печалби за застрахованите лица, които отговарят на техните очаквания.

Лихвен риск

Лихвеният риск е рискът, че стойността на бъдещите парични потоци по даден финансов инструмент ще варира поради промени в пазарните лихвени проценти.

Инструментите с плаващ лихвен процент излагат Дружеството на риск на паричните потоци, докато инструментите с фиксиран лихвен процент излагат Дружеството на риск на справедливата стойност.

Политиката на Дружеството за лихвения риск изисква от него да управлява този риск, като поддържа подходяща комбинация от инструменти с фиксирани и плаващи лихвени проценти. Политиката изисква от него да управлява падежите на лихвоносните активи и лихвоносните пасиви. Всяко несъвпадение между инструментите с фиксирани и плаващи лихвени проценти и техните падежи се управляват ефективно от Дружеството чрез деривативни финансови инструменти. Лихвите по инструменти с плаващи лихвени проценти се преоценяват на периоди от поне една година. Лихвите по инструменти с фиксирани лихвени проценти се определят в първоначалния момент на придобиване на финансовия инструмент и са фиксирани до падежа му.

Валутен риск

Валутният риск е рискът, че справедливата стойност на бъдещите парични потоци по финансовия инструмент ще варира поради промени във валутните курсове.

Основните сделки на Дружеството се реализират в евро и лева, и експозицията на валутен риск възниква основно по отношение на щатския долар. Към 31 декември 2019 г., финансовите активи и пасиви на Дружеството, деноминирани в евро, не пораждаат валутен риск, тъй като в условията на установения валутен борд в страната курсът на лева към еврото е фиксиран. Дружеството представя финансовите си отчети в лева, последните могат да бъдат повлияни от движения на валутните курсове между валути, различни от еврото и българския лев.

Допълнителна информация относно експозицията на Дружеството към валутен риск е представена в приложение 34(б) на Годишния финансов отчет.

Ценови риск

- Рискът за цената на капиталовите инструменти е рискът, че справедливата стойност на бъдещите парични потоци по даден финансов инструмент ще се колебае, поради промени в пазарните цени (различни от възникващите в резултат на лихвения или валутния риск), независимо дали тези промени са причинени от фактори, специфични за индивидуалния финансов инструмент или неговия емитент, или фактори, засягащи всички сходни финансови инструменти, търгувани на пазара.
- Експозицията на Дружеството на риск от цената на капиталовите инструменти е свързана с финансовите активи, чиито стойности варират в резултат на промените в пазарните цени, основно ценни книжа.
- Политиката на Дружеството за ценовия риск, изисква от него да управлява тези рискове като определя и наблюдава целите и ограниченията върху инвестициите, плановете за диверсификация и лимитите по инвестициите на всеки пазар.
- Дружеството няма съществена концентрация на ценови риск.

Допълнителна информация относно експозицията на Дружеството към ценови риск е представена в приложение 34(б) на Годишния финансов отчет.

Кредитен риск

- Кредитният риск е рискът, че едната от страните по финансовия инструмент ще породи финансова загуба за другата страна по него, като не успее да изпълни дадено задължение.
- За смекчаване на експозицията на Дружеството към кредитен риск, са въведени следните политики и процедури:

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Кредитен риск (Продължение)

- Политика на Дружеството за кредитен риск, която дефинира оценката и определянето на това какво представлява кредитен риск за Дружеството. Спазването на политиката се наблюдава и нарушенията се докладват пред комитета по риск на Дружеството. Политиката се подлага регулярно на преглед за определяне на нейната уместност и за отразяване на промени в рисковата среда;
- Дружеството заделя провизии за загуби от обезценка към датата на отчета за финансовото състояние;
- Концентрацията на кредитен риск се разпределя между портфейл от инвестиции, финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход, финансови активи на разположение за продажба, финансови активи по амортизирана стойност, финансови активи, държани до падеж, предоставени заеми, търговските и банковите вземания и в по-малка степен краткосрочни и други инвестиции на Дружеството.

Дружеството разполага и с одобрени лимити за отделните контрагенти по отношение на инвестиции в облигации и депозити в банки.

- Ограниченията върху експозициите на контрагентите на Дружеството се определят в съответствие с кредитните политики на Групата Кей Би Си. Нетни лимити на експозиция се определят на ниво контрагент или група контрагенти;
- Презастрахователни договори се сключват с контрагенти, които имат добър кредитен рейтинг, а концентрацията на риска се избягва като се спазват насоките за полиците по отношение на лимитите на контрагентите, които се определят всяка година на ниво Група;
- Поради настоящата финансова ситуация броят на контрагентите и матуритета на инвестициите е силно ограничен;
- Кредитният риск, свързан с клиентските салда, възниква от неплащането на премиите или вноските, по време на гратисния период, посочен в общите условия на полицата и съществува до неговото изтичане, след което полицата или се плаща или се прекратява. Комисионната, платима на посредниците, се нетира срещу сумите на вземанията от тях, за намаляване на риска от съмнителни вземания.

Допълнителна информация относно експозицията на Дружеството към кредитен риск е представена в приложение 34(б) на Годишния финансов отчет.

Ликвиден риск

- Ликвидният риск е рискът, че предприятието може да е изправено пред затруднения при посрещането на задълженията, свързани с финансовите инструменти. По отношение на катастрофалните събития също е налице ликвиден риск, свързан с времевите разлики между brutните парични плащания и очакваните възстановявания от презастраховане.
- Въведени са следните политики и процедури за ограничаване на експозицията на Дружеството към ликвиден риск:
- Дружеството ежедневно изплаща обезщетения и задължения, които възникват при обичайната дейност.

Дружеството ежедневно следи и контролира своите потребности от ликвидни средства чрез управление на входящите и изходящите парични потоци;

- Създадени са набор от правила за разпределение на активите, структури на лимити на портфейлите и профили на падеж на активите, за да се гарантира, че е на разположение достатъчно финансиране за посрещане на задълженията по застрахователни договори;
- Поддържа се достатъчно ниво на парични средства и парични еквиваленти в наличност, за да се финансира дейността и да се смекчат колебанията в паричните потоци.

Дружеството управлява своите активи и пасиви по начин, който ѝ гарантира, че редовно и без забавяне може да изпълни ежедневните си задължения свързани с плащанията, както в нормална пазарна среда, така и в условията на криза. Дружеството инвестира предимно в ликвидни активи и преобладаващата част от инвестиционният портфейл са Държавни ценни книжа, които са високо ликвидни и дружеството може да продаде за да покрие нарастващ обем на плащанията при извънредна ситуация. Също така Дружеството поддържа достатъчно средства по разплащателни сметки (минимално необходими налични средства), които да може да обезпечат ежедневните плащания. Дружеството използва за покритие на техническите резерви ДЦК - 88%, деноминирани в лева и евро и средства по разплащателни сметки - 12%. Дружеството има одобрени лимити за използване на репо сделки с цел краткосрочно осигуряване на ликвидни средства.

Тенденции или рискове, които могат да влияят на ликвидността на Дружеството за 2020 г.

В светлината на последните събития от март 2020 г. (Пандемията COVID 19), очакванията са за запазване стабилността на финансовите параметри, запазване качеството на кредитния портфейл и постигане на адекватна за ситуацията печалба от дейността, запазвайки устойчиви ликвидни и капиталови буфери.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ликвиден риск (Продължение)

Предприети са допълнителни мерки за ежедневен мониторинг и управление на ликвидните средства, както и мониторинг на пазарната стойност на портфейла от ценни книжа/облигации.

Развитието в началото на 2020 г. (като пандемията COVID-19) ще наложи промяна на заложените в бюджета за следващата година финансови параметри. Въпреки че поставят пазара в ситуация на сериозен стрес, досега това не е повлияло на ликвидността на Дружеството.

Това е видно и от основните показатели по Платежоспособност II, които са посочени в таблицата по-долу:

	Общо собствени средства	КИП	МКИ	КИП коэффициент	МКИ коэффициент
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
31 март 2020 г.	165,721	86,636	36,852	191.3%	450%
31 декември 2019 г.	145,106	82,918	37,313	175.0%	388.9%

Операционен риск

- Операционният риск се изразява в отклонение от очакваните резултати, произтичащо от неадекватни или недействащи вътрешни процеси, хора и системи, или от външни събития.
- За Управление на Операционния риск и при прилагане и разработване на методи, политики и процедури, Дружеството използва и въвежда действащата методика и стандарти на Групата Кей Би Си. Главни инструменти за управлението на операционния риск са:
  - Ежемесечни заседания на Местния комитет за контрол и управление на риска и капитала, като решенията и протоколите се представят за одобрение от УС;
  - Комитет за приемане на нови продукти (в т.ч. преглед и изменения на действащи продукти и/или процеси). Комитетът се състои от представители на Продуктовите дирекции, Дирекция за развитие на търговската мрежа и продажби, Направление брокерски бизнес, Актьори, Финанси, Контролни звена, Информационни технологии и други звена. Комитетът е приел и функции за ревизиране на всички действащи продукти, като основен принцип е всеки продукт да се ревизира минимум веднъж на 3 години.
  - Въведена е процедура за идентифициране и отчитане на операционни грешки/пропуски/проблеми;
  - Ежемесечни заседания на Комитет за контрол на търговската мрежа. Дейността му е свързана със създаване на прозрачен и ефективен процес на мониторинг и контрол над дейността на застрахователните посредници - агенти и брокери (в това число и защита на интересите на клиентите и/или дружеството от измами и нарушения, както и предотвратяване на сериозни инциденти, в следствие на порочни практики от застрахователни посредници).

Към 31 декември 2019 г., с цел управление на операционния риск в различните звена от структурата на ДЗИ са приети и въведени за изпълнение процедури и правила, свързани с действащи Кей Би Си Групови Стандарти за:

- Управление на жалби от клиенти;
- Управление на достъпа до ИТ приложения;
- Вътрешни правила за контрол и предотвратяване изпирането на пари и финансиране на тероризма;
- Вътрешни процедури за защита на служителите, които дават информация за злоупотреби и корупция в Дружеството;
- Управление на Финансовите потоци при Продуктите с инвестиционен характер;
- Счетоводен контрол;
- Класифициране на информацията;
- Управление на подписваческия процес;
- Управление на ликвидационния процес;
- Управление на човешките ресурси.

Заклученията от направения анализ са представени в изготвен за целта доклад за Вътрешната контролна среда на ДЗИ. За всички идентифицирани ключови контроли, които все още не са напълно въведени, е предложен план за действие.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Операционен риск (продължение)

Като част от отговорностите на управлението на операционния риск е и осигуряване на непрекъснатостта на бизнеса, с което се цели поддържането на критичните бизнес функции, процеси и услуги, тяхното организиране, управление или възстановяване/възобновяване в рамките на разумни срокове при непредвидено, изцяло или частично прекъсване на бизнес операциите. Определен е Кризисен комитет с председател Главен изпълнителен директор. Заседанията на Кризисния комитет се провеждат като част от Местния комитет за управление и контрол на риска и капитала.

СТРАТЕГИЯ И БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ

През 2018 г. беше създадена 5-годишната стратегия за развитието на ДЗИ „Скорост“, която дружеството продължава да спазва към 31.12.2019 г. Стратегическите цели на ДЗИ включват затвърждаването на позицията си в челните места по отношение на пазарен дял и превръщането ѝ в еталон за качество на обслужването на застрахователния пазар. Компанията се стреми да постигне съвършенство в продажбите, съчетано с постоянно подобряване на техническите резултати и рентабилността. Като част от белгийската финансова група КВС през следващите години ДЗИ ще премине на по-високо ниво в пирамидата на банково-застрахователната интеграция.

Ключов фактор в изпълнението на тази стратегия е поставянето на клиента и неговите нужди в центъра на вниманието, посредством съчетанието от таланта на служителите, нивото на дигитални решения и управлението и качеството на данните, с които разполага компанията и поставянето.

За постигането на целите на Дружеството са предприети следните инициативи:

- постоянно подобряване качеството на предлаганите от Дружеството продукти и услуги - преразглеждане на качеството, бързината и достъпността на процесите и услугите предоставени от момента на идентифициране на неговите нужди до фактическата покупка и употреба на предложената от дружеството услуга;
- въвеждане на информационни технологии, спомагащи процесите на дигитализация на услугите, с цел повишаване качеството и бързината им;
- редуциране на застрахователния риск чрез подобряване на подписваческия процес;
- намаляване квотата на разходи – чрез продължаване на централизацията и автоматизация на нетърговските дейности (отчетност, обработването на щети, администриране на договори, плащания);
- консервативна инвестиционна политика с цел постигане на най-високо ниво на финансова стабилност на българския застрахователен пазар;
- привличане и запазване на компетентен и високо мотивиран персонал;
- активна социална ангажираност към обществото с фокус върху опазване на околната среда и устойчиво използване на природните ресурси, и следващите поколения.

ПЛАНИРАНИ ИНВЕСТИЦИИ

През 2019 г., Дружеството е стартирало следните по-значителни проекти:

- Процедура по закупуване на бизнес център MALL VARNA, който ще се използва както за инвестиционни, така и за собствени нужди на дружествата от КВС Груп.
- Внедряване на нова браншова система Insis 10. Проектът се състои в създаването на ИТ платформа от ново поколение, през която ще може да се обслужват посредници, партньори и клиенти на Дружеството, както за сключване на полици, така и за обслужване на щети. Подмяната на основната браншова система с нова е изключително важна за устойчивото развитие и дигиталното бъдеще на Дружеството, следвайки амбицията си да се превърне в безапелационен лидер в дигиталните застрахователни услуги.

Дружеството не притежава регистрирани клонове в рамките на Република България, както и извън нея.

Съгласно чл.40 от Закона за счетоводството Дружеството изготвя декларация за корпоративно управление и я публикува заедно с Годишния финансов отчет.

Дружеството е освободено от изготвяне на нефинансова декларация съгласно чл. 50 от Закона за счетоводството.

Нефинансовата информация, касаеща дейността на Дружеството, е включена в консолидирания доклад за дейността на компанията майка – „ДЗИ – Животозастраховане“ ЕАД.

Членовете на съветите или свързани с тях лица не са сключвали с дружеството договори, които излизат извън обичайната му дейност или съществено се отклоняват от пазарните условия.

Информация за последващи събития след датата на изготвяне на финансовия отчет

Съществуването на нов коронавирус (Covid-19) бе потвърдено в началото на 2020 г. и се разпространи световен мащаб, причинявайки смущения в бизнеса и икономическата дейност. Дружеството счита наличието на коронавируса за некоригиращо събитие след датата на баланса. Глобалното разпространение на коронавирусната пандемия ще окаже натиск и се очаква да повлияе негативно върху нашите резултати през 2020 г. (но няма да окаже влияние върху финансовото ни състояние в края на 2019 г.).

Въпреки новите регулаторни и / или секторни мерки, които правителството предприема всеки ден, на този етап е невъзможно да се направи надеждна оценка какви ще бъдат последствията за глобалната икономика и по-специално за нашата банково-застрахователна група. Разбира се, ние наблюдаваме внимателно ситуацията. Както винаги, ние възприемаме предпазлив и консервативен подход, въпреки че солидният ни капитал и ликвидни позиции са такива, че сме в състояние да издържим на екстремни сценарии.

Европейската икономика поетапно се възстановяваше през 2019 г., което правеше перспективите за 2020 г. малко по-ярки. За съжаление, огнището и разпространението на коронавируса през 2020 г. в световен мащаб промениха тази перспектива. В момента се очаква да има сериозен спад в световния икономически растеж през 2020 г. и възстановяването да започне най-рано през втората половина на годината. Като отворена икономика Европа е доста уязвима от преките и косвените икономически последици от кризата причинени от коронавируса. Политическата реакция към тази криза беше стабилна. Въпреки това степента, в която предприетите мерки ще противодействат на забавянето на икономиката, все още е до голяма степен несигурна.

Нашите прогнози се основават на предположението, че coronavirusът и мерките, предприети за ограничаване на разпространението му, ще имат значително - но временно - отрицателно икономическо въздействие. Съгласно настоящите предположения, европейската икономика ще се свие през първото и второто тримесечие на 2020 г., преди постепенно да се възстанови през втората половина на годината.

Очакванията, прогнозите и изявленията относно бъдещите развития, които се съдържат в годишния доклад за дейността, се основават на предположения и оценки, направени при изготвянето на този доклад през месец април 2020 г.

През февруари 2020 г. Дружеството е финализирано сделка по покупка на голяма сграда в град Варна с обща застроена площ около 27 хил. кв. м.- бизнес център MALL VARNA. Дружеството планира да използва имота, както за инвестиционни, така и за собствени нужди на дружествата от КВС Груп с представителства във Варна.

Няма други значими събития, настъпили между датата на финансовия отчет и датата на оторизирането му за издаване, които да изискват оповестяване или да променят финансовото състояние на Дружеството.

Отговорности на ръководството

Според българското законодателство ръководството следва да изготвя Годишен финансов отчет за всяка финансова година, който да дава вярна и честна представа за състоянието на Дружеството към края на годината и неговите финансови резултати. Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватна счетоводна политика, която е в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от ЕС. Ръководството също така потвърждава, че финансовите отчети са изготвени на принципа на действащото предприятие.

Ръководството е отговорно за коректното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягването и откриването на евентуални злоупотреби и други нередности.

Настоящият Доклад е одобрен от Управителния съвет на „ДЗИ - Общо застраховане“ ЕАД с Протокол от 12 май 2020 г.

Коста Чолаков
Председател на УС и
Главен изпълнителен директор

Борис Паличев
Член на УС и
Изпълнителен директор

ПРИЛОЖЕНИЕ
„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
Информация по чл.247, ал.2, т.4 от Търговския закон

1. НАДЗОРЕН СЪВЕТ

Име	Участие в търговски дружества като неотговорен съдружник	Притежание на повече от 25% от капитала в търговски дружества	Участие в управлението на търговски дружества/кооперации
Йохан Демен	Не	Не	„CSOB Poistovna“ „CSOB Pojistovna“ „NLB Vita“ „ДЗИ - Общо застраховане“ ЕАД „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД „KBC Group Re“ „KBC Asset Management N.V.“
Люк Попелиер	Не	Не	„KBC Group NV“ „KBC Bank NV“ „KBC Insurance NV“ „KBC Bank Ireland plc“ „K&H Bank“ „K&H Insurance“ „CSOB Banka Slovakia“ „ОББ“ АД „ДЗИ – Животозастраховане“ ЕАД „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД
Григорий Вазов	Не	„Вазов Институт“ ЕООД	„ДЗИ - Общо застраховане“ ЕАД „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД „Вазов Институт“ ЕООД „Вазов Консулт“ ЕООД „Проджект Къмпани 1“ АД „Рубикон Проджект“ ЕООД

2. УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ

Име	Участие в търговски дружества като неотговорен съдружник	Притежание на повече от 25 % от капитала в търговски дружества	Участие в управлението на търговски дружества/кооперации
Коста Чолаков	Не	Не	„ДЗИ - Общо застраховане“ ЕАД „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД
Евгени Бенбасат	Не	Не	„ДЗИ - Общо застраховане“ ЕАД „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД
Бистра Василева	Не	Не	„ДЗИ -Общо застраховане“ ЕАД „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД
Борис Паличев	Не	Не	„ДЗИ -Общо застраховане“ ЕАД „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ
НА „ДЗИ - ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД

за 2019 година

УВОД

Основните принципи от политиката за корпоративно управление на „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД са уредени в Кодекс за корпоративно управление, одобрен от Управителния съвет на Дружеството.

Информацията относно Кодекса за корпоративно управление, приет от „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД е публично достъпна на официалната интернет страница на застрахователя (www.dzi.bg). Кодексът за корпоративно управление е изготвен в съответствие с действащото законодателство, както и в съответствие с Хартата за корпоративно управление на КБС Груп Н.В. (публикувана на www.kbc.com).

По-подробна информация относно корпоративното управление и спазването на законовата рамка се съдържат в настоящата декларация за корпоративно управление на „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД.

Управителния съвет на „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД преглежда на регулярна база, дали практиките на корпоративно управление са в съответствие с действащото законодателство и с приетия Кодекс за корпоративно управление.

През 2019 г., няма установени случаи на практики от кодекса, които не са били спазени.

СИСТЕМА НА УПРАВЛЕНИЕ

„ДЗИ - Общо Застраховане“ ЕАД (Дружеството) има двустепенна система на управление – Надзорен съвет и Управителен съвет. Съставът и функциите на управителните и надзорните органи, както и на техните комитети, са представени по-долу:

Надзорен съвет (НС)

Надзорният съвет на „ДЗИ-Общо застраховане“ ЕАД се състои от 3 (трима) членове, избрани от Едноличния собственик на капитала. Към края на 2019 г. съставът на НС е следният:

- Люк Попелие – Председател - белгийски поданик, роден през 1964 г. Притежава магистърска степен по бизнес икономика от Университета на Антверпен, Белгия. Г-н Попелие заема длъжността Главен изпълнителен директор на бизнес звено „Международни пазари“ в КБС Груп Н.В..
- Йохан Демен – белгийски поданик, роден през 1956 г. Притежава магистърска степен по специалност „Математика“ и по специалност „Актьорство“ от Католическия университет в Льовен, Белгия. Г-н Демен заема длъжността Старши директор „Застраховане“ в бизнес звено „Международни пазари“ в КБС Груп Н.В.
- Григорий Вазов – независим член – български гражданин, роден през 1951 г. Притежава магистърска степен от катедра „Финанси и кредит“ от ВФСИ „Д. А. Ценов“, Свищов, България. Г-н Вазов заема длъжността ректор и президент на Висшето училище по застраховане и финанси в гр. София.

Надзорният съвет изпълнява контролни функции, без да участва в управлението на Дружеството.

Надзорният съвет заседава най-малко веднъж на три месеца, но не по-малко от 4 /четири/ пъти годишно.

В заседанията на Надзорния съвет могат да участват без право на глас членовете на Управителния съвет и други лица, след като са получили покана за това.

Председателят на Надзорния съвет свиква заседанията по своя преценка, както и по искане на членовете на съвета или на членове на Управителния съвет.

Заседанието на Надзорния съвет е редовно, ако присъстват повече от половината от членовете на съвета лично или са представлявани от друг член на съвета. Никой присъстващ член не може да представлява повече от един отсъстващ член.

Надзорният съвет може да взема решения и неприсъствено, ако всички членове са заявили писмено съгласието си за решението.

Надзорният съвет може да взема решения посредством директна дистанционна комуникация, като те се изготвят в писмена форма. В такъв случай решението е в сила, ако всички членове са информирани за заседанието и за съдържанието на даденото проекторешение.

СИСТЕМА НА УПРАВЛЕНИЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Надзорен съвет (НС) (Продължение)

По въпросите от своята компетентност Надзорният съвет взема решения с обикновено мнозинство.

За всяко заседание на Надзорния съвет се води протокол, който се подписва от всички присъстващи членове на съвета, като се отбелязва как е гласувал всеки от тях.

Функции и задачи на Надзорния съвет:

- Надзорният съвет определя основните насоки в дейността на Дружеството;
- Предлага на едноличния собственик на капитала (ЕСК) да вземе решение за увеличаване или намаляване на капитала;
- Избира членовете на Управителния съвет и сключва с тях договори за възлагане на управлението;
- Проверява годишния финансов отчет, доклада за дейността на Дружеството и предложението на Управителния съвет за разпределяне на печалбата на Дружеството;
- Надзорния съвет дава съгласие за:
  - Участието или разпореждането с участие в други търговски или граждански дружества;
  - Придобиване или разпореждане с недвижими имоти или вещни права върху тях на стойност над 1 000 000 лева;
  - Прехвърляне и придобиване на застрахователен портфейл;
  - Придобиване или разпореждане с предприятия или части от тях;
  - Съществена промяна на дейността и на организационната структура на Дружеството.

Надзорният съвет може да създава специални комитети, чиито състав и функциониране се определят от него.

Комитетите на Надзорния съвет са:

- Комитет по одит, риск и съответствие;
- Комитет по възнагражденията.

Комитет по одит, риск и съответствие

Комитетът е консултативен орган към Надзорния съвет на „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД и не може да взема самостоятелни решения. В този смисъл всички негови решения подлежат на потвърждение от Надзорния съвет.

Председател: Теодор Седларски (независим член)
Йохан Демен (член)
Снежана Калоянова (независим член)

Членовете на Комитета по одит, риск и съответствие на „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД се избират от Надзорния съвет и се одобряват от едноличния собственик на капитала. Комитетът заседава най-малко четири пъти годишно. Ръководителят на управление „Вътрешен одит“ е със статут на „постоянен гост“ на заседанията на комитета и на всяко от заседанията се отчита за своята дейност. Външните одитори са поканени да вземат участие във всички заседания, като трябва да присъстват поне на две от тях в рамките на една година. Комитетът има и постоянен секретар, назначен от Председателя.

Комитетът по одит, риск и съответствие има следните основни отговорности:

- проследява дали Управителният съвет е установил и поддържа адекватно ниво на вътрешен контрол върху процесите и системите. Това включва предимно (но не само) осигуряване спазването на действащото законодателство, съблюдаване на изпълнението на вътрешните правила и процедури и наличието на ефективен и ефикасен оперативен процес;
- следи за целостта и обективността на финансовите отчети и отчетния процес като цяло;
- следи за качеството на работата на вътрешния одит и осигурява неговите независимост, професионализъм и експертиза;
- съблюдава дейността на външния одит и в частност неговата независимост и ефективност по отношение на одитния процес;
- дава насоки по отношение на настоящия и бъдещ рисков апетит, стратегията за управление на риска и рисковия профил;
- контролира дали стойността на активите и пасивите са в съответствие с бизнес модела и стратегията за управление на риска;

СИСТЕМА НА УПРАВЛЕНИЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Надзорен съвет (НС) (Продължение)

Комитет по одит, риск и съответствие (Продължение)

- съблюдава качеството на системите за управление на риска, съответствието и законосъобразността, като следи за осигуряване на независимостта, професионализма и експертизата на звената, ангажирани в тези области;
- контролира дали стимулите, предвидени от Комитета за възнагражденията, отчитат влиянието на риска, капитала, ликвидността и времето на получаване на тези възнаграждения.

Председателят на Комитета по одит, риск и съответствие отчита пред Надзорния съвет дейностите, заключенията и препоръките за подобрене след всяко заседание на Комитета. Протоколите от заседанията на Комитета по одит, риск и съответствие задължително се предоставят на членовете на Надзорния съвет.

Комитет за възнагражденията:

Комитетът за възнагражденията взема решения по отношение на политиките и практиките за възнагражденията, както и по създадените чрез тях стимули за управление на риска, капитала и ликвидността.

Председател:	Люк Попелие
Членове:	Йохан Дамен
Секретар:	Кремена Кралева
Гости:	Петър Андронов
	Коста Чолаков

Комитетът за възнагражденията може да предложи на Надзорния съвет решения за възнагражденията, като отчита влиянието върху риска и неговото управление, дългосрочните интереси на акционерите, инвеститорите и другите заинтересовани лица.

Комитетът за възнагражденията заседава най-малко веднъж годишно, с цел обсъждане и одобрение на политиките за възнагражденията. За провеждане на заседание на Комитета за възнагражденията е необходимо да присъстват най-малко половината от членовете му.

Комитетът за възнагражденията има следните правомощия:

- дава предложения на НС във връзка с определяне възнагражденията на членовете на УС;
- ратифицира допълнителните възнаграждения, определени съгласно груповите правила за висшия мениджмънт.

За проведените заседания на Комитета за възнагражденията се води протокол от постоянно назначен секретар, Директор „Човешки ресурси“, който протокол задължително се представя на членовете на Комитета.

Управителен съвет (УС)

Управителният съвет на „ДЗИ-Общо застраховане“ ЕАД се състои от 4 (трима) членове, избрани от Надзорния съвет. Към края на 2019 г. съставът на УС е следният:

- Коста Чолаков – председател на УС и главен изпълнителен директор – български гражданин, роден през 1972 г. Притежава магистърска степен по специалност „Банково и финансово право“ към университета „Куин Мери“, Лондон, Англия.
- Евгени Бенбасат – член на УС и изпълнителен директор – български гражданин, роден през 1975 г. Притежава магистърска степен по специалност „Бизнес администрация“ към Сити Университет в Сиатъл, щата Вашингтон, САЩ.
- Бистра Василева - член на УС и изпълнителен директор – български гражданин, родена през 1972 г. Притежава магистърска степен по специалност „Индустриален бизнес“ към Университета за Национално и Световно Стопанство, София, България.
- Борис Паличев – член на УС и изпълнителен директор – български гражданин, роден през 1982 г. Притежава магистърска степен по специалност „Счетоводство и контрол“ към Университета за Национално и Световно Стопанство, София, България.

Дружеството се управлява и представлява от Управителен съвет, който извършва своята дейност под контрола на Надзорния съвет. Членовете на Управителния съвет се избират за срок от 4 /четири/ години и могат да бъдат преизбирани без ограничение. Управителният съвет заседава поне веднъж на две седмици. Решенията на Управителния съвет се взимат с обикновено мнозинство, доколкото в закон или в решение на ЕСК не е предвидено друго. Управителният съвет докладва за дейността си пред Надзорния съвет на дружеството най-малко веднъж на 3 /три/ месеца, но не по-малко от 4 /четири/ пъти годишно.

СИСТЕМА НА УПРАВЛЕНИЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Управителен съвет (УС) (Продължение)

Функции и задачи на Управителния съвет:

- Управителният съвет организира дейността на Дружеството, определя застрахователната и финансова политика;
- Одобрява годишните отчети на отговорния актюер на Дружеството и на ръководителя на служба „Вътрешен одит и контрол“;
- Определя вида и размера на фондовете на Дружеството, реда за набиране и разходване на средствата по тях;
- Приема програма за дейността;
- Изгражда управленската и организационна структура;
- Назначава и освобождава лицата изпълняващи ключовите функции;
- Приема политиките, правилата и общи условия по Кодекса за Застраховане. Избира и упълномощава лица за изпълнителни директори.

Управителният съвет може да създава специални комитети, чиито състав и функциониране се определят от него.

Комитетите, създадени понастоящем към Управителния съвет, са:

- Местен комитет за управление на риска и капитала;
- Комитет за нови и активни продукти и процеси /КНАПП/;
- Инвестиционен комитет.

Местен комитет за управление на риска и капитала (МКУРК):

Комитетът е колективен орган, който подпомага Управителния съвет при вземане на решения относно:

- Местната стратегия за управление на капитала и риска и апетита за риск;
- Местния рисков профил и капиталовата адекватност спрямо апетита за риск и разпределението на капитала;
- Разпределението на капитала до отделните бизнес звена, в съответствие с бизнес плановете им и в рамките, определени от Групата;
- Постигането на резултати от дейността, с които да се гарантира постигане на целите и др. под.

Комитетът се състои от членовете на УС и директор на дирекция „Управление на риска“.

Председател на МКУРК е изпълнителният директор с ресор Финанси и Риск. Ръководителят на отдел „Нефинансови рискове“ към дирекция „Управление на риска“ изпълнява функциите на секретар на МКУРК, който съставя протокол с решенията на комитета за всяко заседание, подлежащ на последващо одобрение от УС.

В заседанията на Комитета участват задължително и служители, изрично изброени в правилата за дейността на МКУРК, представители на различни звена, които имат отношение към обсъжданите въпроси. Председателят на МКУРК, чрез секретаря на Комитета, може да покани и други участници, които да присъстват на заседанията, ако прецени, че експертното им становище е важно и необходимо за вземането на конкретно решение.

Ръководителят на служба „Вътрешен одит“ и директорът на дирекция „Контрол на търговската мрежа, вътрешни инспекции и законосъобразност“ присъстват на заседанията на МКУРК със статут на наблюдатели. МКУРК заседава месечно.

Комитетът може да взема решения, ако присъстват лично най-малко двама от неговите членове – изпълнителни директори, като единият от тях трябва да е Изпълнителен директор "Финанси и Риск". Решенията на МКУРК се вземат с пълно мнозинство (единодушно) от присъстващите на заседанието членове, при явно гласуване. Всеки от членовете има право на един глас. Останалите участници в заседанието имат съветателен глас.

Комитет за нови и активни продукти и процеси /КНАПП/:

Комитетът е създаден от УС на „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД и изпълнява отговорности, които са изрично възложени от него. КНАПП изпълнява едновременно функциите на отговорен комитет за одобряване на продуктите, които застрахователя предлага на пазара и канал за връзка с клоновата мрежа (с изключение на продуктите предлагани през бизнес партньора Обединена българска банка).

КНАПП оперира в съответствие с политиката за „Рисков апетит“, корпоративната стратегия и капиталовата политика.

СИСТЕМА НА УПРАВЛЕНИЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Управителен съвет (УС) (Продължение)

Комитет за нови и активни продукти и процеси /КНАПП/: (Продължение)

В състава на Комитета се включват членове със следните функции – председател, собственик на продукта, спонсор и координатор, които задължително се заемат от различни лица. Председателят на КНАПП е изпълнителен директор с ресор „Операции“. Координатор на комитета е Мениджър „Операционен риск“, ресор „Операции“.. Спонсорите на съответните процеси са директори на Дирекции „Продукти Общо-застраховане“ и „Корпоративно и специализирано застраховане“, а собствениците на продуктите се определят в зависимост от характера на бизнес предложението.

За заседанията на КНАПП се съставя протокол, който съдържа взетите решения от Комитета и подлежи на последващо одобрение от УС.

Инвестиционен комитет:

Комитетът е създаден от УС на „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД и изпълнява функции на консултативен орган.

Инвестиционният комитет заседава минимум четири пъти в годината, като се разглеждат следните въпроси:

- Макроикономическа рамка, вкл. лихвени нива;
- Падежна структура на портфейла от финансови активи;
- Инвестиционни цели и стратегия и предложения за управлението на инвестиционния портфейл.

В състава на Комитета се включват следните членове – председател на комитета е Изпълнителен Директор „Финанси и Риск“, а останалите членове са Директор „Финанси“, Директор „Риск“, Експерт „Управление на инвестициите“, Директор „Управление на инвестициите“ към ОББ.

За заседанията на комитета се съставя протокол, който съдържа взетите решения от Комитета и подлежи на последващо одобрение от УС.

Всички отговорности на НС и УС са уредени в Кодекса за корпоративно управление и в Устава на Дружеството.

СИСТЕМА ЗА ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ И УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Система за вътрешен контрол

„ДЗИ - Общо застраховане“ ЕАД прилага многослоен модел за вътрешен контрол, следвайки изискванията на КВС Груп, като са въведени три линии на защита.

Първа линия на защита са бизнес звената, като от гледна точка на бизнес операции те са изцяло отговорни за всички рискове в своята сфера на дейност и трябва да гарантират, че всички необходими проверки в процесите им се прилагат навременно, ефективно и прозрачно.

Втора линия на защита са звената, които имат независими контролни функции – Управление на Риска, Финанси, Правна и Информационна сигурност. Звената упражняващи независими контролни функции изразят собствено мнение по отношение на рисковете, на които Дружеството е изложено. Звената имат следните задължения:

- Наблюдават и проверяват нивото на изпълнение на Рамката на КВС за управление на риска в бизнеса и докладва за цялостната рискова среда на ръководството на Дружеството;
- Контролират дали полето за действие се спазва от бизнеса и ескалират при необходимост;
- Докладват независимо по въпросите на риска пред съответните органи и комитетите за риска в съответствие с институциите, определени в Рамката за управление на риска.

Трета линия на защита е управление „Вътрешен одит“, което докладва пред УС и Комитета по одит, риск и съответствие, като изразява мотивирано становище за функционирането на рамката за вътрешен контрол; оценява функционирането на първа и втора линия на защита; проверява дали рисковете се управляват адекватно чрез процесите в Дружеството.

Като част от системата за управление на риска и системата за вътрешен контрол, освен ключовата функция „Вътрешен одит“ са въведени и следните други три ключови функции:

- Функция по Управление на Риска;
- Актюерска Функция;
- Функция за Съответствие.

СИСТЕМА ЗА ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ И УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Управление на риска

Основната цел на рамката за управление на риска и за финансово управление на Дружеството, е да се защитят акционерите от събития, които са пречка за последователното постигане на целите по отношение на финансовите резултати, включително невъзможността за реализация на потенциални приходи.

Дружеството е разработило и въвело правила и процедури за управление и контрол на риска с цел да определи, управлява и контролира степента на финансов и застрахователен риск. Правилата и процедурите за управление и контрол на риска се приемат от Управителния съвет и се одобряват от Надзорния Съвет. Главната цел на рисковата политика е да дефинира ясно определени параметри и правила за операциите на Дружеството, така че да ограничи максимално потенциалното негативно влияние на рисковете върху финансовите му резултати.

Актьорската функция има следните задължения:

- Координира оценката на техническите резерви според изискванията на Директивата „Платежоспособност II“ и Кодекса за застраховане;
- Информира Управителния и Надзорния съвет за надеждността и адекватността на изчисленията на техническите резерви;
- Дава становище по отношение на подписваческата политика на Дружеството;
- Дава становище по отношение на презастрахователните споразумения;
- Участва във валидирането на оценката на техническите резерви по Директива „Платежоспособност II“ на тримесечна база;
- Подготвя годишен доклад до Управителния съвет относно точността на техническите резерви и подписваческите и презастрахователни споразумения;
- Допринася за ефективно управление на риска;
- Докладва за изисквания на регулатора.

Функцията по управление на риска има следните задължения:

- Създава и преглежда Общата рамка за управление на риска, изготвена на основата на законовите и регулаторни изисквания, които ясно дефинират отговорностите и задачите на първата и втората защитна линия в Общата рамка за управление на риска;
  - Изпълнява редица дейности, свързани с управлението на различни рискове в Дружеството;
  - Подпомага първа линия на защита, при прилагането на Общата рамка за управление на риска:
- на регионално ниво чрез разясняване, консултиране, обучение и контрол;
  - на централно ниво чрез обучения, семинари и др.

Дирекция Съответствие е независима функция в Дружеството, описана в Харта за съответствие. Нейната основна задача е да предотвратява риска от несъответствие или от реализиране на загуба, поради неспазване на приложимите закони, подзаконови или вътрешни правила, които попадат или са в обхвата във функциите на дирекцията.

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРЕДЛОЖЕНИЯТА ЗА ПОГЛЪЩАНЕ

„ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД не притежава значими преки или косвени участия в дружества, чиито акции са официално регистрирани на фондова борса или борси, намиращи се или функциониращи на територията на една или повече държави-членки.

Дружеството не е издавало ценни книжа със специални права на контрол. Съгласно устава на „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД съществува забрана за издаване на привилегировани акции, даващи право на повече от един глас или допълнителен ликвидационен дял.

Няма ограничения върху правата на глас на притежателите на определен процент или брой гласове и не са уредени крайни срокове за упражняване на правата на глас. Внасянето на измененията в учредителния договор на Дружеството /Устава/ е регламентирано в самия него и се извършва по правилата на Търговския закон.

Изборът и смяната на членовете на УС/НС са регламентирани в Устава, както и в Правилата за работа на УС/НС, при спазване изискванията на Кодекса за Застраховане и Търговския Закон. Обратно изкупуване на акциите може да се извършва по решение на едноличния собственик, по реда и при условията, предвидени в действащото законодателство.

ПОЛИТИКА ПО МНОГООБРАЗИЕ

„ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД прилага политиката за многообразие по отношение на състава на съветите, определена в Хартата за корпоративно управление на Кей Би Си Груп и Кодекса за корпоративно управление.

Съгласно изискванията на политиката за многообразие Дружеството трябва да осигури балансиран състав на съветите, който гарантира, че членовете им притежават необходимия опит, основни умения в управлението и широк социален опит.

През 2019 г. съставът на НС отговаря на изискванията на политиката за многообразие на членовете на съвета.

От гледна точка на националност, НС се състои от двама членове, които са белгийски поданици и един член, който е гражданин на Р. България. Възрастовият диапазон на членовете е от 54 г. до 67 г. Един от членовете на НС има диплома по бизнес икономика, вторият има диплома по актьорство и математика, а третият притежава квалификация по специалност „Финанси“.

През 2019 г. съставът на УС отговаря на изискванията на политиката за многообразие на членовете на съвета.

От гледна точка на националност, в състава на УС има четирима български граждани. В УС участват членове, които са родени в периода между 1972 г. и 1982 г. Разнообразието в образованието и професионалната квалификация на членовете на УС се осигурява от присъствието на членове, които притежават значителен опит в различни сфери и квалификация в следните специалности – „Право“, „Счетоводство и контрол“, „Бизнес администрация“ и „Индустриален бизнес“.

Настоящата Декларация е одобрена от Управителния съвет на „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД с Протокол от 12 май 2020 г.

Коста Чолаков
Председател на УС и
Главен изпълнителен директор

Борис Паличев
Член на УС и
Изпълнителен директор

Доклад на независимите одитори

До едноличния акционер на „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД

Доклад относно одита на финансовия отчет

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на „ДЗИ – Общо Застраховане“ ЕАД („Дружеството“), съдържащ отчета за финансовото състояние към 31 декември 2019 г. и отчета за печалбата или загубата, отчета за другия всеобхватен доход, отчета за промените в собствения капитал и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните бележки към финансовия отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Дружеството към 31 декември 2019 г. и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет“.

Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Независимост

Ние сме независими от Дружеството в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България. Ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС.

Нашият одиторски подход

Общ преглед

Ниво на същественост	Ниво на същественост за финансовия отчет на Дружеството като цяло: 2,532 хиляди лева, които представляват приблизително 1% от стойността на brutните записани премии (БЗП) на Дружеството.
Ключови одиторски въпроси	Несигурност при оценката на задължения по застрахователни договори

Като част от планирането на нашия одит ние определихме ниво на същественост и оценихме рисковете от съществени неточности във финансовия отчет. По-конкретно, ние взехме предвид къде ръководството е направило субективни преценки; например, по отношение на значителни счетоводни оценки, включващи определяне на допускания и разглеждане на бъдещи събития, които по своята същност са несигурни. Разгледахме и риска от заобикаляне и пренебрегване от страна на ръководството на вътрешния контрол, включително, наред с други въпроси, дали има доказателства за пристрастие, което представлява риск от съществена неточност, дължаща се на измама.

Ние определихме обхвата на нашия одит, за да можем да извършим достатъчно работа, което да ни позволи да изразим мнение върху финансовия отчет като цяло, вземайки предвид структурата на Дружеството, счетоводните процеси и контроли и отрасъла, в който Дружеството оперира.

Ниво на същественост

Обхватът на нашия одит беше повлиян от това, че приложихме ниво на същественост. Одитът е планиран така, че да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет не съдържа съществени неправилни отчитания. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка. Те се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, взети въз основа на финансовия отчет.

Въз основа на нашата професионална преценка, ние определихме определени количествени прагове за ниво на същественост, включително ниво на същественост за финансовия отчет като цяло, както е посочено в таблицата по-долу. Тези нива на същественост, заедно с качествени съображения, ни помогнаха да определим обхвата на нашия одит и естеството, времето и обхвата на нашите одиторски процедури и да оценим ефекта от неправилните отчитания, ако има такива, както самостоятелно, така и съвкупно за финансовия отчет като цяло.

Ниво на същественост за финансовия отчет като цяло	2,532 хиляди лева
Как го определихме	Нивото на същественост за финансовия отчет като цяло е определено като приблизително 1% от стойността на brutните записани премии (БЗП) на Дружеството.

**Обосновка относно
приложения показател
за определяне на
нивото на
същественост**

Ние избрахме БЗП, като показател за определяне нивото на същественост, защото това е показател, спрямо който се оценява представянето на Дружеството.

Ние взехме предвид, че Дружеството се фокусира върху ръста на приходите и избрахме сума близка до 1% от БЗП като приложихме нашата преценка по отношение на нуждите на потребителите на финансовия отчет и заключихме, че приходите са подходящ измерител за тях.

Ние избрахме посоченото по-горе ниво на същественост за финансовия отчет като цяло на база на нашата професионална преценка, вземайки предвид, че тази стойност е в рамките на общоприетите количествени нива за определяне на нивото на същественост за финансовия отчет като цяло.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
Несигурност при оценката на задължения по застрахователни договори Към 31 декември 2019 г., задълженията по застрахователни договори (преди презастраховане) на Дружеството са в размер на 315,073 хил. лева, представени в Пояснително приложение 26 към финансовия отчет. Задълженията по застрахователни договори, още наричани технически застрахователни резерви, представляват най-съществената част от пасивите на Дружеството. Оценката на техническите резерви е сложна област, която изисква прилагането на професионална преценка чрез използването на съвкупност от статистически и математически методи и правила, които да са в съответствие със счетоводната политика на Дружеството и с регулаторните изисквания по отношение на тези резерви. Оценката на резервите за загуби по общо застраховане включва висока степен на субективна преценка и сложност. Резервите за загуби и разходите за коригиране на загубите представляват преценки за бъдещи плащания на предявени и непредявени претенции за загуби и свързаните с тях разходи към определена дата.	Ние придобихме разбиране и оценихме проектирането и оперативната ефективност на избрани ключови контроли по отношение на актюерската методология, надеждността на данните, използвани в актюерските оценки, както и допусканията и процесите на управление, използвани от ръководството, които са свързани с оценката на задълженията по застрахователни договори (технически резерви по общо застраховане). По отношение на въпросите, изложени по-горе, нашите процедури по същество включиха следното: • преглед и анализ на последователното прилагане на съществуващата счетоводна политика за оценка и представяне на застрахователните резерви на Дружеството от гледна точка на изискванията на МСФО. • независимата проверка, със съдействието на нашите специалисти актюери, на оценките на ръководството по отношение на резервите за загуби по общо застраховане, и за оценяване на адекватността на използваната методология и допускания спрямо признатите актюерски практики и стандарти в индустрията. • проверка на пълнотата и точността на данните за претенциите, които актюерите на Дружеството са използвали в оценката

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит

По-специално, линиите бизнес с дълги опашки са като цяло по-трудни за предвиждане и са обект на по-голяма несигурност отколкото тези с къси опашки.

Приложимите счетоводни политики и значими преценки, използвани от ръководството за определяне на допусканията, които имат най-голям ефект върху оценката на застрахователните договори са оповестени в Пояснително приложение 2.4.(а) към финансовия отчет.

Ние се фокусирахме върху частта от техническите резерви, представляващи резерви за възникнали, но непредявени претенции (IBNR), оценка на бъдещото развитие на резерва за предстоящи плащания, адекватността на техническите резерви в това число и резерва за неизтекли рискове.

- на техническите резерви за загуби по общо застраховане.
- независимо преизчисление на очакваното развитие на претенциите по отношение на избрани продуктови линии, фокусирайки се основно върху най-големите и най-чувствителни към съответните допускания технически застрахователни резерви, и оценка на адекватността на резерва за неизтекли рискове и резерва за възникнали, но непредявени претенции, включително оценка на база бъдещо развитие на резерва за предстоящи плащания.
- оценка пълнотата, уместността и адекватността на оповестяванията във финансовия отчет.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от годишен доклад за дейността и декларация за корпоративно управление, изготвени от ръководството съгласно Глава Седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт. Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на годишния доклад за дейността и декларацията за корпоративно управление, ние също така изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в приложимите в България, Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100н, ал. 8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в годишния доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовия отчет, съответства на финансовия отчет.
- б) Годишният доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.
- в) В декларацията за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен финансовия отчет, е представена изискваната, съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и чл.100н, ал.8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа, информация.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали длъжници се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет, ръководството носи отговорност за оценяване способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Дружеството или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Дружеството.

Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовия отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Дружеството.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаем до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Дружеството да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществени констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 г. от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Допълнително докладване върху одита на финансовия отчет, съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация:

- „ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД е назначено за задължителен одитор на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г. на Дружеството от общото събрание на акционерите, проведено на 27 юни 2019 г., за период от една година. „ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД е било назначено за пръв път като одитор на Дружеството на 7 юни 2016 г.
- „Грант Торнтон“ ООД е назначено за задължителен одитор на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г. на Дружеството от общото събрание на акционерите, проведено на 27 юни 2019, за период от една година. „Грант Торнтон“ ООД е било назначено за първи път като съвместен одитор на 26 септември 2017 г.
- Одитът на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г. на Дружеството представлява четвърти пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от „ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД.
- Одитът на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г. на Дружеството представлява трети пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от „Грант Торнтон“ ООД.

- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Дружеството, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Дружеството.
- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен одит, освен одита, ние сме предоставили други услуги на Дружеството, които са оповестени в приложение 11 към финансовия отчет на Дружеството.

За „ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД:

Джок Нюнан
Прокурист

15-05-2020

Боряна Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита
бул. „Мария Луиза“ 9-11
1000 София, България

Дата:

15-05-2020

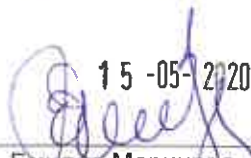

За „Грант Торнтон“ ООД:

Мария Апостолов
Управител

15-05-2020

Емилия Маринова
Регистриран одитор, отговорен за одита
бул. „Черни Върх“ 26
1421 София, България

Дата:

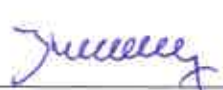

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

В хил. лв.	Прил.	2019 г. ХИЛ. ЛВ.	2018 г. ХИЛ. ЛВ.
Бруто премии	3(а)	247,416	206,978
Отстъпени премии на презастраховател	3(б)	(11,508)	(10,233)
Нетни премии		235,908	196,745
Приходи от такси и комисиони	4	935	695
Приходи от инвестиции	5	6,658	6,703
Реализирани печалби	6	38	172
Печалби и загуби от преоценка до справедлива стойност	7	139	40
Други приходи от дейността	8	1,172	1,171
Общо други приходи		8,942	8,781
Разходи за изплатени претенции - бруто	9(а)	(103,447)	(96,756)
Претенции, отстъпени на презастраховател	9(б)	15,051	9,062
Изменение на задълженията по застрахователни договори относно предстоящи плащания – бруто	9(в)	(15,109)	717
Изменение на задълженията по застрахователни договори относно предстоящи плащания, отстъпени на презастраховател	9(г)	(11,215)	(10,203)
Разходи за изплатени претенции, нетно		(114,720)	(97,180)
Разходи за лихви		(12)	-
Обезценка на финансови активи	34	(759)	(33)
Обезценка на застрахователни вземания	10	(1,186)	(365)
Административни разходи	11	(30,692)	(28,092)
Други разходи за дейността	12	(67,614)	(64,292)
Други разходи		(100,263)	(92,782)
Общо разходи за изплатени претенции и други разходи		(214,983)	(189,962)
Печалба преди данъци		29,867	15,564
Разход за данък върху доходите	14	(2,935)	(1,595)
Печалба за годината		26,932	13,969

Финансовият отчет е изготвен на 24 април 2020 г., одобрен за внасяне пред Надзорен съвет от Управителния съвет на 12 май 2020 г. и подписан от името на „ДЗИ - Общо Застраховане“ ЕАД от:

 Коста Чолаков
 Главен изпълнителен директор

 Борис Паличев
 Изпълнителен директор

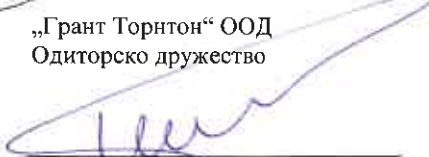

 Ангел Дечев
 Съставител

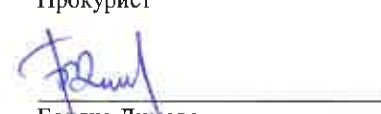
Заверен съгласно одиторски доклад от 15 май 2020 г.:

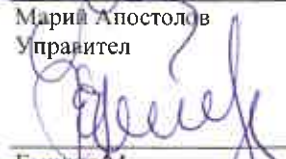
„ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД
 Одиторско дружество

„Грант Торнтон“ ООД
 Одиторско дружество

 Джок Нюнан
 Прокуррист

 Мария Апостолова
 Управител

 Боряна Димова
 Регистриран одитор,
 отговорен за ангажмента

 Емилія Маринова
 Регистриран одитор,
 отговорен за ангажмента

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ОТЧЕТ ЗА ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019 Г.

В хил. лв.	Прил.	2019 г. хил. лв.	2018 г. хил. лв.
Печалба за годината		26,932	13,969
Друг всеобхватен доход			
Друг всеобхватен доход, подлежащ на рекласификация в печалбата или загубата в последващи периоди:			
Печалба/(загуба) от финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход, възникнала през периода		5,335	(3,321)
(Загуба)/печалба от финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход, рекласифицирана в печалбата или загубата		(33)	1
Ефект от данък върху доходите	15, 14	(530)	332
Друг всеобхватен доход/(загуба), подлежащ на рекласификация в печалбата или загубата в последващи периоди, нетно от данъци	15	4,772	(2,988)
Друг всеобхватен доход, неподлежащ на рекласификация в печалбата или загубата в последващи периоди:			
Актьорски загуби по планове с дефинирани доходи	15	(40)	(18)
Ефект от данък върху доходите	15, 14	4	2
Друга всеобхватна (загуба), неподлежаща на рекласификация в печалбата или загубата в последващи периоди, нетно от данъци	15	(36)	(16)
Друг всеобхватен доход/(загуба) за годината, нетно от данъци		4,736	(3,004)
Общ всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		31,668	10,965

Финансовият отчет е изготвен на 24 април 2020 г., одобрен за внасяне пред Надзорен съвет от Управителния съвет на 12 май 2020 г. и подписан от името на „ДЗИ - Общо Застраховане“ ЕАД.

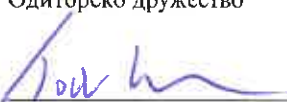

 Коста Чолаков
 Главен изпълнителен директор

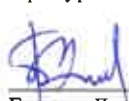

 Борис Паличев
 Изпълнителен директор

Заверен съгласно одиторски доклад от 15 май 2020 г.:

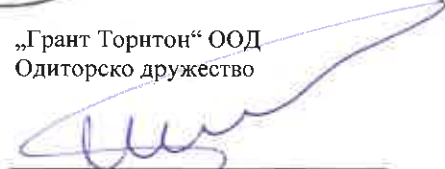
„ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД
 Одиторско дружество

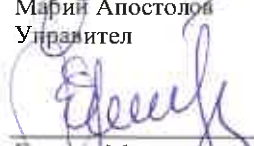

 Джок Нюнан
 Прокурист

 Боряна Димова
 Регистриран одитор,
 отговорен за ангажимента

„Грант Торнтон“ ООД
 Одиторско дружество

 Мария Апостолова
 Управител

 Емилия Маринова
 Регистриран одитор,
 отговорен за ангажимента

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕННИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019 Г.

В хил. лв.

В хил. лв.	Преоценъчен резерв на финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхвaтeн доход				Преоценъчен резерв на нефинансови активи		Преоценка на планове с дефинирани доходи		Общо собствен капитал
	Регистриран капитал	Неразпределена печалба	Капиталови резерви	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	
Прил.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Салдо към 1 януари 2018 г.	66,587	7,525	8,089	15,225	46	(122)	97,350		
	-	(6,375)	-	-	-	-	(6,375)		
	-	(6,375)	-	-	-	-	(6,375)		
	-	13,969	-	-	-	-	13,969		
	-	-	-	(2,988)	-	-	(16)	(3,004)	
Общо всеобхвaтeн доход за годината	-	13,969	-	(2,988)	-	(16)	10,965		
	66,587	15,119	8,089	12,237	46	(138)	101,940		
	-	26,932	-	-	-	-	26,932		
	-	-	-	4,772	-	(36)	4,736		
	-	26,932	-	4,772	-	(36)	31,668		
Салдо към 31 декември 2019 г.	66,587	42,051	8,089	17,009	46	(174)	133,608		

Финансовият отчет е изготвен на 24 април 2020 г., одобрен за внасяне пред Надзорен съвет от Управителния съвет на „ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД от:

Коста Чолаков
 Главен изпълнителен директор

Заверен съгласно одиторски доклад от 15 май 2020 г.:

„ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД
 Одиторско дружество

Джон Нюман
 Прокурист

Богдана Димова
 Регистриран одитор,
 отговорен за ангажимента

Борис Паличев
 Изпълнителен директор

Антон Дечев
 Съставител

„Грант Торнтон“ ООД
 Одиторско дружество

Марий Анастолов
 Управител

Регистриран одитор,
 отговорен за ангажимента

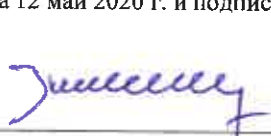

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

В хил. лв.	Прил.	31 декември 2019 г. хил. лв.	31 декември 2018 г. хил. лв.
Активи			
Нематериални активи	16	6,809	4,464
Материални активи	17	17,261	18,047
Активи с право на ползване	30	1,548	-
Актив по отсрочен данък	21	112	312
Инвестиционни имоти	18	14,278	11,330
Предоставени заеми	19(а)	9,800	9,800
Депозити във финансови институции	19(в)	-	4,062
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в			
другия всеобхватен доход	19(г)	258,115	183,871
Финансови активи по амортизирана стойност	19(д)	21,270	21,369
Активи по презастрахователни операции	20	19,660	30,439
Вземания по застрахователни операции	22	74,170	68,118
Търговски вземания и аванси	23	1,306	1,893
Разходи за бъдещи периоди и други активи	25	1,193	1,377
Пари и парични еквиваленти	24	58,022	67,367
Общо активи		483,544	422,449
Собствен капитал и пасиви			
Собствен капитал			
Регистриран капитал	31	66,587	66,587
Капиталови резерви	32(а)	8,089	8,089
Неразпределена печалба		42,051	15,119
Преоценъчен резерв	32(б)	17,055	12,283
Преценка на планове за дефинирани доходи		(174)	(138)
Общо собствен капитал		133,608	101,940
Пасиви			
Задължения по застрахователни договори	26	315,073	290,732
Задължения по лизингови договори	30	1,555	-
Задължения към персонала при пенсиониране	27	892	818
Задължения към застрахователи, брокери и агенти	28	23,736	21,670
Търговски и други задължения	29	7,961	7,191
Задължение за корпоративен данък		719	98
Общо пасиви		349,936	320,509
Общо собствен капитал и пасиви		483,544	422,449

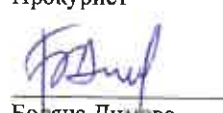
Финансовият отчет е изготвен на 24 април 2020 г., одобрен за внасяне пред Надзорен съвет от Управителния съвет на 12 май 2020 г. и подписан от името на „ДЗИ - Общо Застраховане“ ЕАД от:

Коста Чолаков	Борис Паличев	Антон Дечев
Главен изпълнителен директор	Изпълнителен директор	Съставител

Заверен съгласно одиторски доклад от 15 май 2020 г.:

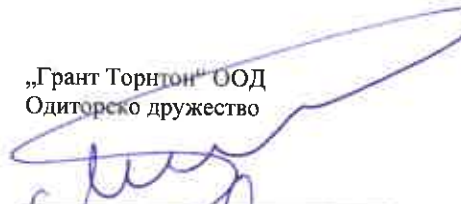
„ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД
Одиторско дружество

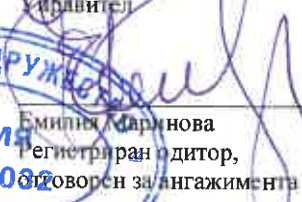

Джок Нюман
Прокуррист

Боряна Димова
Регистриран одитор,
отговорен за ангажимента

„Грант Торнтон“ ООД
Одиторско дружество

Мария Апостолова
Управител

Емилиан Маринова
Регистриран одитор,
отговорен за ангажимента

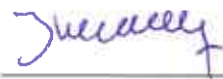

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019 Г.

В хил. лв.	Прил.	2019 г. хил. лв.	2018 г. хил. лв.
Парични потоци от оперативна дейност			
Получени премии		229,008	200,825
Платени обезщетения, нетно от получени регреси		(99,412)	(94,613)
Получени суми от презастрахователи, нетно		3,439	804
Плащания на доставчици		(9,071)	(10,909)
Плащания към персонал и осигурителни институции		(17,821)	(16,662)
Платени аквизиционни разходи, нетно от получени комисионни от презастрахователи		(32,769)	(26,450)
Платени данък премии, ГФ и ОФ		(11,411)	(11,064)
Платен корпоративен данък		(2,669)	(1,361)
Други платени данъци, нетно		(2,394)	(677)
Други парични потоци за оперативна дейност		(1,697)	(2,912)
Нетни парични потоци от оперативна дейност		55,203	36,981
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Постъпления от ценни книжа с фиксиран доход		7,183	384
Покупка на ценни книжа с фиксиран доход		(76,863)	(8,904)
Придобиване на дълготрайни материални, нематериални активи и инвестиционни имоти		(6,692)	(19,655)
Продажба на дълготрайни материални, нематериални активи и инвестиционни имоти		568	1,936
Получени лихви		6,998	7,199
Получени наеми от инвестиционни имоти		713	366
Постъпления от падежирали депозити		4,000	29,000
Нетни парични потоци (използвани в)/от инвестиционна дейност		(64,093)	10,326
Парични потоци от финансова дейност			
Плащания по лизингови договори	30	(455)	-
Платени дивиденди		-	(6,375)
Нетни парични потоци (използвани в)/от финансова дейност		(455)	(6,375)
Изменение на паричните средства през периода		(9,345)	40,932
Парични средства и еквиваленти в началото на периода		67,367	26,435
Парични средства и еквиваленти в края на периода	24	58,022	67,367

Финансовият отчет е изготвен на 24 април 2020 г., одобрен за внасяне пред Надзорен съвет от Управителния съвет на 12 май 2020 г. и подписан от името на „ДЗИ - Общо Застраховане“ ЕАД от:

 Коста Чолаков
 Главен изпълнителен директор

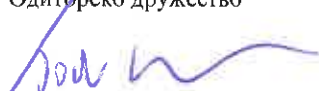

 Борис Паличев
 Изпълнителен директор

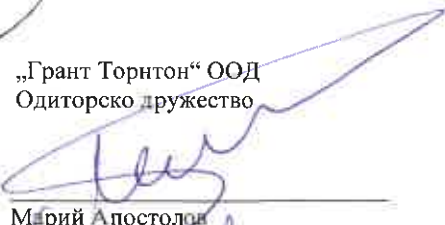

Заверен съгласно одиторски доклад от 15 май 2020 г.:

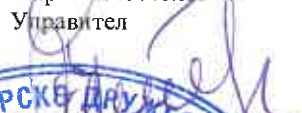
„ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД
 Одиторско дружество

„Грант Торнтон“ ООД
 Одиторско дружество

 Джек Нюнов
 Прокурист

 Марий Апостолов
 Управител

 Боряна Димова
 Регистриран одитор,
 отговорен за ангажимента

 Емилија Маринова
 Регистриран одитор,
 отговорен за ангажимента

1. Корпоративна информация

„ДЗИ - Общо Застраховане“ ЕАД (Дружеството) е регистрирано по законите на Република България на 27 февруари 1998 г. Дружеството е с адрес на управление гр. София, Бул. „Витоша“ 89Б и е част от Група ДЗИ.

Едноличен собственик на капитала на Дружеството към 31 декември 2019 г. и 2018 г. е „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД.

„ДЗИ - Общо Застраховане“ ЕАД е получило разрешение за извършване на застрахователна и презастрахователна дейност на 25 май 1998 г. Общо застраховане се отнася до продукти, осигуряващи обезщетение за имуществени вреди или злополука. Застрахователните полици по общо застраховане в по-голяма част от случаите са с едногодишен или с по-малък срок на покритие и без откупна стойност. Застрахователят има възможност да промени размера на премиите след края на периода на полицата.

Към 31 декември 2019 г., едноличен краен собственик на „ДЗИ - Общо Застраховане“ ЕАД е Кей Би Си Груп НВ, Белгия чрез контрол на 100.00 % от акционерния капитал на компанията - майка „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД, Едноличен собственик на акционерния капитал на „ДЗИ – Животозастраховане“ ЕАД е Кей Би Си Иншурънс, НВ.

Финансовият отчет е одобрен за внасяне пред Надзорен съвет от Управителния съвет на „ДЗИ - Общо Застраховане“ ЕАД на 5 май 2020 година.

1.1. База за изготвяне

Този финансов отчет е изготвен при спазване принципа на действащото предприятие на база историческа цена с изключение на инвестиционните имоти и финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход.

Настоящият финансов отчет е изготвен в съответствие с изискванията на Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО) и разяснения, издадени от Комитета за разяснения (КРМСФО), приети от Европейския съюз (ЕС). МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамка с общо предназначение за достоверно представяне, еквивалентно на дефиницията на рамката, въведена в § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството „Международни счетоводни стандарти“ (МСС).

Финансовият отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети“. Дружеството представя отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в два отделни отчета: отчет за печалбата или загубата и отчет за другия всеобхватен доход.

Показателите във финансовия отчет са представени в лева (лв.), което е функционалната валута на Дружеството и са закръглени до хиляди (хил. лв.), освен ако не е упоменато друго.

Дружеството представя отчета за финансовото си състояние най-общо по степен на ликвидност. Анализ относно възстановяването на активите или уреждането на пасивите в рамките на дванадесет месеца след датата на отчета за финансовото състояние (текущи) и след повече от 12 месеца след датата на отчета за финансовото състояние (нетекущи) е представен в пояснителните приложения към финансовия отчет.

Финансови активи и финансови пасиви се компенсират и нетната сума се представя в отчета за финансовото състояние, единствено когато съществува законово право за компенсиране на признатите суми и когато е налице намерение за уреждане на нетна база, или за едновременно реализиране на активите и уреждане на пасивите.

Приходи и разходи не се компенсират в отчета за печалбата или загубата, освен ако това не е позволено или разрешено от определен счетоводен стандарт или разяснение, както конкретно е оповестено в счетоводната политика на Дружеството.

Ръководството носи отговорност за съставянето и достоверното представяне на информацията в настоящия финансов отчет.

1.2. Промени в счетоводната политика и оповестявания

Нови и изменени стандарти и разяснения

Дружеството е приложило следните стандарти и изменения за първи път за своя годишен отчетен период, започващ на 1 януари 2019 г.:

2.2. Промени в счетоводната политика и оповестявания (Продължение)

Нови и изменени стандарти и разяснения (Продължение)

- **МСФО 16 „Лизинг“** (издаден на 13 януари 2016 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.)
- **КРМСФО 23 „Несигурност при третирането на данъци върху доходите“** (издаден на 7 юни 2017 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.)
- **Характеристики за предсрочно погасяване с отрицателна компенсация – Изменения на МСФО 9** (издадени на 12 октомври 2017 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.)
- **Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – Изменения на МСС 28** (издадени на 12 октомври 2017 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.)
- **Годишни подобрения на МСФО – Цикъл 2015-2017 г., изменения в МСФО 3, МСФО 11, МСС 12 и МСС 23** (издадени на 12 декември 2017 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.)
- **Изменение, съкращаване или уреждане на плана – Изменения на МСС 19** (издаден на 7 февруари 2018 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.)

Дружеството промени счетоводната си политика след приемането на МСФО 16.

Дружеството реши да приложи опростен преходен подход от 1 януари 2019 г. като няма да преизчислява сравнителните данни за предходния период. Всички активи с право на ползване са оценени по стойността на пасива по лизинга, коригиран с размера на всички предплатени или начислени плащания, свързани с него, признати в баланса към 1 януари 2019 г. Това означава, че данните за 2018 г. и 2019 г. не са съпоставими, тъй като са изготвени въз основа на различни счетоводни политики, описани в приложенията. Приемането на МСФО 16 не оказва ефект върху собствения капитал (неразпределена печалба) към 1 януари 2019 г.

Към 1 януари 2019 г., Дружеството признава активи с право на ползване в размер на 1,323 хиляди лева и задължения по лизингови договори в размер на 1,323 хиляди лева (след корекции за авансови и начислени плащания, признати към 31 декември 2018 г.)

Дейността на Дружеството като наемодател не е значителна и не се очаква значително въздействие върху финансовите отчети.

Всички останали промени в приетите стандарти, изброени по-горе, нямат ефект върху сумите, признати в предходни периоди, нито се очаква те да имат значително въздействие върху текущите или бъдещите периоди.

2.3. Нови стандарти и разяснения, които все още не са приети от Дружеството

Към датата на одобрение на този финансов отчет са публикувани нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2019 г., и не са били приложени от по-ранна дата от Дружеството.

Информация за тези стандарти и изменения, които имат ефект върху финансовия отчет на Дружеството, е представена по-долу.

Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в счетоводната политика на Дружеството през първия период, започващ след датата на влизането им в сила.

МСФО 17 „Застрахователни договори“ в сила от 1 януари 2021 г., все още не е приет от ЕС

МСФО 17 замества МСФО 4 Застрахователни договори. Той изисква прилагането на модел за текущо оценяване, съгласно който преценките се преразглеждат през всеки отчетен период. Договорите са оценяват, като се използват:

- дисконтирани парични потоци с претеглени вероятности;
- изрична корекция за риск, и
- надбавка за договорени услуги, представляваща нереализираната печалба по договора, която се признава като приход през периода на покритие.

Стандартът позволява избор при признаването на промени в нормата на дисконтиране или в печалбата или загубата, или в другия всеобхватен доход.

2.3. Нови стандарти и разяснения, които все още не са приети от Дружеството (Продължение)

МСС 1 и МСС 8 (изменени) - Дефиниция на същественост, в сила от 1 януари 2020 г.

Целта на измененията е да се използва една и съща дефиниция на същественост в рамките на Международните стандарти за финансово отчитане и Концептуалната рамка за финансово отчитане. Съгласно измененията:

- замъгляването на съществената информация с несъществена има същия ефект като пропускането на важна информация или неправилното ѝ представяне. Предприятията решават коя информация е съществена в контекста на финансовия отчет като цяло; и
- „основните потребители на финансови отчети с общо предназначение“ са тези, към които са насочени финансовите отчети и включват „съществуващи и потенциални инвеститори, заемодатели и други кредитори“, които трябва да разчитат на финансовите отчети с общо предназначение за голяма част от финансовата информация, от която се нуждаят.

Следните нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, които са публикувани, но все още не са приети от ЕС и не са влезнали все още в сила, не се очаква да имат съществен ефект върху финансовите отчети на Дружеството:

- **МСФО 14 "Отсрочени тарифни разлики"** (издаден на 30 януари 2014 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 г.)
- **Продажба или влягане на активи между инвеститор и неговото асоциирано или съвместно предприятие – Изменения на МСФО 10 и МСС 28** (издадени на 11 септември 2014 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след дата, определена от СМСС)
- **Определение за бизнес – Изменения на МСФО 3** (издадени на 22 октомври 2018 г. и в сила за придобивания от началото на годишния отчетен период, който започва на или след 1 януари 2020 г.)
- **Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети** : класификация на пасивите като текущи или нетекущи (издадени на 23 януари 2020 г.)

2.4. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения

Изготвянето на финансовия отчет на Дружеството налага Ръководството да направи преценки, приблизителни оценки и предположения, които влияят върху стойността на отчетените приходи, разходи, активи и пасиви и оповестяването на условни задължения към датата на отчета. Несигурностите, свързани с направените предположения и приблизителни оценки, биха могли да доведат до фактически резултати, които налагат съществени корекции в балансовата стойност на съответните активи или пасиви в бъдеще. Тези фактори могат да включват:

Приблизителни оценки и предположения

Основните предположения, които са свързани с бъдещи и други основни източници на несигурност в приблизителните оценки към датата на отчета за финансовото състояние и за които съществува значителен риск, че биха могли да доведат до съществени корекции в балансовите стойности на активите и пасивите през следващата финансова година, са посочени по-долу:

(а) Оценяване на задължения по застрахователни договори

Задължения по договори за общо застраховане

По договорите за общо застраховане, се извършват оценки, по отношение на предявените, но неизплатени претенции (RBNS), за възникнали, но непредявени претенции (IBNR) и за размера на аквизиционните разходи при изчисляване на Пренос премиен резерв.

Според изискванията на Наредба 53 на КФН аквизиционните разходи, които следва да се приспадат от застрахователните премии при изчисление на Пренос премиен резерв са фактическите такива.

Крайните разходи по неизплатени претенции се оценяват индивидуално за всяка претенция като очаквания размер на плащанията се определя съгласно приетите Правила за ликвидация по видовете договори.

Предявените по съдебен ред претенции се включват в резерва със сумата на заведените частични или пълни искове, като за тях е начислена и дължимата лихва към очакваната дата за уреждането на съответния иск.

Оценката на задълженията във връзка с възникналите, но непредявени претенции към датата на отчета за финансовото състояние се основава на предположението, че опитът на компанията в развитието на претенции от минали години може да се използва за прогнозиране на бъдещото развитие на претенциите, както и на крайните задължения по претенциите. Развитието на претенциите се анализира основно по годините на събитие, а за по- съществени линии бизнес и по видове претенции. Не се правят изрични предположения относно бъдещите нива на инфлация на претенциите или квотите на шетимост. Използваните предположения са онези, които се извличат от историческите данни за развитие на претенциите, върху които се базират прогнозите.

2.4. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (Продължение)

(а) Оценяване на задължения по застрахователни договори (Продължение)

Задължения по договори за общо застраховане (Продължение)

Допълнителна качествена преценка се използва за оценка на степента, в която миналите тенденции може да не са приложими в бъдеще (например изключени еднократни събития, промени в съдебни решения и законодателство, както и характеристики на процедурите за обработка на претенциите), за да се достигне до оценка на крайните разходи по претенции, която представя най-вероятния изход от редицата възможни изходи, като се вземат предвид всички свързани несигурности.

Дружеството извършва преглед на използваните приблизителни оценки и предположения при изчисление на задълженията по договори за общо застраховане на годишна база.

Разходите за уреждане на претенции, които са част от резерва за висящи плащания представлява сбор от преки (ALAE) и непреки (ULAE) ликвидационни разходи. През 2019 г. Дружеството не е правило промени в методологията за изчислението им. Непреките разходи се оценяват на база на коефициент получен от отношението на платените индиректни разходи за уреждане на претенции към броя на изплатените претенции.

Преките разходи се оценяват на база осреднен коефициент между извършените директни разходи за ликвидация към броя на изплатените претенции и извършените директни разходи за ликвидация към стойността на изплатените претенции.

Дружеството прави оценка на вземанията по регресни искове свързани с предявени, но неизплатени претенции.

Регресните вземания свързани с неизплатени претенции са оценени по възстановимата им стойност на база на очакваните бъдещи парични потоци, като се взима в предвид (на база историческа информация) вероятността за завеждане на регресен иск и неговата очаквана събираемост.

В съответствие с Наредба 53 чл. 59 ал. 2, резервът за предстоящи плащания е представен след приспадане на регресни претенции, оценени предпазливо. Размерът на вземанията от регреси по неизплатени претенции към края на 2019 г. е в размер на 2,316 хил. лв.

На база Методология за оценка на регресни претенции във връзка с резерва за предстоящи плащания дружество оценява регреси свързани с резерва за възникнали, но необявени претенции (IBNR). Те се получават като разлика между брутната и нетна калкулация на резерва за възникнали необявени претенции, изчислен чрез прилагане на DFM анализ посредством софтуер RezQ. Размерът на очакваните вземания от регреси за IBNR към края на 2019 г. за застраховки Гражданска отговорност на автомобилистите и Автокаска е 1,991 хил. лв.

Допълнителна информация относно размера и вида на задълженията са оповестени в Приложение 26. Анализ на чувствителността от промяна на предположенията за задълженията по застрахователни договори е представено в Приложение 34.

Балансовата стойност на задълженията по договори за общо застраховане към датата на отчета за финансовото състояние възлиза на 315,073 хил. лв. (2018 г.: 290,732 хил. лв.).

(б) Оценка за задълженията за заплащане на обезщетение в полза на служителите за трудов стаж при пенсиониране и други краткосрочни доходи

Задължението към персонала при пенсиониране се определя чрез актюерска оценка на база изискванията на МСС 19. Съгласно изискванията на стандарта, оценката е базирана върху предположения за нормата на дисконтиране, бъдещото нарастване на заплатите, текучеството на персонала и нивата на смъртност. Поради дългосрочния характер на доходите на персонала при пенсиониране тези предположения са обект на значителна несигурност.

Използваният актюерски модел за целите на изчислението е „Кредитният метод на прогнозираните единици“, приложен върху данни, предоставени от Дружеството и изчислението включва изготвянето на надеждна оценка относно:

- очаквания размер на бъдещите обезщетения, дължими при пенсиониране на всяко лице, съгласно Кодекса на труда и Колективния трудов договор;
- частта от тези обезщетения, които са заработени в предходни години и за текущата година, за която се отнасят изчисленията;
- дисконтиране на заработената част от дължимите обезщетения към датата на изчисление, чрез използване на Кредитния метод на прогнозираните единици.

2.4. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (Продължение)

(б) Оценка за задълженията за заплащане на обезщетение в полза на служителите за трудов стаж при пенсиониране и други краткосрочни доходи (Продължение)

Оценката е направена отделно за всяко лице и включва прогноза за очаквания му трудов стаж в Дружеството, очакваното обезщетение при пенсиониране, оценка на заработената част от очакваното обезщетение при пенсиониране и дисконтиране чрез използване на подходящ дисконтов лихвен процент, както и предположения за преждевременно отпадане от Дружеството поради смърт или други причини.

Допълнителна информация за доходите на персонала при пенсиониране е представена в Приложение 27.

(в) Активи по отсрочени данъци

Активи по отсрочени данъци се признават за данъчни загуби до степента, в която е вероятно, че ще е на разположение облагаема печалба, срещу която да могат да бъдат използвани загубите.

Необходима е преценка за определяне на сумата на активите по отсрочени данъци, която може да бъде призната, въз основа на вероятния момент във времето и размера на бъдещите облагаеми печалби, въз основа на бъдещи стратегии за данъчно планиране. Допълнителна информация е представена в Приложение 21.

(г) Вземания по застрахователни договори и по регресни искове

Вземанията по застрахователни договори (от клиенти) и по регресни искове (от застрахователи и незастрахователи – физически, юридически лица и финансови рискове), са отразени като вземания в актива на отчета за финансовото състояние на Дружеството и за тях е признат приход от застрахователни операции/ приход от регреси, първоначално до размера, до който се очаква вероятно бъдещи икономически изгоди да бъдат получени от Дружеството.

Приблизителната оценка на Дружеството, относно размера на горепосочените вземания, при първоначалното им признаване, се преразглежда ежегодно на база на преглед на историческа информация и процент на събираемост. Събраната информация служи като основание за признаване на загуба от обезценка. Размерът на загубата е разликата между балансовата стойност на вземането и сумата на очакваните бъдещи парични потоци.

Ръководството на Дружеството счита, че представената по този начин информация във финансовите отчети ще е полезна за по-точното представяне на финансовото състояние и финансовите резултати на Дружеството.

Допълнителна информация относно регресните вземания е представена в Приложение 22.

(д) Опции за удължаване и прекратяване и значими счетоводни приблизителни оценки и преценки при определянето на срока на лизинговия договор

При определяне на срока на лизинга, ръководството взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически предпоставки за упражняване на опция за удължаване или отказ от прекратяване.

Опциите за удължаване (или периодите след опция за прекратяване) се включват в срока на лизинга само ако е достатъчно сигурно, че срокът на лизинга ще бъде удължен (или, че договорът няма да бъде прекратен).

По-долу са изброени най-релевантните фактори за договори за лизинг на складове, търговски магазини и оборудване:

- Ако съществуват значителни неустойки при упражняване на опция за прекратяване (или при неупражняване на опция за удължаване), то в повечето случаи се счита, че съществува достатъчна сигурност, че Дружеството ще упражни опцията за удължаване на лизинга (или няма да упражни опцията за прекратяване).
- Ако се очаква направените значителни подобрения на наетото имущество, да имат значителна остатъчна стойност, то в повечето случаи се счита, че съществува достатъчна сигурност, че Дружеството ще упражни опцията за удължаване на лизинга (или няма да упражни опцията за прекратяване).
- При липса на горните две условия, Дружеството взема предвид други фактори, включващи историческата продължителност на договорите за лизинг, където Дружеството е било лизингополучател, както и разходите и пропуснатите ползи за бизнеса, свързани със замяна на лизинговия актив. В повечето случаи опциите за удължаване при договорите за лизинг на офиси и превозни средства, не са включени в пасива по лизинга, защото Дружеството би могло да замени активите без това да изисква значителни разходи и пропуснатите ползи за бизнеса.

2.4. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (Продължение)

(д) Опции за удължаване и прекратяване и значими счетоводни приблизителни оценки и преценки при определянето на срока на лизинговия договор (Продължение)

Срокът на лизинговия договор се преразглежда ако опцията за удължаване бъде действително упражнена или ако Дружеството е било задължено да я упражни. Наличието на достатъчна сигурност се преразглежда само ако настъпи значително събитие или промяна в обстоятелствата, засягащи тази оценка, които са под контрола на лизингополучателя.

(е) Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември 2019 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Дружеството. Преносните стойности на активите са анализирани в Приложения 16 и 17. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване.

(ж) Измерване на очакваните кредитни загуби

Кредитните загуби представляват разликата между всички договорни парични потоци, дължими на Дружеството и всички парични потоци, които Дружеството очаква да получи. Очакваните кредитни загуби са вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби, които изискват преценката на Дружеството.

Очакваните кредитни загуби са дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент (или с коригирания прямо кредита ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка).

(з) Оценяване по справедлива стойност

Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти (при липса на котирани цени на активен пазар) и нефинансови активи. При прилагане на техники за оценяване ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден инструмент.

Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период (вж. пояснение 19).

2.5. Обобщение на съществените счетоводни политики

(а) Класификация на продуктите

Застрахователни договори са такива договори, при които Дружеството (застрахователят) от една страна поема съществен застрахователен риск на другата страна (застрахованите лица), като приема да компенсира притежателите на полици, когато дадено несигурно бъдещо събитие (застрахователно събитие) има негативно отражение върху тях. Застрахователните договори могат да прехвърлят и финансов риск. За да класифицира договорите, Дружеството разглежда характеристиките на договора и определя дали тези характеристики прехвърлят значителен застрахователен риск.

Дружеството счита за прехвърляне на значителен застрахователен риск, ако настъпването на покрит риск е случайно събитие, както и, ако вероятността за настъпването му е значителна или, ако застрахователните обезщетения, платени при настъпване на покрития риск, представляват значително допълнително обезщетение.

Дружеството има разрешение от Комисията за финансов надзор за извършване на застрахователна дейност по всички видове застраховки и рискове, регламентирани от нормативната уредба и класифицирани в 18 групи.

Застрахователните договори се разделят на две основни групи „Застраховки на отговорности“ и „Всички останали застраховки“.

2.5. Обобщение на съществените счетоводни политики (Продължение)

(б) Нематериални активи

Нематериалните активи, придобити като отделен актив, се оценяват първоначално по цена на придобиване.

Цената на придобиване на нематериалните активи, придобити в бизнес комбинация, е тяхната справедлива стойност на датата на придобиването. След първоначалното придобиване нематериалните активи се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка.

С изключение на капитализираните разходи за развойна дейност, вътрешно създадените нематериални активи не се признават като активи, а се признават в отчета за печалбата или загубата за годината, в която са възникнали.

Сроковете на полезен живот на нематериалните активи се определят като ограничени.

Нематериалните активи с ограничен полезен живот се амортизират за срока на полезния им живот и се подлагат на преглед за обезценка винаги, когато е налице индикация, че стойността им е обезценена. Амортизационният период и амортизационният метод за нематериален актив с ограничен полезен живот се подлагат на преглед поне в края на всяка финансова година. Промените в очаквания полезен живот или в очаквания модел на консумация на икономическите ползи, залежали в актива, се отчитат счетоводно чрез промяна в амортизационния срок или метод, както това е уместно, и се третира като промени в приблизителните счетоводни оценки. Разходите за амортизация на нематериалните активи с ограничен полезен живот се признават в отчета за печалбата или загубата.

Амортизацията се начислява на база линейния метод за срока на полезен живот на активите. През 2019 г. и 2018 г. амортизационната норма и полезен живот са, както следва:

	Годишна амортизационна норма %	Полезен живот в години
Програмни продукти	12.5% – 20%	5-8
Други нематериални активи	11% – 33%	3 - 9

Печалбите или загубите, възникващи от отписването на даден нематериален актив, представляват разликата между нетните постъпления при освобождаването и балансовата стойност на актива и се признават в отчета за печалбата или загубата, когато активът бъде отписан.

(в) Данъци

Текущ данък върху доходите

Текущите данъчни активи и пасиви за текущия и предходни периоди се признават по сумата, която се очаква да бъде възстановена от или платена на данъчните власти. При изчисление на текущите данъци се прилагат данъчните ставки и данъчните закони, които са в сила или в значителна степен приети към датата на отчета за финансовото състояние.

Съгласно Закона за корпоративното подоходно облагане, данъчната ставка за 2019 г. и 2018 г. е 10%.

Отсрочен данък върху доходите

Отсрочените данъци се признават по балансовия метод за всички временни разлики към датата на отчета за финансовото състояние, които възникват между данъчната основа на активите и пасивите и техните балансови стойности за целите на финансовото отчитане.

Отсрочени данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики, пренесени неизползвани данъчни кредити и неизползвани данъчни загуби до степента, до която е вероятно да е налице облагаема печалба, срещу която да бъдат използвани намаляемите временни разлики, пренесените неизползвани данъчни кредити и неизползваните данъчни загуби.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер. Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Дружеството има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция

2.5. Обобщение на съществените счетоводни политики (Продължение)

(в) Данъци (Продължение)

Отсрочен данък върху доходите (Продължение)

Дружеството извършва преглед на балансовата стойност на отсрочените данъчни активи към всяка дата на отчета за финансовото състояние и я намалява до степента, до която вече не е вероятно да бъде реализирана достатъчна облагаема печалба, която да позволява целия или част от отсрочения данъчен актив да бъде възстановен.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват по данъчните ставки, които се очаква да бъдат в сила за периода, в който активът се реализира или пасивът се уреди, въз основа на данъчните ставки (и данъчни закони), които са действащи или са влезли в сила, в значителна степен към датата на отчета за финансовото състояние.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се признават директно в отчета за другия всеобхватен доход (а не в отчета за печалбата или загубата), когато данъкът се отнася до статии, които са били директно признати в отчета за другия всеобхватен доход.

(г) Задължения за плащане на обезщетения в полза на служителите за трудов стаж при пенсиониране

Задълженията към персонала включват настоящата стойност на задължението на Дружеството за изплащане на обезщетения на наетия персонал при настъпване на пенсионна възраст. Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда всеки служител има право на обезщетение в размер на две brutни заплати при пенсиониране, а ако има трудов стаж над 10 години в същото предприятие, обезщетението е в размер на шест brutни заплати към момента на пенсиониране

В съответствие с изискванията на МСС 19, потенциалните задължения на Дружеството към персонала са отразени в годишния резултат на база на актюерски изчисления. Актюерските загуби и печалби се признават в пълен размер в друг всеобхватен доход.

Краткосрочните доходи на персонала включват заплати, възнаграждения, междинни и годишни бонуси, вноски за социално осигуряване и неизползвани годишни компенсируеми отпуски на служителите, които се очаква да бъдат изцяло уредени в рамките на 12 месеца след края на отчетния период. Когато Дружеството получи услугата, те се признават като разход за персонала в печалбата или загубата или се капитализират в стойността на актив. Краткосрочните доходи на персонала се оценяват по недисконтираната сума на очакваните за уреждане разходи. Допълнителна информация е представена в Приложение 27.

(д) Финансови активи

Първоначално признаване и последваща оценка

Дружеството признава финансов актив или финансов пасив в своя отчет за финансовото състояние тогава и само тогава, когато предприятието стане страна по договорните условия на този инструмент. Обичайните покупки или продажби на финансови активи се признават и отписват при използването на счетоводно отчитане на база датата на сделката.

Финансовите активи и пасиви се признават първоначално по справедливата им стойност, плюс, в случай на инвестиции, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването на финансовия актив.

Дружеството прилага изискванията на МСФО 9 за класификацията на финансови инструменти през 2019 г. и 2018 г.

Класификация на финансовите активи

При първоначалното признаване на финансов актив, Дружеството оценява на първо място договорните условия по инструмента, за да го определи или като капиталов, или като дългов финансов инструмент. Капиталовият финансов инструмент е всеки договор, предполагащ участие на Дружеството в нетния размер на активите на друго дружество. В допълнение, Дружеството извършва проверка дали съществува договорно задължение за емитента по финансовия инструмент да предоставя парични потоци или да търгува финансови активи и финансови пасиви с трето дружество при условия, които са потенциално неблагоприятни за емитента. Финансови инструменти, които не изпълняват критериите за определяне като капиталови инструменти, се класифицират като дългови инструменти.

2.5. Обобщение на съществените счетоводни политики (Продължение)

(д) Финансови активи (Продължение)

Класификация на финансовите активи (Продължение)

Ако Дружеството е определило даден финансов актив като капиталов, при първоначалното му признаване той се класифицира по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Ако Дружеството е определило даден финансов актив като дългов, при първоначалното му признаване, на база бизнес модела за управление на инструмента и характеристиките на договорните парични потоци, той се класифицира в една от следните категории:

- по амортизирана стойност;
- по справедлива стойност през друг всеобхватен доход;
- по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Даден финансов актив се оценява по амортизирана стойност, ако са изпълнени следните две условия:

- финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци; и
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Даден финансов актив се оценява по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, ако са изпълнени следните две условия:

- финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи, и
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Даден финансов актив се оценява по справедлива стойност през печалбата или загубата, когато не се оценява по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Независимо от посочените по-горе случаи, Дружеството може при първоначалното признаване неотменимо да определи даден финансов актив като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, ако това ще елиминира или намали значително несъответствието в оценяването или признаването (понякога наричано „счетоводно несъответствие“), което в противен случай би произтекло от оценяването на активи или пасиви или признаване на печалбите и загубите от тях на различни бази.

Покупки или продажби на финансови активи, чиито условия изискват доставка на активите през период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. на датата, на която Дружеството се е ангажирало да купи или продаде актива.

Прекласификация на финансови активи

Прекласификация на финансови активи следва да се извърши единствено в случай, че Дружеството промени своя бизнес модел за управление на финансови активи.

За целите на годишния финансов отчет финансовите активи по амортизирана стойност се разпределят в три подкатегории:

- Финансови активи – ДЦК, по амортизирана стойност;
- Парични средства и краткосрочни депозити;
- Заеми и други вземания, отчитани по амортизирана стойност.

Финансови активи – ДЦК, по амортизирана стойност

Финансовите активи по амортизирана стойност представляват недеривативни финансови активи и имат фиксирани или определяеми плащания и фиксирани падежи и които Дружеството има положително намерение и възможност да задържи до падежа.

2.5. Обобщение на съществените счетоводни политики (Продължение)

(д) Финансови активи (Продължение)

Прекласификация на финансови активи (Продължение)

Финансови активи – ДЦК, по амортизирана стойност (Продължение)

Тези финансови активи първоначално се признават по цена на придобиване, която представлява справедливата стойност на възнаграждението, изплатено за придобиването на инвестицията. Всички разходи по сделката, които са свързани директно с придобиването, също се включват в цената на придобиване на инвестицията. След първоначалната оценка финансовите активи по амортизирана стойност, се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективния лихвен процент. Печалбите и загубите от финансовите активи по амортизирана стойност се признават в отчета за печалбата или загубата, когато инвестицията бъде отписана или обезценена, както и чрез процеса на амортизация.

Парични средства и краткосрочни депозити, отчитани по амортизирана стойност

Паричните средства и краткосрочни депозити (с матуритет до три месеца) са бързо конвентуруеми финансови активи и носят незначителен риск от промяна в стойността. Тези финансови активи първоначално се признават по цена на придобиване, а последващото оценяване се извършва по амортизирана стойност.

Заеми и други вземания, отчитани по амортизирана стойност

Заемите и вземанията са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се котира на активен пазар. Тези финансови активи първоначално се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на платеното за придобиването на финансовите активи, възнаграждение. Всички разходи по сделката, които са пряко свързани с придобиването, също се включват в цената на придобиване на финансовите активи. След първоначалната оценка заемите и вземанията се оценяват по амортизирана стойност, като се прилага методът на ефективния лихвен процент. Печалбите и загубите от заемите и вземанията се признават в отчета за печалбата или загубата, когато заемите и вземанията бъдат отписани или обезценени, както и чрез процеса на амортизация.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход

Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход, представляват недеривативни финансови активи, които се определят като такива, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход, и не са класифицирани като финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата, кредити и вземания и инвестиции по амортизирана стойност. Тези инвестиции първоначално се отразяват по справедлива стойност. След първоначалното им признаване, финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход, се оценяват по справедлива стойност. Нереализираните печалби и загуби от справедливата стойност се отчитат в отделен компонент на другия всеобхватен доход, докато финансовите активи не бъдат отписани или не бъдат определени като обезценени. При отписване на дългови инструменти от тази категория, кумулативните печалби или загуби, признати преди това в другия всеобхватен доход, се признават в отчета за печалбата или загуба. При отписване на капиталови инструменти от тази категория, кумулативните печалби или загуби, признати преди това в другия всеобхватен доход, се прекласифицират в неразпределената печалба.

(е) Обезценка на финансови активи

Признаване на очаквани кредитни загуби (ОКЗ)

Моделът за обезценка на финансови активи, който дружеството използва, е моделът на очакваните кредитни загуби (ОКЗ). Моделът обхваща следните видове финансови активи:

- Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност;
- Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход;
- Търговски и други вземания, отчитани по амортизирана стойност.

ОКЗ не се прилага за капиталови финансови инструменти.

ОКЗ на паричните средства са несъществени, поради което Дружеството не начислява обезценка за тези финансови активи.

Корективът за загуби на финансови активи, отчитани по амортизирана стойност и на търговски и други вземания, се признава в отчета за печалбата или загубата, и намалява балансовата стойност на финансовия актив в отчета за финансовото състояние.

2.5. Обобщение на съществените счетоводни политики (Продължение)

(е) Обезценка на финансови активи (Продължение)

Признаване на очаквани кредитни загуби (ОКЗ) (Продължение)

Корективът за загуби на финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се признава в друг всеобхватен доход и не намалява балансовата стойност на финансовия актив в отчета за финансовото състояние.

Изчисляване на ОКЗ

Очакваната кредитна загуба по финансови активи за целия живот на финансов актив представлява сумата на очакваните загуби през целия живот на финансовия актив, дисконтирана с първоначалния ефективен лихвен процент. 12-месечната очаквана загуба представлява частта от очакваната загуба за целия живот на кредита в резултат от неизпълнение през 12-месечния период след датата на отчета.

Дружеството използва конкретни модели по МСФО 9 по отношение на вероятността от неизпълнение (PD), прогнозната експозиция при неизпълнение (EAD) и загубата при неизпълнение (LGD) с цел да изчисли очакваната загуба по финансови активи. Доколкото е възможно и с цел стимулиране на ефективността Дружеството използва техники за моделиране, подобно на онези, разработени за пруденциални цели. В моделите Дружеството прилага прогнозна макроикономическа информация. При изчисляването на ОКЗ се отразяват вероятно претеглени стойности, взема се предвид стойността на парите във времето, както и информация за минали събития, текущи условия и прогноза за бъдещите икономически условия.

За финансовите активи в обхвата на модела на очакваните кредитни загуби се изчисляват обезценки в размер, съответстващ на целия срок до падежа на актива, ако кредитният риск се повиши значително след първоначалното признаване. В противен случай, ОКЗ се изчисляват за период от 12 месеца.

Значително увеличение на кредитния риск

Оценяването на значителното увеличение на кредитния риск представлява относителна оценка, базирана на кредитния риск, определен при първоначалното признаване. Това представлява мулти-факторна оценка, поради което е разработен мулти-факторен подход.

За основното инвестиционно портфолио – от облигации, подходът има три основни линии:

- очакване за нисък кредит: за облигациите винаги се отчитат 12-месечни ОКЗ, ако притежават нисък кредитен риск към края на отчетния период. 12-месечни ОКЗ се прилагат за облигации, оценени в клас „инвестиционен“;
- изготвяне на вътрешен рейтинг (ако условията по първата линия не са изпълнени): извършва се относителна оценка на вероятността от настъпване на неизпълнение по договорните отношения след първоначалното признаване към края на отчетния период. Оценка се извършва на ниво отделен финансов актив;
- управленска оценка: мениджмънтът преглежда и оценява значителното увеличение в кредитния риск за финансови активи, както на ниво отделен финансов актив, така и на ниво портфолио от активи.

Ако нито едно от трите действия не доведе до преразглеждане на периода за отчитане на кредитните загуби, финансовият актив остава да се отчита с 12-месечни ОКЗ. Ако се наложи промяна в периода на отчитане на кредитните загуби, се признава обезценка, относима за целия период до края на договора. Обратното преразглеждане също е възможно, ако се наблюдава намаление в кредитния риск на финансовия актив към края на отчетния период.

ОКЗ на финансови активи, отчитани по амортизирана стойност и на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход

Към всяка отчетна дата предприятието оценява коректива за загуби за финансов инструмент в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, ако кредитният риск на този финансов инструмент се е увеличил значително след първоначалното признаване. Ако към отчетната дата кредитният риск на финансов инструмент не се е увеличил значително след първоначалното признаване, предприятието оценява коректив за загуби за този финансов инструмент в размер, равен на очакваните кредитни загуби за 12 месеца.

Към всяка отчетна дата предприятието оценява дали кредитният риск на финансов инструмент се е увеличил значително след първоначалното признаване.

2.5. Обобщение на съществените счетоводни политики (Продължение)

(е) Обезценка на финансови активи (Продължение)

ОКЗ на финансови активи, отчитани по амортизирана стойност и на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход (Продължение)

При оценката си Дружеството отчита промяната в риска от настъпване на неизпълнение през очаквания срок на финансовия инструмент. За да направи тази оценка, Дружеството сравнява риска от настъпване на неизпълнение по финансовия инструмент към отчетната дата и към датата на първоначалното признаване и взема предвид разумната и аргументирана информация, която удостоверява значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Дружеството може да приеме, че кредитният риск на даден финансов инструмент не се е увеличил значително след първоначалното признаване, ако бъде установено, че финансовият инструмент е с нисък кредитен риск към датата на отчета за финансовото състояние.

ОКЗ на търговски и други вземания

По отношение на търговските и други вземания, Дружеството признава на база опростен подход очаквани кредитни загуби за целия срок на договора.

Дружеството приема, че са на лице доказателства за обезценка на търговски и други вземания, ако някой от следните признаци е налице:

- значителни финансови затруднения на длъжника;
- вероятност длъжникът да изпадне в несъстоятелност;
- просрочие след датата на падеж от 30 или повече дни.

Дружеството оценява очакваните кредитни загуби по финансов инструмент, вземайки предвид:

- сумата, определена безпристрастно и претеглена на базата на вероятността чрез оценяване на обхвата на възможните резултати;
- стойността на парите във времето; и
- разумната и аргументирана информация, достъпна към отчетната дата, за минали събития, текущи условия и прогнозираните бъдещи икономически условия.

Максималният срок, който се взема предвид при оценяването на очакваните кредитни загуби, е максималният срок на договорите (в т.ч. опции за удължаване), през който Дружеството е изложено на кредитен риск.

Допълнителна числова информация за експозицията на Дружеството към ОКЗ е представена в приложение 34.

(ж) Финансови пасиви

Първоначално признаване и оценяване

Финансовите пасиви се класифицират като финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, или като деривативи, които са ефективни хеджиращи инструменти, както това е по-уместно.

Дружеството определя класификацията на своите финансови пасиви при първоначалното им признаване.

Финансовите пасиви се признават първоначално по справедливата им стойност, заедно с разходите по сделката, ако има такива. Финансовите пасиви на Дружеството включват търговски и други задължения.

Последващо оценяване

След първоначалното им признаване търговските и други задължения се оценяват по амортизирана стойност.

Отписване

Финансов пасив се отписва, когато той е погасен, т.е. когато задължението определено в договора е отпаднало или е анулирано или срокът му е изтекъл.

2.5. Обобщение на съществените счетоводни политики (Продължение)

(3) Справедлива стойност

Справедливата стойност е цената, която би била получена от продажба на актив или платена за прехвърляне на пасив в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Оценяването по справедлива стойност се базира на предположението, че сделката за продажба на актив или прехвърляне на пасив се осъществява:

- на основния пазар за съответния актив или пасив, или
- при отсъствие на основен пазар на най-изгодния пазар за съответния актив или пасив.

Основният или най-изгодният пазар трябва да бъде достъпен за Дружеството.

Справедливата стойност на актив или пасив се оценява като се правят предположения, които пазарни участници биха направили при определяне на цената на актива или пасива, като се приема, че те действат в своя най-добър икономически интерес.

Оценяването на справедливата стойност на нефинансов актив взема предвид способността на пазарен участник да генерира икономически изгоди от използването на актива според най-ефективната и най-добрата му употреба или от продажбата на актива на друг пазарен участник, който ще използва актива според най-ефективната и най-добрата му употреба.

Дружеството използва оценителски методи, уместни при обстоятелствата, за които има достатъчно данни за оценяване на справедливата стойност като се максимизира използването на подходящи наблюдавани входящи данни и се свежда до минимум използването на ненаблюдавани входящи данни.

Всички активи и пасиви, които са оценени по справедлива стойност, или за които се изисква оповестяване на справедлива стойност във финансовия отчет, са групирани в категории според йерархията на справедливата стойност, както е описано по-долу, въз основа на най-ниското ниво използвани входящи данни, които имат значително влияние при оценяването на справедливата стойност като цяло:

- Ниво 1 – Използват се котираны (некоригирани) цени на активни пазари за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2 – Прилагат се оценителски методи, при които най-ниското ниво използвани входящи данни, съществени за оценката по справедлива стойност, са наблюдавани или пряко, или косвено;
- Ниво 3 – Използват се оценителски методи, при които най-ниското ниво използвани входящи данни, съществени за оценката по справедлива стойност, са ненаблюдавани.

За активите и пасивите, които се оценяват регулярно по справедлива стойност, Дружеството преразглежда категоризирането им на съответното ниво от йерархията на справедливата стойност (въз основа на най-ниското ниво използвани входящи данни, които имат значително влияние при оценяването на справедливата стойност като цяло) към края на отчетния период и определя дали има необходимост от извършване на трансфер(и) от едно ниво в друго.

Ръководството на Дружеството определя политиките и процедурите, които се прилагат по отношение както на регулярните оценки по справедлива стойност като тези на инвестиционни имоти и финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход.

За оценяването на справедливата стойност на съществените активи като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход, и финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, се ангажират вътрешни специалисти или се използват директни котировки, а за инвестиционните имоти външни независими оценители, като необходимостта от тях се преценява всяка година от ръководството на Дружеството.

Външните оценители се избират на база на техния професионален опит, качества и репутация и съгласно приложимите регулаторни изисквания.

Към всяка отчетна дата, ръководството прави анализ на измененията в стойностите на активите и пасивите, които подлежат на преоценяване съгласно счетоводните политики на Дружеството. Това включва преглед на ключовите входящи данни, използвани в последната оценка и сравняването им с подходяща историческа информация като сключени договори и други подходящи документи. Също така, ръководството, съвместно със специалистите-оценители, сравнява промените в справедливата стойност на всеки актив или пасив с подходящи външни източници, за да прецени дали промените са разумни.

2.5. Обобщение на съществените счетоводни политики (Продължение)

(з) Справедлива стойност (Продължение)

За целите на оповестяването на справедливата стойност, Дружеството определя различни класове активи и пасиви в зависимост от тяхното естество, характеристики и риск и от съответното ниво от йерархията на справедливата стойност, описана по-горе.

Справедливата стойност на депозитите с плаващ лихвен процент и овърнайт депозитите в кредитни институции, е тяхната балансова стойност. Балансовата стойност представлява стойността на депозита и начислената лихва.

Справедливата стойност на депозити с фиксиран лихвен процент е приблизително определена чрез използване на метода на дисконтираните парични потоци.

Ако справедливата стойност не може да бъде надеждно определена, тези финансови инструменти се оценяват по цена на придобиване, която представлява справедливата стойност на възнаграждението, платено за придобиването на инвестицията, или първоначално получената сума на финансовия пасив. Всички разходи по сделката, които са пряко свързани с придобиването, се включват в цената на придобиване на инвестицията.

Анализ на справедливите стойности на инвестиционните имоти и финансовите инструменти, и допълнителна информация за това как са оценени, са представени в Приложение 18 и Приложение 19.

(и) Обезценка на нефинансови активи

Към всяка отчетна дата Дружеството оценява дали съществуват индикации, че даден актив е обезценен. В случай на такива индикации или когато се изисква ежегоден тест за обезценка на даден актив, Дружеството определя възстановимата стойност на този актив. Възстановимата стойност на актива е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите за продажба, на актива или на обекта, генериращ парични потоци (ОГПП) и стойността му в употреба. Възстановимата стойност се определя за отделен актив, освен в случай, че при използването на актива не се генерират парични потоци, които да са в значителна степен независими от паричните потоци, генерирани от други активи или групи от активи.

Загубите от обезценка се признават в отчета за печалбата или загубата.

Към всяка отчетна дата Дружеството преценява дали съществуват индикации, че загубата от обезценка на актив, различен от репутация, която е призната в предходни периоди, може вече да не съществува или пък да е намаляла. Загубата от обезценка се възстановява обратно само тогава, когато е настъпила промяна в преценките, използвани при определяне на възстановимата стойност на актива, след признаването на последната загуба от обезценка. В този случай балансовата стойност на актива се увеличава до неговата възстановима стойност. Тази увеличена стойност не може да превишава балансовата стойност, такава, каквато би била, след приспадане на амортизацията, в случай, че в предходни периоди не е била признавана загуба от обезценка за съответния актив.

Възстановяването на загуба от обезценка се признава в отчета за печалбата или загубата.

(й) Материални активи

Имотите и оборудването, включително заетите от собственика имоти, се отчитат по цена на придобиване, изключваща разходите за ежедневно обслужване, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка.

Разходите за подмяна или основен преглед се капитализират, когато възникнат и ако е вероятно Дружеството да получи бъдещи икономически ползи, свързани с обекта и цената на придобиване на обекта може да бъде оценена надеждно.

Амортизацията се начислява на база линейния метод за срока на полезен живот, за изброените по-долу класове активи. Амортизационните норми за 2019 г. и 2018 г. са, както следва:

	Годишна амортизационна норма %	Полезен живот в години
Сгради	3	33
Оборудване	5-20	5-20
Стопански инвентар	10	10
Компютри и комуникационни мрежи	33.33	3
Транспортни средства	25	4

2.5. Обобщение на съществените счетоводни политики (Продължение)

(й) Материални активи (Продължение)

В края на всяка финансова година остатъчните стойности и сроковете на полезен живот на активите и метода на амортизация се подлагат на преглед и се коригират, ако това е уместно.

Прегледи за обезценка се извършват, когато са налице индикации, че балансовата стойност може да не бъде възстановена. Загубите от обезценка се признават като разход в отчета за печалбата или загубата.

Определен имот или оборудване се отписва при неговото освобождаване или когато от неговата употреба или освобождаване не се очакват допълнителни бъдещи икономически ползи. Печалбата или загубата, възникваща при отписването на актива (изчислена като разликата между нетните постъпления от освобождаването и балансовата стойност на актива) се включва в отчета за печалбата или загубата за годината, в която активът е отписан.

(к) Инвестиционни имоти

Първоначално, инвестиционните имоти се оценяват по цена на придобиване, която включва разходите по сделката. Разходите за подмяна на части от инвестиционен имот се включват в неговата балансова стойност, когато тези разходи бъдат извършени при условие, че отговарят на критериите за признаване на инвестиционен имот; разходите за текуща поддръжка на инвестиционен имот се отчитат в отчета за печалбата или загубата.

След първоначалното признаване инвестиционните имоти се отчитат по справедлива стойност, която отразява пазарните условия към датата на отчета за финансовото състояние. Печалбите или загубите, възникващи от промени в справедливите стойности на инвестиционните имоти, се включват в отчета за печалбата или загубата за отчетния период, в който възникват.

Инвестиционните имоти се отписват или когато бъдат освободени, или когато инвестиционният имот бъде трайно изваден от употреба и от неговото освобождаване не се очакват никакви бъдещи икономически ползи.

Печалбите или загубите от изваждането от употреба или освобождаването на даден инвестиционен имот се признават в отчета за печалбата или загубата в съответния период.

Прехвърляния от и в категорията инвестиционни имоти се извършват единствено когато е налице промяна в използването на имота, доказана чрез прекратяването на използването на имота от собственика, стартирането на оперативен лизинг на трето лице или приключване на изграждането или развитието на имота. Когато инвестиционен имот се прехвърля към ползван от собственика имот, приетата стойност на имота за последващо отчитане, е неговата справедлива стойност към датата на промяната в използването му. Когато ползван от Дружеството имот стане инвестиционен имот, Дружеството прилага счетоводната си политика за имоти и оборудване до датата на промяната в използването на имота. Когато Дружеството приключи изграждането или развитието на инвестиционен имот, изграждан със собствени средства, всяка разлика между справедливата стойност на имота на тази дата и предишната му балансова стойност се признава в отчета за печалбата или загубата.

(л) Презастраховане

Дружеството прехвърля застрахователния риск в обичайния ход на дейността си по основни видове застраховки.

Презастрахователните активи представляват салда, дължими от презастрахователни компании. Сумите, подлежащи на възстановяване от презастрахователи, се оценяват по начин, последователен с резерва за неизплатени претенции или уредени претенции, свързани с полици прехвърлени към презастрахователя, и които са свързани със съответния презастрахователен договор.

Презастрахователните активи представляват предстоящи за получаване към датата на отчета за финансовото състояние вземания по презастрахователни операции, признати като приход на база дължимите през отчетния период премии, обезщетения, участия в резултата и комисионни по силата на действащите презастрахователни договори. Те се оценяват по стойността им и съответния валутен курс към датата на отчета за финансовото състояние. Дружеството ежесечно извършва преоценка на вземанията от презастрахователите като актуализира дела на презастрахователите в резерва за предстоящи плащания и пренос-премийния резерв.

Презастрахователните пасиви представляват предстоящи за плащане към датата на отчета за финансовото състояние задължения по презастрахователни операции, признати като разход на база дължимите през отчетния период премии, обезщетения, участия в резултата и комисионни.

2.5. Обобщение на съществените счетоводни политики (Продължение)

(л) Презастраховане (Продължение)

Печалбите или загубите от презастраховането се признават в отчета за печалбата или загубата незабавно към датата на покупката и не се амортизират.

Презастрахователните договорености не освобождават Дружеството от задълженията му към застрахованите лица.

Дружеството не поема презастрахователен риск в обичайния ход на дейността по договори за общо застраховане, освен в единични случаи след преценка на цедента.

Премиите и претенциите се представят брутно, както за прехвърлените, така и за поетите презастрахователни ангажименти.

Презастрахователните активи или пасиви се отписват, когато договорните права се погасят или изтекат или, когато договорът бъде прехвърлен към друга страна.

(м) Вземания по застрахователни операции, дължими от притежателите на полици

Вземанията по застрахователни операции се признават, когато станат дължими премиите по застрахователни договори. При първоначалното им признаване те се оценяват по сумата на всички дължими и получени премии през отчетния период по застрахователни договори.

След първоначалното им признаване вземанията по застрахователни операции се подлагат на преглед за обезценка, когато събитията или обстоятелствата показват, че балансовата стойност може да не бъде възстановена. Индикации за обезценка съществуват, когато застрахованото лице има просрочени дължими премии към Дружеството, като за различните продукти броя на просрочените дължими премии е различен. При наличие на загуба от обезценка, тя се отразява в отчета за печалбата или загубата.

(н) Задължения по застрахователни договори (включва общо застраховане и здравно застраховане)

Задълженията по застрахователни договори се признават, когато бъдат сключени тези договори и премиите бъдат начислени. Те включват резерв за предстоящи плащания, пренос-премийен резерв и резерв за неизтекли рискове.

Резервът за предстоящи плащания представлява задължение за неизплатени претенции, което задължение се базира на оценка на общите разходи по всички възникнали, но неуредени претенции към датата на отчета за финансовото състояние, независимо дали са обявени или не, включително и свързаните разходи за обработка на претенциите. В съответствие с чл. 59 ал. 2 на Наредба 53 на КФН размерът на резерва за предстоящи плащания е намален със справедлива оценка на регресните претенции съгласно Методология за оценка на регресните претенции. При обявяването и уреждането на някои видове претенции може да има забава, следователно общите разходи за тези претенции към датата на отчета за финансовото състояние са предмет на предварителна оценка.

Задължението се изчислява към отчетната дата като се използват определен брой стандартни актюерски техники за прогнозиране на претенциите, базиращи се на емпирични данни и текущи предположения съгласно Методология за изчисление на резерв за разходи за ликвидация. Резервът за предявени, но неизплатени претенции се изчислява по метода „претенция по претенция“ за очаквания размер на плащанията за всяка предявена, но неизплатена претенция. Предявените по съдебен ред претенции се регистрират по цената на иска без тези, при които размерът им надвишава застрахователната сума или е в неразумно висок размер. Върху размера на съдебните претенции се начислява законна лихва на основание чл. 86 от Закона за задълженията и договорите, както и резерв за бъдещи лихви за претенции за периода след отчетната дата до средния период на уреждане на съдебни претенции, определен за всеки вид застраховка. Дружеството образува резерв за възникнали, но непредявени претенции по метода „верижно-стълбов“, като факторите на развитие са средно претеглени за целия период на изчислението. Задължението не се дисконтира за отразяване на стойността на парите във времето. Задълженията се отписват, когато договорът изтече, бъде прекратен или изпълнен.

Пренос-премийният резерв представлява премиите, получени за рискове, които все още не са изтекли. Резервът се изчислява по метода на „точната дата“, който е в съответствие с метода за признаване на приходите от застрахователни премии. Резервът се освобождава за срока на договора и се признава като приход от премии.

2.5. Обобщение на съществениите счетоводни политики (Продължение)

(и) Задължения по застрахователни договори (включва общо застраховане и здравно застраховане) (Продължение)

Всички договори са предмет на тест за адекватност на задължението, който отразява най-добрата текуща приблизителна преценка на Ръководството за бъдещите парични потоци. Резултатите от анализа на чувствителността на адекватността на задълженията по застрахователни договори са представени в приложение 34 (а).

Дружеството извършва проверка на необходимостта от образуване на резерв за неизтеклите рискове в съответствие с чл. 85 на Наредба 53 на КФН. За застраховка „Гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на моторно превозно средство“ Дружеството извършва проверка на необходимостта от образуване на резерв за неизтекъл риск, съгласно чл. 85, ал. 2 от Наредба № 53, а за всички останали застраховки съгласно чл. 85, ал. 3 от Наредба № 53.

Към 31.12.2019 г. има образуван резерв за неизтекли рискове по два вида застраховки - „Гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на моторно превозно средство“ и „Обща гражданска отговорност“.

(о) Задължения към застрахователи и брокери

Задължения към застрахователи и брокери се признават, когато са дължими. Първоначално се оценяват по справедлива стойност намалени с директно разпределими разходи, свързани с транзакциите. Последващо се оценяват по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективната лихва.

(п) Провизии

Провизии се признават, когато съществува правно или конструктивно задължение в резултат на минали събития и е възможно е да се направи разумна оценка на задължението. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на Ръководството към датата на отчета за финансовото състояние за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение.

(р) Собствен капитал, резерви и дивиденди

Регистриран капитал

Регистрираният капитал е представен по номиналната стойност на издадените и платените акции. Постъпленията от издадени акции над тяхната номинална стойност се отчитат като премийни резерви.

Дивиденди по обикновен акционерен капитал

Дивидентите по обикновени акции се признават като задължение и се приспадат от собствения капитал, когато са одобрени от едноличния акционер..

Дивидентите за годината, които се одобряват след датата на отчета за финансовото състояние, се считат за некоригиращо събитие след края на отчетния период. Всички транзакции със собствениците на Дружеството са представени отделно в отчета за промените в собствения капитал.

Резервите на Дружеството включват:

- Капиталови резерви – формират се като отчисления от печалбата за годината по реда на действащото търговско законодателство (законови и допълнителни)
- Преоценъчни резерви - включва печалби или загуби от преоценки на финансови и нефинансови активи по реда на приложимите счетоводни стандарти;
- Резерв от актюерски преоценки - включва актюерски печалби или загуби от промени в демографските или финансови предположения и възвръщаемостта на активите по плана.

(с) Признаване на приходи

Бруто премии

Бруто записаните премии по договори за общо застраховане включват общите дължими премии за целия период на покритие, обхванат от договорите, сключени през отчетния период, и се признават на датата на сключване на полицата. Бруто премиите включват корекции за отписани премии, възникващи през отчетния период, за вземания по отношение на договори, сключени в настоящия отчетен период.

2.5. Обобщение на съществените счетоводни политики (Продължение)

(с) Признаване на приходи (Продължение)

Отстъпени премии на презастраховател

Бруто записаните премии по общо презастраховане включват общите дължими премии за целия период на покритие, предвидено от сключените през периода договори и се признават на датата, на която полицата е сключена.

Пренесените презастрахователни премии са онези части от записаните през годината премии, които са свързани с периоди на застрахователен риск след датата на отчета за финансовото състояние. Пренесените презастрахователни премии се разсрочват за срока на основните застрахователни полици, сключени със застраховани лица за договори със свързани рискове и за срока на презастрахователния договор.

Приходи от такси и комисионни

На застрахованите лица по застрахователни договори се начисляват такси за услуги по администриране на полиците и други такси по договорите. Тези такси се признават като приход за периода, в който се предоставят свързаните с тях услуги. Ако таксите са за услуги, предоставяни в бъдещи периоди, те се отсрочват и се признават в тези бъдещи периоди.

Приходи от инвестиции

Приходите от лихви се признават в отчета за печалбата или загубата с тяхното начисляване и се изчисляват като се прилага методът на ефективния лихвен процент.

Такси и комисионни, които представляват неразделна част от ефективния доход по финансовия актив или пасив, се признават като корекция в ефективния лихвен процент на инструмента.

Приходите от инвестиции включват и дивиденди, когато бъде установено правото на Дружеството да получи плащане.

Реализирани печалби/(загуби)

Реализираните печалби от инвестиции, отразени в отчета за печалбата или загубата, включват печалби и загуби по финансови активи и инвестиционни имоти, както и печалби/ (загуби) от продажба на земи и сгради.

Печалбите и загубите от продажбата на инвестиции се изчисляват като разликата между нетните постъпления от продажбата и първоначалната или амортизираната стойност и се отразяват при възникването на сделката по продажбата.

(т) Признаване на разходи за претенции и финансови разходи

Разходи за претенции

Претенциите по общо застраховане включват всички претенции, възникващи през годината, независимо дали са обявени или не, вътрешните и външни разходи за обработка на претенциите, които са пряко свързани с обработката и уреждането на претенциите, намалени със стойността на спасеното имущество и други възстановявания и каквито и да било корекции в неизплатените претенции от предходни години.

Претенции, отстъпени на презастраховател

Презастрахователните претенции се признават, когато свързаната брутна застрахователна претенция бъде призната съгласно условията на съответния договор.

Финансови разходи

Платените лихви се признават в отчета за печалбата или загубата при тяхното начисляване и се изчисляват като се използва методът на ефективния лихвен процент. Начислените лихви се включват в балансовата стойност на лихвоносните финансови пасиви.

Оперативни и административни разходи

Оперативните ни административни разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им.

2.5. Обобщение на съществениите счетоводни политики (Продължение)

(у) Вземания по регресни искове

Правото на регресен иск за възстановяване на изплатено обезщетение и разносните по определянето му срещу лица, по чиято вина е било унищожено или повредено застрахованото имущество, Дружеството упражнява на основание чл. 433 от Кодекса за застраховането в сила към 31 декември 2019 г.

Всички лица, към които Дружеството има ликвидни и изискуеми вземания по регресни искове са длъжници на Дружеството. В случаите, когато причинителят на вредата има сключена застраховка „Гражданска отговорност“, Дружеството встъпва в правата на застрахования и предявява вземанията си срещу застрахователя на виновния по застраховка „Гражданска отговорност“ или към виновното лице.

Критериите за признаване на вземането в актива на отчета за финансовото състояние са следните:

- платено обезщетение по имуществена застраховка;
- установено лице, което виновно е причинило вредата;
- идентифицирано право за предявяване на претенции срещу виновното лице или към неговия застраховател (валидно за предявени, но неуредени претенции);
- на база статистически модел (валидно за възникнали, но непредявени претенции).

(ф) Превръщане на чуждестранна валута

Финансовият отчет на Дружеството е изготвен в хиляди лева. Това е валутата на основната икономическа среда, в която Дружеството функционира, следователно е и функционалната валута на Дружеството.

Сделките в чуждестранна валута се отчитат в лева по официалния обменен курс на Българската народна банка (БНБ) към датата на сделката. Монетарните активи и пасиви в чуждестранна валута се преоценяват в български лева по заключителния курс на БНБ към датата на отчета за финансовото състояние.

Курсовите разлики от операции и преценка на монетарните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранни валути, са включени в отчета за печалбата или загубата за периода на възникването им.

Важни обменни курсове в началото и края на отчетния период:

31 декември 2019 г.		31 декември 2018 г.	
USD 1	1.74099 лева	USD 1	1.70815 лева
EUR 1	1.95583 лева	EUR 1	1.95583 лева

(х) Промяна в счетоводната политика

Дружеството е приело МСФО 16 Лизинг от 1 януари 2019 г., което води до промени в счетоводните политики и корекции на сумите, признати във финансовите отчети.

МСФО 16 е издаден през януари 2016 г. Той води до признаването на почти всички договори за лизинг на баланса от страна на лизингополучателите, тъй като се премахва разграничението между оперативен и финансов лизинг.

Съгласно новия стандарт се признава актив (правото да се използва наетият обект) и финансов пасив – финансово задължение по лизингови вноски. Единствените изключения са краткосрочните лизинги и такива с ниска стойност.

В съответствие с преходните разпоредби на МСФО 16, новите правила са приети със задна дата с кумулативния ефект от първоначалното прилагане на новия стандарт, признат на 1 януари 2019 г. Съпоставимата информация за 2018 г. не е коригирана.

Ефект от приемането на МСФО 16 върху финансовите отчети на Дружеството

При приемането на МСФО 16, Дружеството признава задължения за лизинг във връзка с лизинги, които през предходни периоди са били класифицирани като „оперативен лизинг“, съобразно изискванията на МСС 17 Лизинги. Тези задължения са оценени по настоящата стойност на оставащите лизингови плащания, дисконтирани към 1 януари 2019 г., използвайки лихвения процент за финансиране, специфичен за Дружеството.

2.5. Обобщение на съществените счетоводни политики (Продължение)

(х) Промяна в счетоводната политика (Продължение)

Ефект от приемането на МСФО 16 върху финансовите отчети на Дружеството (Продължение)

Среднопретегленият диференциален лихвен процент, приложен за лизингови задължения към 1 януари 2019 г., е 1.55%.

	1 януари 2019 г. хил. лв.
Поети ангажменти по оперативен лизинг към 31 декември 2018 г.	1,495
Дисконтирани със специфичния за Дружеството лихвен процент 1.55%	1,456
Плюс: Задължения за финансов лизинг, признати към 31 декември 2018 г.	-
Минус: Краткосрочни лизингови договори и лизингови договори с ниска стойност, признати по линеен метод	133
Пасив по лизинг, признат към 1 януари 2019 г.	1,323
От които:	
Текущ пасив по лизинг	368
Нетекущ пасив по лизинг	955

Активите с право на ползване се оценяват по стойността, равна на пасива по лизинга, коригиран с размера на всички предплатени или начислени лизингови плащания, свързани с този лизинг, признати в баланса към 31 декември 2018 г. Няма обременяващи лизингови договори, които биха изисквали корекция на активите с право на ползване към датата на първоначалното прилагане.

Първоначалната стойност на активите с право на ползване се определя, както следва:

	1 януари 2019 г. хил. лв.
Пасив по лизинг признат към 1 януари 2019 г. по МСФО 16	1,323
<i>Корекция за:</i>	
Авансови лизингови плащания, признати към 31 декември 2018 г.	-
Начислени лизингови плащания към 31 декември 2018 г.	-
Провизия за обременяващи договори	-
Актив с право на ползване към 1 януари 2019 г.	1,323

Първоначалното прилагане на МСФО 16 има следния финансов ефект върху отчета за финансовото състояние към 1 януари 2019 г.:

- Активи с право на ползване – увеличение с 1,323 хил. лева
- Задължения по лизингови договори – увеличение с 1,323 хил. лева
- Няма ефект върху неразпределената печалба към 1 януари 2019 г.

Детайлна информация за финансовия ефекта от прилагането на МСФО 16 върху отчета за печалбата или загубата и отчета за паричните потоци за 2019 г. е представена в приложение 30 към настоящия финансов отчет.

Приложени практически облекчения:

При прилагането на МСФО 16 за първи път Дружеството е използвало следните практически облекчения, разрешени от стандарта:

- Дружеството прилага един дисконтов процент за портфейл от лизингови договори със сходни характеристики;
- Дружеството е разчитало на предходно направена оценка дали лизинговите договори са обременяващи, съгласно МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи, непосредствено преди датата на първоначалното прилагане;
- Дружеството отчита договори по оперативен лизинг с остатъчен срок по-къс от 12 месеца към 1 януари 2019 г. като краткосрочни лизингови договори;
- Дружеството изключва първоначалните преки разходи от оценката на актива с право на ползване към датата на първоначалното прилагане;
- Дружеството е използвало последваща оценка при определянето на срока на лизинговия договор, в който съдържа опции за удължаване или прекратяване.

2.5. Обобщение на съществените счетоводни политики (Продължение)

(х) Промяна в счетоводната политика (Продължение)

Счетоводни политики прилагани от 1 януари 2019 г. от Дружеството като лизингополучател

До 2018 г. лизинговите плащания по договори за оперативен лизинг (нетно от вземания по получени стимули от наемодателя) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход на база линейния метод за срока на лизинговия договор.

От 1 януари 2019 г. лизинговите договори се признават като актив с право на ползване и съответно пасив по лизинга на датата, на която лизинговият актив е на разположение за използване от Дружеството. Всяко лизингово плащане се разпределя между пасива по лизинга и финансовите разходи. Финансовите разходи се начисляват в печалбата или загубата през периода на лизинга, така че да се получи постоянна периодична лихва върху остатъка от задължението за всеки период. Активът с правото на ползване се амортизира за по-краткия от полезния живот на актива и срока на лизинга по линейния метод.

Активите и пасивите, възникващи от договор за лизинг, се оценяват първоначално на база на настоящата стойност. Задълженията за лизинг включват нетната настояща стойност на следните лизингови плащания:

- фиксирани плащания, нетно от вземания по получени стимули;
- променливи лизингови плащания, които се определят въз основа на индекс или процент;
- суми, които се очаква да бъдат платими от лизингополучателя под формата на гаранции за остатъчна стойност;
- цената за упражняване на правото за закупуване, ако лизингополучателят е сигурен в разумна степен, че тази опция ще бъде упражнена, и
- плащания на неустойки за прекратяване на лизинга, ако лизинговият срок отразява възможността лизингополучателят да упражни тази опция.

Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен. Ако този процент не може да бъде непосредствено определен, се използва диференциалният лихвен процент за Дружеството.

Това е процентът, който Дружеството би трябвало да плаща, за да заеме за сходен период от време и при сходно обезпечение средствата, необходимите за получаването на актив със сходна стойност на актива с право на ползване в сходна икономическа среда.

Всяко лизингово плащане се разпределя между пасива по лизинга и финансовите разходи. Впоследствие пасивите по лизинг се оценяват, като се използва методът на ефективния лихвен процент.

Балансовата стойност на пасива по лизинга се преоценява, за да се отразят преоценките или измененията на лизинговия договор, или да се отразят коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Срокът на лизинговия договор е неотменимият период, за който лизингополучателят има правото да използва основния актив; периодите, по отношение на които съществува опция за удължаване или прекратяване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция.

Активите с право на ползване се оценяват първоначално по цената на придобиване, включваща:

- стойността на първоначалната оценка на пасива по лизинг;
- лизинговите плащания, извършени преди или на датата на възникване на лизинга, намалени с получени стимули по лизинга;
- всички първоначални директни разходи, свързани с лизинга, и
- разходи за възстановяване, свързани с лизинга.

Впоследствие активите, с право на ползване, се оценяват по цена на придобиване минус всички натрупани амортизации и всички натрупани загуби от обезценка и се коригират спрямо всяка преоценка на пасива по лизинга, дължаща се на преоценка или изменение на лизинговия договор.

Активите, с право на ползване, се амортизират по линеен метод за по-краткия срок от полезния живот на актива или срока на лизинговия договор. Амортизационните норми на активите с право на ползване са:

- право на ползване на офис сгради – 1-18 години
- право на ползване на превозни средства – 4 години

2.5. Обобщение на съществените счетоводни политики (Продължение)

(х) Промяна в счетоводната политика (Продължение)

Счетоводни политики прилагани от 1 януари 2019 г. от Дружеството като лизингополучател (Продължение)

Плащанията, свързани с краткосрочни лизингови договори и лизинг на активи с ниска стойност, се признават като разход по линейния метод за срока на лизинговия договор в отчета за всеобхватния доход. Дружеството разглежда възможността за освобождаване от признаване по отношение на лизинг на активи с ниска стойност за всеки лизингов договор поотделно. Когато активът е придобит чрез договор за преотдаване, е признат актив с право на ползване и пасив по лизинга. За всички останали лизинги на активи с ниска стойност, лизингополучателят признава свързаните с тях лизингови плащания като разход по линейния метод за срока на лизинговия договор.

Краткосрочните лизинги са със срок за не повече от 12 месеца. Активите с ниска стойност включват ИТ оборудване и малки офис мебели.

Счетоводна политика прилагана до 31 декември 2018 г.

Лизинговият договор се класифицира като договор за оперативен лизинг, ако с него не се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив. Плащанията по оперативен лизинг (нето от вземания по получени стимули от наемодателя) се признават като разход по линейния метод за срока на лизинговия договор в отчета за всеобхватния доход.

Лизинговата дейност на Дружеството

Дружеството наема различни недвижими имоти (търговски магазини, офис сгради). Договорите за лизинг се сключват на индивидуална основа и съдържат широк спектър от различни условия (вкл. прекратяване и подновяване на правата на ползване). Договорите за лизинг нямат ковенанти, но лизинговите активи не могат да се използват като обезпечение на заеми.

Опции за удължаване и прекратяване

В редица договори за лизинг на Дружеството са включени опции за удължаване и прекратяване. Те се използват за осигуряване на максимална оперативна гъвкавост по отношение на управлението на активите, използвани в дейността на Дружеството. За значими счетоводни приблизителни оценки и преценки при определяне на срока на лизинга, моля вижте приложение 2.4.

3. Нетни премии

(а) Бруто премии по застрахователни договори

	Прил.	2019 г. хил. лв.	2018 г. хил. лв.
Записани премии	26(2)	256,649	234,826
Изменение на пренос-премийния резерв и резерва за неизтекли рискове		(9,233)	(27,848)
Бруто премии – общо		247,416	206,978

(б) Отстъпени премии на презастраховател по застрахователни договори

	Прил.	2019 г. хил. лв.	2018 г. хил. лв.
Отстъпени премии	26(2)	(11,944)	(10,080)
Изменение на дела на презастрахователите в пренос-премийния резерв		436	(153)
Общо отстъпени премии на презастраховател		(11,508)	(10,233)
Нетни премии – общо		235,908	196,745

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

4. Приходи от такси и комисионни

	2019 г.	2018 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от комисионни по застрахователни операции	699	232
Приходи от комисионни по презастрахователни операции	236	463
Общо приходи от такси и комисионни	935	695

5. Приходи от инвестиции

	2019 г.	2018 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от лихви от финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	4,916	5,059
Приходи от лихви от финансови активи по амортизирана стойност	758	756
Приходи от отдаване под наем на инвестиционни имоти	555	344
Приходи от лихви по предоставени заеми	425	425
Приходи от лихви от депозити и разплащателни сметки във финансови институции	4	119
Общо приходи от инвестиции	6,658	6,703

6. Реализирани печалби и загуби

	2019 г.	2018 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Печалби/(загуби) от валутна преоценка, нетно	15	(19)
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход		
Реализирани печалби от облигации	37	2
Реализирани загуби от облигации	(34)	(2)
Реализирани печалби от финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход, нетно	3	-
Материални активи и инвестиционни имоти		
Печалби от продажба на активи	20	234
Реализирани загуби от продажба на активи	-	(43)
Реализирани печалби от продажба на материални активи и инвестиционни имоти, нетно	20	191
Общо реализирани печалби, нетно	38	172

7. Печалби и загуби от преоценка до справедлива стойност

Печалбите в нетен размер на 139 хил. лв. за 2019 г. (2018 г.: печалба 40 хил. лв.) са резултат от преоценка по справедлива стойност на инвестиционните имоти на Дружеството. Подробна информация за инвестиционните имоти и тяхната преоценка е представена в Приложение 18.

8. Други приходи от дейността

	2019 г.	2018 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от съдебни дела	919	917
Приходи от абандон	70	52
Други	183	202
Общо други приходи от дейността	1,172	1,171

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2019 Г.

9. Разходи за претенции – нетно

Прил.	2019 г. хил. лв.	2018 г. хил. лв.
(а) Изплатени доходи и претенции		
Разходи за обезщетения – бруто	(111,209)	(106,025)
Суми, възстановени по регресен път	7,762	9,269
Общо изплатени доходи и претенции - бруто	26 (1) (103,447)	(96,756)
(б) Претенции, отстъпени на презастраховател	26 (1) 15,051	9,062
(в) Изменение на задълженията по застрахователни договори – брутна сума		
Изменение на задълженията по договори за общо застраховане относно предстоящи плащания	(15,109)	717
Общо изменение на договорните задължения – брутна сума	(15,109)	717
(г) Изменение на задълженията по застрахователни договори, отстъпени на презастраховател		
Изменение на задълженията по договори за общо застраховане относно предстоящи плащания	(11,215)	(10,203)
Общо изменение на задълженията по застрахователни договори, отстъпени на презастраховател	(11,215)	(10,203)
Разходи за изплатени доходи и претенции – нетно	(114,720)	(97,180)

10. Обезценка на застрахователни вземания

Дружеството отчита приходите и вземанията от застрахователни премии на база на принципа на начисляването, като ги признава на база дължимите суми за целия период на покритие по силата на сключените през отчетния период застрахователни договори, както е оповестено в Приложение 2.5 (с) по-горе. Същите са отразени в отчета за финансовото състояние като вземания по застрахователни операции. След изтичане срока на договора или при прекратяване валидността на договора вследствие на неплащане на дължими вноски, непостъпилите дължими премии се отписват. Частта от отписаните вземания, за която Дружеството е носило застрахователен риск през съответните отчетни периоди, са отразени като обезценка на вземания по несъбрани премии. Тези застрахователни вземания са определени като невъзстановими и са отписани директно от балансовата стойност. Ефектът за отчетния период е в размер на 6,812 хил. лв. (2018 г.: 5,479 хил. лв.), представени на ред Отписани вземания в Приложение 12 Други разходи за дейността.

Дружеството прави оценка на вземанията от застрахователни операции за наличие на индикации, които биха довели до обезценка. Съвкупната обезценка за застрахователните вземания на стойност 1,186 хил. лв. (2018 г.: 365 хил. лв.) е представена на ред „Обезценка на застрахователни вземания“ в отчета за печалбата или загубата. Информация за движението на обезценката на застрахователни вземания е представена в Приложение 22.

11. Административни разходи

Прил.	2019 г. хил. лв.	2018 г. хил. лв.
Разходи за възнаграждения на персонала	13 19,930	18,012
Разходи за консултантски и ИТ услуги	6,406	5,003
Амортизация на материални активи	17,30 1,803	1,595
Амортизация на нематериални активи	16 669	859
Консумативи	988	1,138
Разходи за банкови такси и комисионни	272	238
Разходи за одит и други професионални услуги	265	181
Разходи за наем	98	891
Данъци върху разходите	40	39
Други административни разходи	221	136
Общо административни разходи	30,692	28,092

Начислените суми за услугите, предоставяни от регистрираните одитори за законов независим финансов одит на отчета за годината завършваща на 31 декември 2019 са 147 хил. лв., съответно 115 хил.лв. за „ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД и 32 хил.лв. за „Грант Торнтон“ ООД (2018: общо 148 хил. лв., съответно 116 хил.лв. за „ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД и 32 хил.лв. за „Грант Торнтон“ ООД). През 2019 г. начислените разходи за услуги от външния одитор „ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД, различни от свързаните с годишния одит, са в размер на: 4 хил. лв. във връзка с извършването на договорени процедури относно финансовата информация, представена в годишните справки по Наредба 53, които се подават в КФН (2018 г.: 4 хил. лв.) и 70 хил. лв. за извършването на договорени процедури във връзка с „Преглед на балансите на застрахователите“ съгласно изискванията на директива „Платежоспособност“ II (2018 г.: 70 хил. лв.).

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2019 Г.

11. Административни разходи (Продължение)

През 2019 г. начислените разходи за услуги от външния одитор „Грант Торнтон“ ООД, различни от свързаните с годишния одит, са в размер на: 2 хил. лв. във връзка с извършването на договорени процедури относно финансовата информация, представена в годишни справки към КФН (2018 г.: 2 хил. лв.) и 6 хил. лв. за извършването на договорени процедури във връзка с „Преглед на балансите на застрахователите“ съгласно изискванията на директива „Платежоспособност“ II (2018 г.: 6 хил. лв.).

През годината не са предоставяни данъчни консултации или други услуги, несвързани с одита. Настоящото оповестяване е в изпълнение на изискванията на чл. 30 от Закона за счетоводството.

12. Други разходи за дейността

Прил.	2019 г. хил. лв.	2018 г. хил. лв.
Аквизиционни разходи	55,253	49,843
Отписани застрахователни вземания	6,812	5,479
Правни разходи	1,119	1,376
Превантивни мероприятия	796	1,121
Вноски във фондове	583	3,449
Участие в положителен финансов резултат	553	445
Разходи, свързани с инвестиционни имоти	203	33
Разходи за такси и комисионни за дейността	178	173
Други разходи	2,117	2,373
Общо други разходи за дейността	67,614	64,292

Разходите за инвестиционни имоти представляват разходи за данъци и такси, дължими от Дружеството като собственик и разходи за ремонти, направени с цел възстановяване и поддържане първоначално установено състояние на съответния имот.

13. Разходи за възнаграждения на персонала

Прил.	2019 г. хил. лв.	2018 г. хил. лв.
Разходи за възнаграждения, вкл. заплати	14,411	13,287
Разходи за социално осигуряване	2,701	2,196
Провизия за бонуси на персонала	2,064	1,767
Други разходи за персонал	687	683
Провизия за платени отпуски	33	26
Промяна в провизия за пенсиониране	34	53
Общо разходи за възнаграждения на персонала	19,930	18,012

14. Разход за данък върху доходите

Прил.	2019 г. хил. лв.	2018 г. хил. лв.
Счетоводна печалба преди данък върху доходите	29,867	15,564
Приложима данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данък върху доходите по приложимата данъчна ставка	(2,987)	(1,556)
Данъчен ефект от разходи, непризнати за данъчни цели	(1,553)	(1,088)
Данъчен ефект от приходи, непризнати за данъчни цели	1,283	1,283
Текущ разход за данък	(3,257)	(1,361)
Обратно проявление на данъчни временни разлики	(204)	100
Данъчен ефект от компоненти на друг всеобхватен доход	526	(334)
Разход за данък върху доходите за годината	(2,935)	(1,595)

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

15. Данък върху доходите, отнасящ се за елементите на другия всеобхватен доход

	2019 г.			2018 г.		
	Сума преди данъка	Данъчен (разход)/ приход	Нетна сума	Сума преди данъка	Данъчен (разход)/ приход	Нетна сума
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Друг всеобхватен доход, подлежащ на рекласификация в печалба или загуба	5,302	(530)	4,772	(3,320)	332	(2,988)
Друг всеобхватен доход, неподлежащ на рекласификация в печалба или загуба	(40)	4	(36)	(18)	2	(16)
Общо	5,262	(526)	4,736	(3,338)	334	(3,004)

16. Нематериални активи

	Програмни продукти	Други нематериални дълготрайни активи	Разходи за придобиване на програмни продукти и ДНМА	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Отчетна стойност				
Към 1 януари 2018 г.	6,001	612	524	7,137
Постъпили	–	–	2,385	2,385
Излезли	–	(1)	–	(1)
Трансфери	340	746	(1,086)	–
Към 31 декември 2018 г.	6,341	1,357	1,823	9,521
Постъпили	–	5	3,017	3,022
Излезли	–	(3)	(8)	(11)
Трансфери	1,002	–	(1,002)	–
Към 31 декември 2019 г.	7,343	1,359	3,830	12,532
Натрупана амортизация				
Към 1 януари 2018 г.	4,050	150	–	4,200
Начислена	770	88	–	858
Отписана	–	(1)	–	(1)
Към 31 декември 2018 г.	4,820	237	–	5,057
Начислена	566	103	–	669
Отписана	–	(3)	–	(3)
Към 31 декември 2019 г.	5,386	337	–	5,723
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	1,521	1,120	1,823	4,464
Балансова стойност към 31 декември 2019 г.	1,957	1,022	3,830	6,809

Отчетната стойност на напълно амортизираните нематериални активи, които са в употреба към 31 декември 2019 г., е 4,896 хил. лв. (2018 г.: 3,920 хил. лв.). В края на всеки отчетен период Дружеството оценява полезния живот на нематериални активи и при необходимост ги коригира. През 2018 г. е създадена допълнителна група „Бизнес системи“ с полезен живот от 8 години.

През 2019 г. няма промяна в полезния живот на активите, спрямо първоначално определения при тяхното придобиване.

Дружеството има договорни задължения за придобиване на нематериални активи (софтуер) в размер на 2,289 хил. лв. Няма нематериални активи, заложили като обезпечение по задължения на Дружеството към края на отчетния период.

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

17. Материални активи

	Земи	Сгради	Компютри и друго оборудване	Транспортни средства	Разходи за придобиване на ДМА	Други, вкл. стопански инвентар	Общо
	хил.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Отчетна стойност							
Към 1 януари 2018 г.	469	8,353	5,173	2,551	70	1,707	18,323
Постъпили	–	94	–	–	9,943	–	10,037
Излезли	–	(416)	(476)	(19)	(10)	(25)	(946)
Трансфери	–	9,367	457	105	(9,982)	53	–
Към 31 декември 2018 г.	469	17,398	5,154	2,637	21	1,735	27,414
Постъпили	–	–	–	–	559	–	559
Излезли	–	–	(247)	(26)	–	(28)	(301)
Трансфери	–	–	418	–	(438)	20	–
Към 31 декември 2019 г.	469	17,398	5,325	2,611	142	1,727	27,672
Натрупана							
Към 1 януари 2018 г.	–	2,252	3,335	2,100	–	811	8,498
Начислена	–	427	682	342	–	144	1,595
Отписана	–	(208)	(474)	(18)	–	(26)	(726)
Към 31 декември 2018 г.	–	2,471	3,543	2,424	–	929	9,367
Начислена	–	545	582	95	–	123	1,345
Отписана	–	–	(247)	(26)	–	(28)	(301)
Към 31 декември 2019 г.	–	3,016	3,878	2,493	–	1,024	10,411
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	469	14,927	1,611	213	21	806	18,047
Балансова стойност към 31 декември 2019 г.	469	14,382	1,447	118	142	703	17,261

Отчетната стойност на напълно амортизираните материални активи, които са в употреба към 31 декември 2019 г., е 5,711 хил. лв. (2018 г.: 4,732 хил. лв.). В края на всеки отчетен период Дружеството оценява полезния живот на материални активи и при необходимост ги коригира. През 2019 г. няма промяна в полезен живот на активите, спрямо първоначално определения при тяхното придобиване.

Към 31.12.2019 г. дружеството няма договорени задължения за придобиване на материални активи, както и няма съществени договорни задължения, заложи като обезпечение по свои задължения към края на отчетния период.

18. Инвестиционни имоти

	Прил.	2019 г. хил. лв.	2018 г. хил. лв.
На 1 януари		11,330	5,369
Продадени		(465)	(1,501)
Платени аванси за придобиване на инвестиционни имоти		3,274	–
Новопридобити, закупени		–	7,422
Печалба от промяна в справедливата стойност	7	139	40
На 31 декември		14,278	11,330

18. Инвестиционни имоти (Продължение)

Инвестиционните имоти се отчитат по справедлива стойност, която се определя въз основа на оценки от лицензирани оценители. Справедливата стойност е базирана върху пазарни данни и представлява сумата, срещу която би била получена от продажба на актив или платена за прехвърляне на пасив в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката, в съответствие със стандартите публикувани от Комитета по Международни оценителски стандарти. Оценките се извършват ежегодно и печалбите и загубите от преоценката до справедлива стойност се отразяват в Отчета за печалбата или загубата на ред „Печалби и загуби от преоценка до справедлива стойност“.

Отчитането на инвестиционните имоти отговаря също на регулаторните изисквания на Комисията за финансов надзор. Справедливата стойност на инвестиционните имоти на Дружеството към 31 декември 2019 г. е определена на база на оценителски доклад на „Явена импакт“ ООД. Използваните при оценката предположения са разнородни в зависимост от особеностите на имота. Оценките са извършени на база на трите основни подхода, на които се прилагат определени тегла и така се формира справедливата стойност на имотите. Използваните методи са: (i) капитализиране на бъдещите парични приходи, (ii) пазарен подход и (iii) разходен подход.

При метода на пазарния подход (МПП) се извежда индикативна стойност, като се сравнява актива - предмет на оценката, с идентични или сходни активи, за които е налична ценова информация. Ако към датата на оценката, липсват актуални сделки с аналогични имоти, методът се основава на приети допускания. Използваната информация се взема от обяви и информация за подобни обекти от агенции за недвижими имоти и публикации на офери в специализирани сайтове. Правят се допълнителни корекции за функционалност, големина, местоположение и др. Използват се актуални за периода на оценката пазарни аналози. Допълнително, се прави корекция за офертни цени, поради „ограниченото търсене и трудната реализация на подобни сделки“. При определянето на крайната справедлива стойност на имота, се взема осреднена от използваните коригирани аналози единична стойност, която се умножава по общата площ на оценявания имот.

При метода на капитализиране на бъдещите парични приходи (МКБПП), справедливата стойност произтича от естеството и възможността на обекта, които позволяват, сега и в бъдеще, собствениците му да извличат приходи от него, чрез отдаването му под наем, по пазарни цени, актуални към датата на оценката. Месечният наем се прогнозира след направено проучване на пазара на наемните отношения при подобни обекти в съответния район. Необходимите оперативни разходи, разходи за стопанисване, данъци и такси, се определят експертно като процент от brutния приход и са обичайните разходи за поддръжката на сгради на аналогична възраст и сходна големина.

Рискът от неотдаване под наем или отпадане на наема също се определя експертно и се основава на направени проучвания на заетостта на подобни обекти. Нормата на капитализация се определя от пазара и е индикатор за степента на развитие и ликвидност на пазара, както и за риска при инвестиция в съответния вид имоти. Тя се определя след задълбочено проучване и анализ на пазарни свидетелства за наеми на подобни имоти, в рамките на един разумен период от време, преди датата на експертната оценка. Коефициентът на капитализация е в пряка зависимост от възвръщаемостта на инвестицията в подобни имоти, изчислена на базата на капиталните стойности от сравнителни пазарни аналози. При наличие на съпоставима и надеждна информация се правят собствени проучвания за търсената доходност на пазара на съответния вид имоти, чрез съпоставка на офертни пазарни и наемни цени на едни и същи имоти. Справедливата стойност се определя на база нетен годишен приход от отдаване под наем и множител, зависещ от нормата на капитализация и остатъчния експлоатационен срок.

Значителното увеличение (намаление) на прогнозната стойност на наема и нарастването на наемите годишно в изолация би довело до значително по-висока (по-ниска) справедлива стойност на имотите. Значителното увеличение (намаление) на дългосрочната вакантна ставка и дисконтовия процент (и доходността на изхода) в изолация би довело до значително по-ниска (по-висока) справедлива стойност. Като цяло, промяна в предположението, направено за прогнозната стойност на наема, е придружена от директно подобна промяна в ръста на наема годишно и дисконтов процент (и доходност на изхода) и противоположна промяна в дългосрочния процент на свободни работни места.

При разходния подход се извежда индикативна стойност чрез позоваването на икономическия принцип, че купувач не би платил за даден актив повече от разходите за придобиване на актив с равностойна полезност, независимо дали чрез покупка или изграждане. Този подход се основава на принципа, че при отсъствие на неблагоприятни фактори, свързани с време, неудобства, рискове или други обстоятелства, цената, която купувач на пазара би платил за оценявания актив, няма да е по-висока от разходите за закупуване или изграждане на еквивалентен актив. За определяне на новата възстановителна стойност на имотите при този метод са използвани Метод на амортизираната възстановителна стойност – за оценка на сградите, както и Метод на пазарните аналози – за оценка на земята.

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

18. Инвестиционни имоти (Продължение)

Описание на оценителските методи и ключовите входящи данни при определянето на справедливата стойност на инвестиционните имоти:

Вид инвестиционни имоти	Оценителски метод	Значителни ненаблюдавани входящи данни	Интервал/ (средно претеглено) 2019 г.	Интервал/ (средно претеглено) 2018 г.
Жилищни имоти	МПП	Оферта (Сделка) цена кв.м.	-	1,164 – 1,188 (1,176)
		Годишен ръст на пазарните аналози (реални сделки)	0%	0%
	МКБПП	Очакван месечен наем на кв.м.	-	5,27 – 5,3 (5,3)
		Годишен ръст на наема	0%	0%
Търговски имоти	МПП	Норма на възвращаемост	0%	5,1%
		Оферта (Сделка) цена кв.м.	373 – 4,314 (1,590)	373 – 4,314 (1,590)
	МКБПП	Годишен ръст на пазарните аналози (реални сделки)	0%	0%
		Очакван месечен наем на кв.м.	2,55 – 29,46 (11,37)	2,0 – 28,2 (22,1)
		Годишен ръст на наема	0%	0%
		Норма на възвращаемост	7% – 9%	8,1% – 11,1%

В таблицата по-долу е представена информация за справедливата стойност в зависимост от предназначението на имота:

Вид инвестиционни имоти	2019 г.	2018 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Жилищни	-	465
Търговски	14,278	10,865
Справедлива стойност	14,278	11,330

Инвестиционните имоти се класифицират в йерархията по справедлива стойност в Ниво 3. Изменението в значителните ненаблюдавани входящи данни не би довело до значителни отклонения, по-високи или по-ниски, от справедливата стойност на инвестиционните имоти. Ненаблюдаваните входящи данни не са пряко обвързани и не влияят едни на други, за да окажат значителен ефект при определяне справедливата стойност на инвестиционните имоти.

През 2019 г. приходите от отдаване под наем на инвестиционни имоти са в размер на 555 хил. лв., а за 2018 г. те са 344 хил. лв. Приходите са посочени в Отчета за печалбата или загубата на ред „Приходи от инвестиции“ (Приложение 5).

Отчетените разходи, свързани с притежаваните от Дружеството инвестиционни имоти възлизат на 203 хил. лв. и 33 хил. лв., респективно за 2019 г. и 2018 г. Тези разходи включват данъци, местни такси, текущи ремонти и други и са посочени в Отчета за печалбата или загубата на ред „Други разходи за дейността“ (Приложение 12).

Дружеството няма условни вземания по договори за наеми на инвестиционни имоти.

Дружеството няма инвестиционни имоти, заложи като обезпечение във връзка със свои задължения.

Към 31.12.2019 г. Дружеството има поети договорни задължения за придобиване на инвестиционни имоти в размер на 24,555 хил. лева. (2018 г.: 0 лв.), свързани с бизнес център MALL VARNA.

	Минимални лизингови плащания (приход)			
	До 1 година хил. лв.	От 1 до 5 години хил. лв.	Над 5 години хил. лв.	Общо хил. лв.
Към 31 декември 2019 г.	562	878	-	1,440
Към 31 декември 2018 г.	631	938	-	1,569

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

19. Финансови инструменти и справедлива стойност на финансовите активи

(а) Финансови инструменти по категории

Финансовите инструменти на Дружеството са обобщени по категории както следва:

	Прил.	Активи по справедлива стойност в ДВД хил. лв.	Активи по амортизирана стойност хил. лв.	Общо хил. лв.
31.12.2019 г.				
Търговски вземания и аванси	23	–	1,306	1,306
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	19 (в)	258,115	–	258,115
Финансови активи по амортизирана стойност	19 (д)	–	21,270	21,270
Предоставени заеми		–	9,800	9,800
Пари и парични еквиваленти	24	–	58,022	58,022
		258,115	90,398	348,513
31.12.2018 г.				
Депозити във финансови институции	19 (б)	–	4,062	4,062
Търговски вземания и аванси	23	–	1,893	1,893
Финансови активи по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	19 (в)	183,871	–	183,871
Финансови активи по амортизирана стойност	19 (д)	–	21,369	21,369
Предоставени заеми		–	9,800	9,800
Пари и парични еквиваленти	24	–	67,367	67,367
		183,871	104,491	288,362

(б) Финансови инструменти – оповестяване на справедливи стойности

Представената по-долу таблица прави сравнение между справедливите стойности на финансовите инструменти, освен търговските вземания и паричните средства и техните балансови стойности:

	2019 г.		2018 г.	
	Балансова стойност хил. лв.	Справедлива стойност хил. лв.	Балансова стойност хил. лв.	Справедлива стойност хил. лв.
Депозити във финансови институции	–	–	4,062	4,062
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	258,115	258,115	183,871	183,871
Финансови активи по амортизирана стойност	21,270	24,077	21,369	24,633
Предоставени заеми	9,800	12,672	9,800	12,626
Общо	289,185	294,864	219,102	225,192

(в) Депозити във финансови институции

Депозитите са представени в отчета за финансовото състояние по амортизирана стойност.

Размерът на полагащата се към 31.12.2019 г. лихва, съгласно условията на договорите за депозит е 62 хил. лв.

Справедливите стойности на предоставените депозити и предоставените заеми са определени приблизително чрез сравнение на текущите пазарни лихвени проценти по подобни по матуритет и валута депозити и заеми с предлаганите лихвени проценти, при първоначалното им признаване.

(г) Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход

	2019 г. хил. лв.	2018 г. хил. лв.
Справедлива стойност		
Облигации	258,115	183,871
Общо финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	258,115	183,871

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

19. Финансови инструменти и справедлива стойност на финансовите активи (Продължение)

(г) Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход (Продължение)

В таблицата по-долу е представена информация за финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход по вид емитент:

	2019 г.	2018 г.
	хил. лв.	хил. лв.
България	234,274	173,765
Румъния	11,151	10,106
Белгия	4,277	–
Словения	4,267	–
Словакия	4,146	–
Общо	258,115	183,871

Облигации, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход, с номинал от 770 000 евро са заложили като обезпечение по издадена банкова гаранция с падеж през 2025 г.

(д) Финансови активи по амортизирана стойност

	2019 г.	2018 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Амортизирана стойност		
Облигации	21,270	21,369
Общо финансови активи по амортизирана стойност	21,270	21,369

Финансовите активи по амортизирана стойност включват облигации, емитирани от правителството на Република България.

Средният ефективен лихвен процент на лихвоносните финансови активи на Дружеството към 31 декември 2019 г. е 2,30% (2018 г.: 3,12%).

Средният ефективен лихвен процент на емитирания от правителството на Република България заем към 31 декември 2019 г. е 4,35% (2018 г.: 4,35%).

(е) Балансова стойност на финансовите активи, освен търговските вземания и парични средства

	Прил.	Депозити във финансови институции и предоставени заеми	Финансови активи, отчитани по СС в другия всеобхватен доход	Финансови активи по амортизирана стойност	Общо
		хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Към 1 януари 2018 г.		59,061	179,140	21,472	259,673
Новопридобити, закупени		128,800	8,904	–	137,704
Начислени лихви	5	544	5,059	756	6,359
Падежирали, вкл. получени лихви		(174,562)	(5,497)	(963)	(181,022)
Загуба от справедлива стойност, отразена в отчета за всеобхватния доход		–	(3,321)	–	(3,321)
Алокирана премия		–	(423)	104	(319)
Реализирани печалби		19	–	–	19
Валутна преоценка		–	9	–	9
Към 31 декември 2018 г.		13,862	183,871	21,369	219,102

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

19. Финансови инструменти и справедлива стойност на финансовите активи (Продължение)

(е) Балансова стойност на финансовите активи, освен търговските вземания и парични средства (Продължение)

Прил.	Депозити във финансови институции и предоставени заеми	Финансови активи, отчитани по СС в другия всеобхватен доход	Финансови активи по амортизира на стойност	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Към 1 януари 2019 г.	13,862	183,871	21,369	219,102
Новопридобити, закупени	-	76,863	-	76,863
Начислени лихви	425	4,916	758	6,099
Падежирали, вкл. получени лихви	(4,487)	(12,315)	(756)	(17,558)
Печалба от справедлива стойност, отразени в отчета за всеобхватния доход	-	5,345	-	5,345
Алокирана премия	-	(565)	(101)	(666)
Към 31 декември 2019 г.	9,800	258,115	21,270	289,185

(ж) Определяне и йерархия на справедливата стойност

Представената по-долу таблица, показва анализ на финансовите инструменти, по ниво на йерархия на справедливата стойност:

Към 31 декември 2019 г.	Прил.	Ниво 1	Ниво 3	Обща справедлива стойност
		хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход:				
Облигации	19 (г)	258,115	-	258,115
Финансови активи по амортизирана стойност:				
Облигации	19 (б)	24,077	-	24,077
Предоставени заеми	19 (б)	-	12,672	12,672
Общо финансови активи		282,192	12,672	294,864

Към 31 декември 2018 г.	Прил.	Ниво 1	Ниво 3	Обща справедлива стойност
		хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход:				
Облигации	19 (г)	183,871	-	183,871
Финансови активи по амортизирана стойност:				
Облигации	19 (б)	24,633	-	24,633
Предоставени депозити		-	4,062	4,062
Предоставени заеми	19 (б)	-	12,626	12,626
Общо финансови активи		208,504	16,688	225,192

Предоставените заеми представляват емитиран от Р. България външен дълг по законодателството на Федерална Република Германия. Състои се от два заема, от които: първият е за срок от 15 години, с дата на предоставяне през декември 2013 г. и падеж през декември 2028 г., лихвен процент от 4.6%; вторият е за срок от 10 години, с дата на предоставяне през декември 2013 г. и падеж през декември 2023 г., лихвен процент от 4.1%. Заемите не са обезпечени. Справедливата стойност на заемите се изчислява съгласно очакваните плащания на лихви и на главница, дисконтирани с безрисковата крива на доходност на Европейския орган за застраховане и пенсионно осигуряване (EIOPA).

19. Финансови инструменти и справедлива стойност на финансовите активи (Продължение)

(ж) Определяне и йерархия на справедливата стойност (Продължение)

В категория „Ниво 1“ са включени финансови активи и пасиви, които се оценяват изцяло или частично на базата на информация за публикувани котировки на активен пазар. Финансов инструмент се счита за котиран на активен пазар, ако котираните цени са лесно достъпни и са на разположение редовно от борса, дилър, брокер, индустриална група, агенция за ценови услуги или регулаторна агенция и тези цени представляват цени за реални и редовно извършвани и справедливи пазарни сделки.

Финансовите активи и пасиви от „Ниво 3“ са оценявани чрез използването на оценителска техника, базирана на предположения, които се подкрепят от цени на подлежащи на наблюдение текущи пазарни сделки. За тези активи и пасиви ценообразуването се получава чрез стойности, базирани на котировки на брокери, инвестиции в частни капиталови фондове със справедливи стойности, получени чрез мениджъри на фондове и активи, които са оценени като са използвани собствени модели на Дружеството, за които голямата част от предположенията могат да бъдат наблюдавани на пазара.

Оценителски техники се използват до степента, в която няма на разположение подлежащи на наблюдение входящи данни, следователно са възможни ситуации, при които е налице малка, ако изобщо има такава, пазарна дейност за актива или пасива към датата на оценката. Следователно, неподлежащите на наблюдение входящи данни отразяват собствените предположения на Дружеството относно предположенията, които участниците на пазара биха използвали при ценообразуването на актива или пасива (включително предположения за риска).

Тези входящи данни се разработват въз основа на най-добрата информация, която е на разположение, което може да включва и собствени данни на Дружеството.

Не са признати печалби от първия ден поради използването на оценителски техники, за които не всички входящи данни могат да бъдат наблюдавани на пазара.

20. Активи по презастрахователни операции

Прил.	Дял в предстоящите плащания	Дял в пренос- премиите	Общо активи по презастраховате лни операции
Презастраховане на застрахователни договори			
На 1 януари 2018 г.		хил. лв.	хил. лв.
		40,203	592
Изменение през 2018 г.	9 (г), 3(б)	(10,203)	(153)
На 1 януари 2019 г.		30,000	439
Изменение през 2019 г.	9 (г), 3(б)	(11,215)	436
Към 31 декември 2019 г.	26 (1), 26 (2)	18,785	875
			19,660

21. Данъци

(а) Отсрочен данъчен пасив

	2019 г.	2018 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Дълготрайни активи и инвестиционни имоти	407	99
Общо отсрочен данъчен пасив	407	99

(б) Отсрочен данъчен актив

	2019 г.	2018 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране	89	82
Други задължения към персонала	430	329
Общо отсрочен данъчен актив	519	411
Нетно отсрочен данъчен актив	112	312

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

21. Данъци (Продължение)

(б) Отсрочен данъчен актив (Продължение)

Прил.	Отчет за печалбата или загубата	
	2019 г.	2018 г.
	хил. лв.	хил. лв.
<i>Отсрочени данъчни пасиви</i>		
Ускорена амортизация за данъчни цели	(309)	25
<i>Отсрочени данъчни активи</i>		
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране	3	6
Други задължения към персонала	102	69
Общо (разход)/ приход от отсрочен данък	14 (а) (204)	100

22. Вземания по застрахователни операции

	2019г.	2018г.
	хил. лв.	хил. лв.
Вземания, дължими от притежателите на полици	70,986	63,202
Обезценка на вземания, дължими от притежатели на полици	(357)	(368)
Други вземания, дължими от застрахователи	111	124
Регресни вземания	7,704	9,213
Обезценка на регресни вземания	(4,274)	(4,053)
Общо вземания по застрахователни операции	74,170	68,118

Вземанията от притежатели на полици представляват дължими застрахователни премии от застраховани лица по договори с разсрочени плащания. Разходът за обезценка на вземанията, дължими от притежатели на полици, е представен на ред „Обезценка на застрахователни вземания“ в Отчета за печалбата или загубата.

Вземанията, представляващи предявени регресни искове, са с нетен размер след обезценка 3,430 хил. лв. (2018 г.: 5,160 хил. лв.). Разходите за обезценка на вземанията по регреси са включени в отчета за печалбата или загубата в ред „Разходи за изплатени претенции“, в намаление на стойността на сумите възстановени по регресен път през текущия отчетен период.

Дружеството упражнява правата си за признаване на регресен иск на основание чл. 213 и 213а от Кодекса за застраховането в сила към 31 декември 2019 г. Правото на регресен иск възниква за възстановяване на изплатено обезщетение и разноските по определянето му срещу лица, по чиято вина е било унищожено или повредено застрахованото имущество.

През периода Дружеството е начислило разход за обезценка на застрахователни вземания в размер на 1,186 хил. лв. (2018 г.: 365 хил. лв.). Този разход за обезценка включва както начисленията във връзка с приблизителната оценка на ръководството относно събираемостта на вземанията към края на отчетния период, така и пропорционална част от отписаните вземания през периода, за която е било предоставено активно застрахователно покритие.

Съвкупна обезценка за регресните и застрахователни вземания се изчислява на база на исторически данни за събираемост.

Промените в обезценката на вземанията дължими от държатели на полици и вземанията по регресни искове през 2018 г. и 2019 г. са, както следва:

	Обезценка
	хил. лв.
Салдо към 1 януари 2018 г.	5,694
Начислена през годината	2,622
Отписана и реинтегрирана през годината	(3,895)
Салдо към 31 декември 2018 г	4,421
Начислена през годината	2,272
Отписана и реинтегрирана през годината	(2,062)
Салдо към 31 декември 2019 г.	4,631

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

23. Търговски вземания и аванси

	2019 г.	2018 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Финансови гаранции	1,485	1,472
Други вземания и аванси	641	481
Обезценка	(967)	(197)
Финансови активи	1,159	1,756
Вземания по косвени данъци и такси	147	137
Нефинансови активи	147	137
Общо търговски вземания и аванси	1,306	1,893

Финансовите гаранции включват гаранции към НББАЗ, гаранции по съдебни дела и гаранции по Закона за обществените поръчки. Търговските вземания и аванси по своята същност са краткосрочни и Ръководството смята, че тяхната балансова стойност е близка до справедливата им стойност към датата на отчета за финансовото състояние.

Всички търговски и други финансови вземания на Дружеството са прегледани относно настъпили събития на неизпълнение, а за всички търговски вземания е приложен опростен подход за определяне на очакваните кредитни загуби към края на периода. Разхода за обезценка на търговски и друго вземания е представен в Отчета за печалбата или загубата на ред „Обезценка на финансови активи“. През периода Дружеството е събрало обезценени вземания в размер на 11 хил. лв., които са отчетени в намаление на текущия разход за обезценка.

Изменението в размера на коректива за очаквани кредитни загуби на търговските вземания може да бъде представено по следния начин:

	Обезценка
	хил. лв.
Салдо към 31 декември 2018 г	197
Начислена през годината	855
Отписана и реинтегрирана през годината	(85)
Салдо към 31 декември 2019 г.	967

24. Парични средства и парични еквиваленти

	2019 г.	2018 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Парични средства в банка	57,980	67,308
Парични средства в брой	42	59
Парични средства и парични еквиваленти	58,022	67,367

Ръководството счита, че балансовата стойност на паричните средства и парични еквиваленти е близка до тяхната справедлива стойност към датата на отчета за финансовото състояние, поради краткосрочния им характер.

Дружеството няма блокирани парични средства по разплащателни сметки.

През представените отчетни периоди Дружеството не е осъществило инвестиционни и финансови сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в отчета за паричните потоци.

Към 31.12.2019 г. Дружеството е направило оценка на очакваните кредитни загуби съгласно МСФО 9, но такава не е начислена, поради нейната несъществена стойност.

25. Разходи за бъдещи периоди и други активи

	2019 г.	2018 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Разходи за бъдещи периоди	476	520
Предплащания по стикери по застраховка Гражданска отговорност	717	857
Други активи	1,193	1,377

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

26. Задължения по застрахователни договори

		2019 г.			2018 г.		
Прил.	Задължения по застрахователни договори	Презастраховане на задължения	Нетно	Задължения по застрахователни договори	Презастраховане на задължения	Нетно	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	
Резерв за предявени претенции от застраховани лица	118,281	(11,769)	106,512	111,696	(24,158)	87,538	
Резерв за възникнали, но непредявени претенции	74,413	(7,016)	67,397	65,890	(5,842)	60,048	
Резерв за предстоящи плащания	26(1) 192,694	(18,785)	173,909	177,586	(30,000)	147,586	
Пренос-премиен резерв	26(2) 122,379	(875)	121,504	113,146	(439)	112,707	
Общо задължения по договори за общо застраховане	315,073	(19,660)	295,413	290,732	(30,439)	260,293	

За презастраховане на задължения, виж Приложение 20.

(1) Резерв за предстоящи плащания

		2019 г.			2018 г.		
Прил.	Задължения по застраховате лни договори	Презастрахо ване на задължения	Нетно	Задължения по застраховате лни договори	Презастрах оване на задължения	Нетно	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	
	Към 1 януари	177,586	(30,000)	147,586	178,303	(40,203)	138,100
	Претенции възникнали през настоящата застрахователна година	144,447	(8,300)	136,147	115,708	(4,231)	111,477
	Други изменения в претенциите, възникнали през предходни застрахователни години	(25,892)	4,464	(21,438)	(19,670)	5,372	(14,298)
9(а),	Изплатени през годината претенции	(103,447)	15,051	(88,386)	(96,755)	9,062	(87,693)
9(б)		192,694	(18,785)	173,909	177,586	(30,000)	147,586

През 2019 г. претенции, възникнали през годината, са 144,477 хил. лева и това е увеличение с 28,739 хил. лева или 25% в сравнение с 2018 г. Развитието на резерва за предстоящи плащания в началото на периода (към 31.12.2018 г.) е представено на ред „Други изменения в претенциите, възникнали през предходни застрахователни години“.

Стойността представлява промяната на резерва за висящи плащания от 2018 г. към 2019 г. по едни и същи претенции, разликата между платената през 2019 г. стойност и съответната резервирана към 2018 г. стойност, размера на отказаните през 2019 г. от резерва към 2018 г. претенции, реално заведените и платени през 2019 г. претенции от резерва за възникнали, но необявени претенции към 2018 г. и изменението на бонус резерва.

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2019 Г.

26. Задължения по застрахователни договори (Продължение)

(2) Пренос-премиен резерв

		2019 г.			2018 г.		
Прил.		Задължения по застрахователни договори	Презастраховане на задължения	Нетно	Задължения по застрахователни договори	Презастраховане на задължения	Нетно
		хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
	Към 1 януари	113,146	(439)	112,707	85,298	(592)	84,706
	Записани премии през годината	256,649	(11,944)	244,705	234,826	(10,080)	224,746
	Спечелени премии през годината	(247,416)	11,508	(235,908)	(206,978)	10,233	(196,745)
	Към 31 декември	122,379	(875)	121,504	113,146	(439)	112,707

Към 31.12.2019 г. Дружеството е заделило резерв за неизтекли рискове в общ размер на 9,431 хил. лв. Изчислен е съгласно чл. 85, ал. 2 от Наредба № 53 за застраховка „Гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на моторно превозно средство“ и е в размер на 8,270 хил. лв., и съгласно чл. 85, ал. 3 от Наредба № 53 за всички останали застраховки, като единствено за застраховка Обща гражданска отговорност има необходимост от заделяне на такъв резерв и същия е в размер на 1,161 хил. лв.

27. Задължения към персонала при пенсиониране

Сумите, признати в отчета за печалбата или загубата, са както следва:

	2019 г.	2018 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Разходи за текущ стаж, нетно от изплатени доходи на персонала	33	50
Разходи за лихви по задължение за доходи на наети лица	1	3
Общо	34	53

Промените в настоящата стойност на задължението за доходи на персонала при пенсиониране са както следва:

	2019 г.	2018 г.
	хил. лв.	хил. лв.
към 1 януари	818	747
Разходи за лихви	1	2
Разходи за текущ стаж	85	114
Изплатени доходи на персонала	(52)	(64)
Актьорски загуби	40	19
към 31 декември	892	818

Основните актьорски предположения, използвани при определяне на задължението за изплащане на дефинирани доходи на персонала при пенсиониране, са както следва:

	2019 г.	2018 г.
	%	%
Бъдещи увеличения на заплатите	2.5	2.5
Процент на отпадания (темп на текучество)	10	11.0
Норма на дисконтиране	0.22	0.75

Избраната норма за дисконтиране е определена на база на публикуваната информация за лихвен процент от БНБ за доходността на предлаганите на финансовия пазар в България инструменти за дългосрочни инвестиции (държавни ценни книжа, облигации по ЗУНК и др.) в края на 2019 г., съответно на 2018 г.

Предположението за ръст на работните заплати се базира на предоставената информация от Ръководството на Дружеството и е в размер на 2.5% среден годишен ръст.

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2019 Г.

27. Задължения към персонала при пенсиониране (Продължение)

Използвана е таблица за смъртност, базирана на общата смъртност на населението в България: Б 2015-2017.

В таблицата по-долу е представен количествен анализ на чувствителността на задължението за доходи на персонала при пенсиониране към 31 декември 2019 г. спрямо ключовите актюерски допускания:

Допускания	Дисконтов фактор		Ръст на работна заплата		Текучество		Смъртност	
	+ 0.25%	-0.25%	+ 0.25%	-0.25%	+ 1%	-1%	+ 0.25%	-0.25%
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.

31 декември 2019 г.

Ефект върху пенсионното
задължение – увеличение/
(намаление)

(8) 8 (8) 8 (33) 33 (7) 7

31 декември 2018 г.

Ефект върху пенсионното
задължение – увеличение/
(намаление)

(6) 6 6 (6) (29) 29 (7) 7

Анализът на чувствителността е направен чрез екстраполиране на ефекта от разумно очаквани промени в ключовите допускания върху салдото на пенсионното задължение в края на отчетния период.

В таблицата по-долу е представена матуритетната структура на задължението за доходи на персонала при пенсиониране на база на очакваните плащания:

	Лихвен процент	До 1 година хил. лв.	Над 1 година хил. лв.	Общо хил. лв.
Към 31 декември 2019 г.				
Дължими обезщетения		455	4,523	4,978
Сkonto	0,22%	-	(4,086)	(4,086)
Дисконтирани парични потоци		455	437	892

	Лихвен процент	До 1 година хил. лв.	Над 1 година хил. лв.	Общо хил. лв.
Към 31 декември 2018 г.				
Дължими обезщетения		432	4,313	4,745
Сkonto	1,40%	-	(3,927)	(3,927)
Дисконтирани парични потоци		432	386	818

Към края на текущия отчетен период, средната срочност на пенсионното задължение е 18.9 години (2018 г.: 19.3 години).

28. Задължения към застрахователи, брокери, агенти

	2019 г. хил. лв.	2018 г. хил. лв.
Дължими комисионни към брокери	2,781	3,326
Начислени бонуси брокери	1,007	540
Дължими комисионни към агенти	1,732	1,515
Начислени бонуси агенти	775	613
Начислени задължения за комисионни по неполучени премии към агенти и брокери	14,803	13,118
Дължими към застрахователи и презастрахователи	2,638	2,558
Общо задължения към застрахователи, брокери и агенти	23,736	21,670

Всички суми подлежат на изплащане в рамките на една година. Ръководството счита, че балансовата стойност на задълженията към застрахователи, брокери и агенти е близка до справедливата им стойност поради краткосрочния им характер.

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

29. Търговски и други задължения

	2019 г.	2018 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Задължения към гаранционен и обезпечителен фонд	1,462	2,312
Задължения към персонала	2,475	2,326
Задължения, свързани с начислени разходи	1,674	882
Задължения за социални осигуровки и други данъци	1,740	1,469
Търговски задължения	598	73
Други	12	129
Общо търговски и други задължения	7,961	7,191

Всички суми подлежат на изплащане в рамките на една година. Ръководството смята, че балансовата стойност на търговските и други задължения е близка до справедливата им стойност поради краткосрочния им характер.

Задълженията към персонала представляват текущи задължения към настоящи служители на Дружеството, които следва да бъдат уредени през 2020 г.

Тези задължения към персонала възникват главно във връзка с натрупани неизползвани отпуски в края на отчетния период и провизирани суми за годишни бонуси на персонала.

30. Активи с право на ползване и задължения по лизингови договори

Активи с право на ползване (по класове активи)	31 декември 2019 г.	1 януари 2019 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Наети помещения	1,449	1,323
Превозни средства	99	-
В края на периода	1,548	1,323

Активи с право на ползване

	Сгради	МПС	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Отчетна стойност:			
Към 1 януари 2019 г.	1,323	-	1,323
Придобити – нови договори за лизинг	600	114	714
Прекратени лизингови договори	(40)	-	(40)
Към 31 декември 2019 г.	1,883	114	1,997
Амортизация:			
Към 1 януари 2019 г.	-	-	-
Амортизация за годината	443	15	458
Прекратени лизингови договори	(9)	-	(9)
Към 31.12.2019 г.	434	15	449
Нетна балансова стойност към 31 декември 2019 г.	1,449	99	1,548

Задължения по лизингови договори

	31 декември 2019 г.	1 януари 2019 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Краткосрочни лизингови задължения	526	368
Дългосрочни лизингови задължения	1,029	955
Общо лизингови задължения	1,555	1,323

30. Активи с право на ползване и задължения по лизингови договори (Продължение)

	31 декември 2019 г. Минимални лизингови плащания	31 декември 2019 г. Настояща стойност на лизингови плащания
	хил. лв.	хил. лв.
До 1 година	579	526
Между 1 и 5 години	1,037	1,029
Общо минимални лизингови плащания	1,616	1,555
Намалена със сумите представляващи финансови разходи	(61)	
Настояща стойност на минимални лизингови плащания	1,555	1,555

Следните суми са признати в отчета за печалби и загуби като ефект от МСФО 16 в сила от 01.01.2019 г.

	МСФО 16 2019 г.	МСС 17 2018 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Начислена амортизация на активите с право на ползване по класове активи		
Наети помещения	434	-
Превозни средства	15	-
Общо начислена амортизация	449	-
Разходи за лизинг по лизингови задължения (включени във финансовите разходи)	12	-
Разходи, свързани с лизинги на активи с ниска стойност, които не са краткосрочни лизинги.	98	-
Общи разходи за лизинг	110	-

Следните суми се признават в отчета за паричните потоци като ефект от на МСФО 16 в сила от 01.01.2019 г.:

	МСФО 16 2019 г.	МСС 17 2018 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Главница	443	-
Лихва	12	-
	455	-
Изходящ паричен поток от договори за лизинг – оперативна дейност		891
Изходящ паричен поток от договори за лизинг – финансова дейност	455	-
Общо изходящ паричен поток	455	891

31. Регистриран капитал

Регистрираният капитал на Дружеството се състои от 9,512,397 броя напълно платени обикновени акции с номинална стойност в размер на 7 лв. за акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Дружеството. През 2018 г. Дружеството е направило разпределение на дивидент в размер на 6,375 хил. лв. или 0.67 лв. на акция.

Едноличен собственик на капитала на Дружеството е „ДЗИ - Животозастраховане ЕАД“. Няма промяна в състава и структурата на акционерния капитал през двата отчетни периода. Няма издадени нови акции, нито обезсилени такива.

32. Други капиталови инструменти

(а) Капиталови резерви

Капиталовите резерви представляват средства образувани от Дружеството по чл. 246 ал. 2 т.1 и по чл. 246 ал. 2 т.4 от Търговския закон. Източник на фонд „Резервен“ е 1/10 от печалбата.

32. Други капиталови инструменти (Продължение)

(б) Преоценъчен резерв

Преоценъчният резерв е образуван от преценка на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход или на разположение за продажба, и на дълготрайни материални активи и данъчният ефект от изменението му.

	2019 г.	2018 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Преоценъчен резерв от финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	18,899	13,597
Преоценъчен резерв на нефинансови активи	46	46
Текущ данък	(1,890)	(1,360)
Общо	17,055	12,283

Преоценката на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход се признава за данъчни цели в годината на счетоводното отчитане. Счетоводната стойност на тези финансови активи е равна на тяхната данъчна стойност.

Преоценката на нефинансови активи е формирана в следствие на прекласификация на оперативен имот в инвестиционен.

33. Правила за управление на риска

(а) Управленска рамка

Основната цел на рамката за управление на риска и за финансово управление на Дружеството, е да се защитят акционерите от събития, които са пречка за последователното постигане на целите по отношение на финансовите резултати, включително невъзможността да се използват възникнали възможности. Дружеството е разработило и въвело правила и процедури за управление и контрол на риска с цел да определи, управлява и контролира степента на финансов и застрахователен риск. Правилата и процедурите за управление и контрол на риска се приемат от Управителния съвет и се одобряват от Надзорния Съвет. Главната цел на рисковата политика е да наложи ясно определени параметри за операциите на Дружеството, така че да ограничи максимално потенциалното негативно влияние на рисковете върху финансовите резултати на Дружеството.

Като част от Групата Кей Би Си, Дружеството изпълнява процедурите си по управление на риска в съответствие със стандартите и изискванията на Групата Кей Би Си. Тези стандарти включват следните елементи:

- Местен комитет за управление на риска
- Разработване на процедури и системи за идентифициране на рисковете, измерването им и отчитане на тяхното развитие;
- Разработване на система от лимити и процедури, които определят рисковия толеранс на Дружеството и ограничават рисковата му експозиция.

(б) Цели, политики и подход за управление на капитала

Дружеството е установило следните цели, политики и подход за управление на капитала за управление на рисковете, които се отразяват на капиталовата му позиция:

- за поддържане на необходимото ниво на стабилност на Дружеството и следователно за осигуряване на определена степен на сигурност за застрахованите лица;
- за разпределяне на капитала ефикасно и в подкрепа на развитието на бизнеса като се гарантира, че възвръщаемостта върху използвания капитал отговаря на изискванията на лицата, осигуряващи капитала и на акционерите;
- за запазване на финансова гъвкавост чрез поддържане на висока ликвидност и достъп до редица капиталови пазари;
- за хармонизиране на профила на активите и пасивите като се вземат под внимание вътрешноприсъщите за бизнеса рискове;
- за поддържане на финансова сила в подкрепа на разрастването на новия бизнес и за удовлетворяване на изискванията на застрахованите лица, регулаторите и акционерите;
- за поддържане на стабилен кредитен рейтинг и добри капиталови съотношения, за да се подкрепят целите на бизнеса на Дружеството и да се увеличи максимално възвръщаемостта за акционерите.

33. Правила за управление на риска (Продължение)

(б) Цели, политики и подход за управление на капитала (Продължение)

При отчитането на финансовата стабилност, капиталът и платежоспособността се оценяват като се използват правилата на Групата Кей Би Си. Тези капиталови тестове се базират на изискваните нива на капитал и платежоспособност и редица предпазливи предположения по отношение на видовете поемани застрахователни продукти.

Политиката за управление на капитала на Дружеството по отношение на застрахователния му бизнес е да поддържа достатъчно капитал за покриване на законовите изисквания, включително каквито и да било допълнителни суми, изисквани от регулатора.

Подход към капиталовото управление

Дружеството се стреми да оптимизира структурата и източниците си на капитал, за да гарантира, че непрекъснато увеличава максимално възвръщаемостта за акционерите и притежателите на полици.

Подходът на Дружеството към управлението на капитала включва управление на активите, пасивите и рисковете по координиран начин, като регулярно се оценява дефицита между нивото на отчетения и изисквания капитал и се предприемат подходящи мерки за повлияване на капиталовата позиция на Дружеството в светлината на промените в икономическите условия и характеристиките на риска. Важен аспект от цялостния процес на управление на капитала на Дружеството, е определянето на целеви норми на възвръщаемост, коригирани за отразяване на риска, които се хармонизират с целите за постигнати резултати и гарантират, че Дружеството остава фокусирано върху създаването на по-добра възвръщаемост за акционерите.

Основният източник на капитал, използван от Дружеството, са средства от собствениците на акционерния капитал и привлечени средства. Когато е ефективно да се направи това, в допълнение към по-традиционните източници на финансиране, Дружеството използва и такива капиталови източници като презастраховане и секюритизация.

Капиталовите изисквания се прогнозира рутинно и периодично и се оценяват както спрямо прогнозния наличен капитал, така и спрямо очакваната вътрешна възвръщаемост, включително анализи на риска и чувствителността.

Накрая, процесът е предмет на одобрение от страна на Управителния съвет.

Дружеството е разработило рамка за Индивидуална оценка на капитала (ИОК) за идентифициране на рисковете и количественото определяне на техния ефект върху икономическия капитал. ИОК прави приблизителна оценка на това колко капитал е необходим за намаляване на риска от неплатежоспособност до малка степен на вероятност. ИОК се разглежда и при оценката на капиталовото изискване.

През 2019 г. Дружеството не е изплащало дивидент на едноличния си собственик (2018 г.: 6,375 хил. лв.).

(в) Регулаторна рамка

Регулаторните органи се интересуват основно от това да защитят правата на застрахованите лица и наблюдават строго, за да гарантират, че Дружеството управлява бизнеса по удовлетворителен начин в полза на застрахованите лица. В същото време, регулаторните органи се интересуват и от това да гарантират, че Дружеството поддържа подходяща платежоспособна позиция, за да посрещне непредвидени задължения, възникващи в резултат на икономически сътресения или природни бедствия.

Дейността на Дружеството е предмет на регулаторни изисквания в Република България (юрисдикцията, в която то функционира). Тези нормативни разпоредби не само предвиждат одобрение и наблюдение на дейностите, но налагат и определени рестриктивни разпоредби (например поддържане на минимални нива на собствени средства, които да осигурят платежоспособността на застрахователя, минимални капиталови изисквания и капиталова адекватност) за свеждане до минимум на риска от неизпълнение и неплатежоспособност на застрахователните компании да посрещнат непредвидени задължения при тяхното възникване.

Всеки застраховател е длъжен по всяко време да разполага с допустими собствени средства, най-малко равни на капиталовото изискване за платежоспособност. Собствените средства на застрахователя включват основните собствени средства и допълнителните собствени средства.

Основните собствени средства на Дружеството представляват превишението на активите над задълженията, оценени съгласно глава единадесета от Кодекса за застраховането.

33. Правила за управление на риска (Продължение)

(в) Регулаторна рамка (продължение)

Допълнителните собствени средства включват елементи, различни от основните собствени средства, които могат да бъдат осигурени за покриване на загуби. (акредитиви и гаранции, други правно обвързващи вземания, възникнали в полза на застрахователя, съответно презастрахователя).

Капиталовото изискване за платежоспособност се изчислява съгласно стандартната формула въз основа на презумпцията, че застрахователят ще извършва своята дейност като действащо предприятие.

При изчисляване на капиталовото изискване за платежоспособност застрахователят взема предвид влиянието на техниките за намаляване на риска, при условие че кредитният риск и другите рискове, произхождащи от използването на такива техники, намират подходящо отражение в капиталовото изискване за платежоспособност.

КИП се изчислява най-малко веднъж годишно и представя резултатите пред надзорния орган – Комисията за финансов надзор.

Застрахователят е длъжен да поддържа допустими собствени средства, покриващи последното отчетено капиталово изискване за платежоспособност.

Основен показател, характеризиращ финансовата стабилност на застрахователите, е наличието на собствени средства, покриващи границата на платежоспособност, съгласно Кодекса за застраховането. За 2019 г. показателите на “ДЗИ - Общо застраховане” ЕАД са следните:

Граница на платежоспособност		82,918 хил. лв.
Собствени средства	-	145,106 хил. лв.
Коефициентът на платежоспособност е		175%.

Минималното капиталово изискване е минималният размер, на който трябва да се равняват допустимите основни собствени средства на застрахователя и се изчислява в съответствие с принципите, заложи в Кодекса за застраховането.

Абсолютният минимален размер на МКИ за застраховател с лицензите на ДЗИ Общо застраховане ЕАД е 7,400 хил. лв.

Подробна информация е представена в приложение 34 б, 2 Ликвиден риск.

В допълнение към регулаторните изисквания, Дружеството има наложени и капиталови изисквания за платежоспособност от Групата Кей Би Си, които също се отчитат в процеса на управление на капитала на Дружеството.

Дружеството отговаря на всички външни наложени тези изисквания през цялата финансова година.

(г) Рамка за управление на активите и пасивите (УАП)

Финансови рискове възникват от откритите позиции по лихвени, валутни и капиталови продукти, които са изложени на общи и специфични движения на пазара. Дружеството управлява тези позиции в обхвата на рамката за УАП, която е разработена за постигане на дългосрочна възвръщаемост върху инвестициите, която надвишава неговите задължения по застрахователните договори. Основната техника на УАП на Дружеството, е да се съпоставят активите с пасивите, възникващи по застрахователни договори чрез препратка към типа на доходите и претенциите, дължими на застрахованите лица. За всяка ясно разграничена категория пасиви се поддържа отделен портфейл активи.

УАП на Дружеството е интегрирано с управлението на финансовите рискове, свързани с другите финансови активи и пасиви на Дружеството, които не са пряко свързани със застрахователни и инвестиционни задължения.

Основният риск, пред който е изправено дружеството, свързан със застрахователните договори, е рискът от действителните претенции да се различават от очакваните. Това се влияе от честотата на исканията и техния размер. Целта на дружеството е да гарантира наличието на достатъчно резерви за покриване на тези задължения.

34 Застрахователен и финансов риск

(а) Застрахователен риск

Основният риск, пред който е изправено Дружеството по застрахователните договори, е рискът, че реалните претенции могат да се различават от очакванията. Това се повлиява от честотата на претенциите и стойността на претенциите. Целта на Дружеството е да гарантира, че за покриването на тези задължения са на разположение достатъчни резерви.

Посочената по-горе експозиция към риск се смекчава чрез диверсифициране на голям портфейл застрахователни договори, прилагане на ограничения в подписваческите процедури, подходящи методи за оценка на необходимите премии и за оценка на бъдещите задължения, както и мониторинг на извършените разходи за основна дейност.

Дружеството сключва договори за презастраховане като част от програмата за намаляване на рисковете.

Прехвърляне към презастрахователи се прави на непропорционална база. Непропорционалното презастраховане е основно експесно презастраховане, предвидено да смекчи нетната експозиция на Дружеството към загуби от катастрофични бедствия. Лимитите на задържане за експесното презастраховане варират по продуктови линии и територии на възникване на събитието.

Въпреки че Дружеството има презастрахователни договорености, то не се освобождава от преките задължения към застрахованите лица и следователно съществува кредитна експозиция по отношение на прехвърлените рискове по застраховки до степента, в която, който и да било презастраховател не е в състояние да посрещне задълженията, поети по тези презастрахователни договорености.

Дружеството сключва основно следните договори за общо застраховане: автомобилно застраховане, застраховане на домашно имущество, застраховка на обща гражданска отговорност и други. Рисковете по полици за общо застраховане обикновено покриват период от дванадесет месеца.

За договорите за общо застраховане повечето значителни рискове възникват в резултат на пътнотранспортни произшествия, природни бедствия и промени в законодателните практики. За претенциите предявени по съдебен ред, които отнемат няколко години за уреждане, съществува и инфлационен риск. Този риск се намалява като се вземат под внимание очакваните наказателни лихви, когато се определят приблизително задълженията по застрахователни договори.

Дружеството също така е ограничило експозицията си чрез налагане на максимални суми на претенция за определени договори, както и използването на презастрахователни договорености, за да се ограничи експозицията по отношение на катастрофални събития (например, урагани, земетресения и щети от наводнения).

Целта на тези подписвачески и презастрахователни стратегии е да се ограничи експозицията към природни бедствия, въз основа на възможността на Дружеството за поемане на риск, като това се решава от Ръководството.

Общата цел понастоящем е, да се ограничи въздействието от едно катастрофално събитие.

Оценката на експозицията към природни бедствия е базирана на структурата на портфейла на компанията. В края на всяка година, се одобрява един от моделите на избрани международни презастрахователни брокери като най-добра оценка за катастрофичния риск. Минималният презастрахователен лимит трябва да покрива възможната загуба от събитие с вероятност 1 на 100 години. Винаги съществува риск, обаче, предположенията и техниките, използвани в тези модели, да са ненадеждни или претенциите, възникващи от дадено немоделирано събитие да бъдат по-големи от възникващите от дадено моделирано събитие.

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

34. Застрахователен и финансов риск (Продължение)

(а) Застрахователен риск (Продължение)

Географската концентрация на задълженията на предприятието за застрахователните договори и е съсредоточена само в България. Оповестяването се основава на страните, в които действа бизнесът. Анализът не би бил съществено различен, ако се базира на държавите, в които се намират контрагентите.

Таблицата по-долу представя концентрацията на задълженията по договори за общо застраховане по видове бизнес:

	2019 г.			2018 г.		
	Брутни	Презастрахова	Нетни	Брутни	Презастрахова	Нетни
	Задължения	не на	задължения	Задължения	не на	задължения
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Автомобилно застраховане	255,877	(13,095)	242,782	223,681	(12,127)	211,554
Пожар и други опасности и щети на имуществото	29,795	(4,628)	25,167	40,133	(16,486)	23,647
Морско, Авиационно и Транспортно застраховане	4,346	(650)	3,696	4,699	(612)	4,087
Здравни застраховки; Помощ при пътуване	4,987	(11)	4,976	4,492	–	4,492
Общо	19,187	(1,275)	17,912	15,743	(1,158)	14,585
Гражданска отговорност	881	(1)	880	1,984	(56)	1,928
Финансови рискове	315,073	(19,660)	295,413	290,732	(30,439)	260,293
Общо						

Основни предположения

Основното предположение, залегнало в оценките на задължението, е че развитието на бъдещите претенции към Дружеството ще следва модел, сходен с опита от развитието на миналите претенции. Това включва предположения по отношение на размера на всяка претенция, фактори за инфлиране на претенциите и честота на претенции за всяка година на инциденти.

Допълнителни качествени преценки се правят за оценка на степента, в която миналите тенденции може да не са приложими в бъдеще, например комбинация от сегментни портфейли, условия по полици и процедури за обработка на претенции.

Преценка се използва и за оценка на степента, в която външни фактори, като например съдебни решения и държавно законодателство, оказват влияние върху приблизителните оценки.

През 2019 г. промените в предположения имат следния ефект върху задълженията за застрахователни договори:

Предположения	Увеличение/ (намаление) на балансовата стойност на резервите
Увеличение в първоначалния резерв по застраховка "Автокасco" с 5%	9

Таблица за развитие на претенциите

Представените по-долу таблици показват оценка на поетите кумулативни обявени претенции към всяка дата на отчета за финансовото състояние, заедно с кумулативните плащания до момента. Кумулативните оценки за претенциите не включват дължимите лихви по съдебните претенции и преките и непреки разходи за уреждането им. Оценката на претенциите не отразява размера на възникналите, но непредявени към датата на отчета за финансовото състояние, претенции. Кумулативните плащания не са намалени с приходите от възстановеното имущество, както и с преките разходи във връзка с тези претенции.

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2019 Г.

34. Застрахователен и финансов риск (Продължение)

(а) Застрахователен риск (Продължение)

Таблица за развитие на претенциите (Продължение)

Застрахователна Година	Преди 2011 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	Общо
В края на застрахователната година	522,018	67,825	75,932	53,857	77,089	66,402	73,657	112,777	85,193	96,798	
1 година по-късно	640,001	79,621	84,911	62,933	87,949	77,041	82,828	114,122	97,548		
2 години по-късно	676,658	83,292	86,414	65,030	90,378	79,125	87,635	114,988			
3 години по-късно	689,519	83,442	86,039	65,901	91,445	79,065	89,143				
4 години по-късно	700,347	83,516	86,256	66,432	94,880	79,965					
5 години по-късно	707,911	83,654	88,426	67,479	96,797						
6 години по-късно	711,566	83,329	88,816	67,117							
7 години по-късно	713,747	83,122	87,964								
8 години по-късно	716,120	83,143									
9 години по-късно	717,990										
Настояща преценка на възникналите претенции, с натрупване	717,990	83,143	87,964	67,177	96,797	79,965	89,143	114,988	97,548	96,798	1,531,513
В края на застрахователната година	(352,196)	(45,404)	(54,318)	(39,819)	(47,899)	(40,391)	(48,612)	(53,740)	(51,896)	(52,883)	
1 година по-късно	(536,432)	(66,448)	(75,063)	(54,426)	(74,325)	(61,328)	(72,898)	(86,898)	(80,798)		
2 години по-късно	(594,046)	(72,356)	(77,992)	(57,733)	(79,883)	(70,104)	(79,356)	(105,563)			
3 години по-късно	(630,085)	(76,086)	(79,529)	(59,724)	(84,590)	(73,841)	(82,271)				
4 години по-късно	(658,535)	(78,000)	(81,346)	(62,507)	(88,689)	(75,935)					
5 години по-късно	(680,963)	(80,320)	(83,068)	(64,597)	(91,309)						
6 години по-късно	(694,731)	(82,017)	(83,903)	(64,904)							
7 години по-късно	(701,118)	(82,214)	(84,122)								
8 години по-късно	(706,813)	(82,320)									
9 години по-късно	(710,712)	(45,404)	(54,318)	(39,819)	(47,899)	(40,391)	(48,612)	(53,740)	(51,896)	(52,883)	
Платения към 31 декември 2019 г.	(710,712)	(84,122)	(64,904)	(91,309)	(75,935)	(82,271)	(105,563)	(80,798)	(86,898)	(52,883)	(1,435,395)

Брутни задължения по договори за общо

застраховане към 31 декември

2018 г.

Настояща преценка за излишъка по предадени,

но неуредени шети

Настояща

преценка за IBNR

Общо брутни задължения по договори за

общо застраховане към 31 декември 2019 г.

	7,278	823	3,842	2,213	5,488	4,030	6,872	9,425	16,749	43,915	100,635
	4,630	299	1,723	1,097	1,938	1,245	1,761	1,594	2,737	621	17,646
	181	121	168	265	681	1,287	2,674	5,215	12,384	51,438	74,413
	12,089	1,243	5,733	3,575	8,107	6,562	11,307	16,234	31,870	95,974	192,694

34. Застрахователен и финансов риск (Продължение)

(а) Застрахователен риск (Продължение)

Анализ на чувствителността на оценката за достатъчност на резервите

	Стойност в хил. лв.	Достатъчност на резервите
31 декември 2019 г.		
Текуща най-добра оценка на резервите за предстоящи плащания	159,596	17%
Относително увеличение на факторите за недостиг на резервите (+10%)	164,075	15%
Относително намаление събираемостта на регресните искове (-10%)	160,628	17%
31 декември 2018 г.		
Текуща най-добра оценка на резервите за предстоящи плащания	131,216	12%
Относително увеличение на факторите за недостиг на резервите (+10%)	187,173	(11%)
Относително намаление събираемостта на регресните искове (-10%)	132,171	25%

(б) Финансови рискове

(1) Кредитен риск

Кредитният риск е рискът, че едната от страните по финансовия инструмент ще породи финансова загуба за другата страна по него като не успее да изпълни дадено задължение.

За смекчаване на експозицията на Дружеството към кредитен риск, са въведени следните политики и процедури:

- Политика на Дружеството за кредитен риск, която дефинира оценката и определянето на това какво представлява кредитен риск за Дружеството. Спазването на политиката се наблюдава и нарушенията се докладват пред Комитет за контрол и управление на риска и капитала на Дружеството. Политиката се подлага регулярно на преглед за определяне на нейната уместност и за отразяване на промени в рисковата среда.
- Дружеството заделя провизии за загуби от обезценка към датата на отчета за финансовото състояние.
- Концентрацията на кредитен риск се разпределя между портфейл от инвестиции, финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход, финансови активи на разположение за продажба, финансови активи по амортизирана стойност, финансови актив, държани до падеж, предоставени заеми, търговските и банковите вземания и в по-малка степен краткосрочни и други инвестиции на Дружеството.

Дружеството разполага и с одобрени лимити за отделните контрагенти по отношение на инвестиции в облигации и депозити в банки.

- Ограниченията върху експозициите на контрагентите на Дружеството се определят в съответствие с кредитните политики на Групата Кей Би Си. Нетни лимити на експозиция се определят на ниво контрагент или група контрагенти.
- Презастрахователни договори се сключват с контрагенти, които имат добър кредитен рейтинг, а концентрацията на риска се избягва като се спазват насоките за полиците по отношение на лимитите на контрагентите, които се определят всяка година на ниво Кей Би Си Група.
- Поради настоящата финансова ситуация броят на контрагентите и матуритета на инвестициите е силно ограничен.
- Кредитният риск, свързан с клиентските салда, възниква от неплащането на премиите или вноските, по време на гратисния период, посочен в общите условия на полицата и съществува до неговото изтичане, след което полицата или се плаща или се прекратява. Комисионната, платима на посредниците, се нетира срещу сумите на вземанията от тях, за намаляване на риска от съмнителни вземания.

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

34. Застрахователен и финансов риск (Продължение)

(б) Финансови рискове (Продължение)

(1) Кредитен риск (Продължение)

Експозиция към кредитен риск

Таблицата по-долу показва максималната експозиция към кредитен риск на финансовите активи и застрахователните вземания и презастрахователни активи.

	Прил.	2019 г. хил. лв.	2018 г. хил. лв.
Финансови и застрахователни активи			
Депозити във финансови институции	19(б)	-	4,062
Търговски вземания и аванси	23	1,159	1,756
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход:			
Облигации	19(в)	258,115	183,871
Финансови активи по амортизирана стойност	19(д)	21,270	21,369
Предоставени заеми	19(а)	9,800	9,800
Активи по презастрахователни операции	20	19,660	30,439
Вземания по застрахователни операции	22	74,170	68,118
Парични средства в разплащателни сметки	24	58,022	67,367
Обща експозиция към кредитен риск		442,196	386,782

Кредитна експозиция според кредитния рейтинг

Таблицата по-долу представя информацията относно експозицията на Дружеството на кредитен риск чрез класифициране на активите според кредитния рейтинг на контрагентите му.

Дружеството класифицира като инвестиционен клас финансови активи, при които, за контрагента е налице външен рейтинг. В неинвестиционен клас, задоволителен са посочени тези финансови активи, за които не е налице рейтинг от рейтингова агенция или имат кредитен рейтинг по-нисък от BBB, но Дружеството няма индикации и не очаква влошаване на кредитното качество на контрагента. Неинвестиционен клас, незадоволителен са финансови активи, за които Дружеството очаква влошаване на кредитното качество на контрагента.

31 декември 2019 г.

	Инвестиционен клас	Неинвестиционен клас: задоволителен	Обезценени	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови и застрахователни активи				
Търговски вземания и аванси	-	2,127	(968)	1,159
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	258,164	-	(49)	258,115
Финансови активи по амортизирана стойност	21,274	-	(4)	21,270
Предоставени заеми	9,803	-	(3)	9,800
Активи по презастрахователни операции	19,660	-	-	19,660
Вземания по застрахователни операции	-	78,801	(4,631)	74,170
Парични средства в разплащателни сметки	57,980	42	-	58,022
Общо	366,881	80,970	(5,655)	442,196

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

34. Застрахователен и финансов риск (Продължение)

(б) Финансови рискове (Продължение)

(1) Кредитен риск (Продължение)

Кредитна експозиция според кредитния рейтинг (Продължение)

31 декември 2018 г.

	Инвестиционен клас	Неинвестиционен клас: задоволителен	Обезценен и	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови и застрахователни активи				
Депозити във финансови институции	–	4,065	(3)	4,062
Търговски вземания и аванси	–	1,951	(195)	1,756
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	183,930	–	(59)	183,871
Финансови активи, държани до падеж	21,376	–	(7)	21,369
Предоставени заеми	9,803	–	(3)	9,800
Активи по презастрахователни операции	30,439	–	–	30,439
Вземания по застрахователни операции	–	72,539	(4,421)	68,118
Банкови сметки	67,308	–	–	67,308
Общо	312,856	78,555	(4,688)	386,723

Към 31.12.2019 г. Дружеството няма експозиции в депозити.

Концентрацията на разплащателни сметки при свързани лица към 31 декември 2019 г. представлява 94% от стойността на пари и парични средства.

Представената по-долу таблица, предоставя информация относно експозицията към кредитен риск на Дружеството към 31 декември 2019 г., като класифицира активите съгласно кредитния рейтинг на контрагентите на Кредитната агенция Standard and Poors. AAA е най-високият възможен рейтинг. Активи, които попадат извън обхвата на рейтинг AAA до BBB, се класифицират като такива със спекулативен рейтинг.

Политика на Дружеството е да поддържа точни и последователни рейтинги за риск. Това дава възможност на Ръководството да се фокусира върху приложимите рискове и сравнението на експозициите. Рейтинговата система се поддържа от редица финансови анализи, комбинирани с обработена пазарна информация, за да се осигурят основните входящи данни за оценката на риска от контрагента.

31 декември 2019 г.

	AA	A	BBB	Некласифицирани	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови и застрахователни активи					
Търговски вземания и аванси	–	–	–	1,159	1,159
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход:					
Облигации	–	4,267	253,848	–	258,115
Финансови активи по амортизирана стойност	–	–	21,270	–	21,270
Предоставени заеми	–	–	9,800	–	9,800
Активи по презастрахователни операции	9,108	10,543	5	4	19,660
Вземания по застрахователни операции	–	–	–	74,170	74,170
Пари и парични средства	–	54,725	3,255	42	58,022
Общо	9,108	69,535	288,178	75,375	442,196

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2019 Г.

34. Застрахователен и финансов риск (Продължение)

(б) Финансови рискове (Продължение)

(1) Кредитен риск (Продължение)

Кредитна експозиция според кредитния рейтинг (Продължение)

31 декември 2018 г.

	AA	A	BBB	Некласифицирани	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови и застрахователни активи					
Депозити във финансови институции	—	4,062	—	—	4,062
Търговски вземания и аванси	—	—	—	1,756	1,756
Финансови активи на разположение за продажба:					
Облигации	—	—	183,871	—	183,871
Финансови активи, държани до падеж	—	—	21,369	—	21,369
Предоставени заеми	—	—	9,800	—	9,800
Активи по презастрахователни операции	6,886	5,242	18,172	139	30,439
Вземания по застрахователни операции	—	—	—	68,118	68,118
Пари и парични средства	—	65,793	1,466	49	67,308
Общо	6,886	75,097	234,678	70,062	386,723

Кредитно качество на финансовите активи

Кредитното качество на финансовите активи, които не са просрочени, се оценява на база на информация за събираемостта след дата на баланса.

Представената по-долу таблица, предоставя информация относно експозицията на Дружеството в държавни ценни книжа, класифицирани като отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход и финансови активи, отчитани по амортизирана стойност според техния падеж към 31 декември 2019 г.

Падеж	Стойност към 31 декември 2019 г.	Стойност към 31 декември 2018 г.
хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
до 1 год.	13,838	10,547
над 1 год. до 3 год.	48,320	38,926
над 3 год. до 5 год.	20,439	40,721
над 5 год. до 15 год.	178,499	115,046
над 15 год.	18,289	—
	279,385	205,240

Кредитното качество на вземанията от застрахователни операции, които не са просрочени, се оценява на база на информация за събираемостта след датата на баланса.

34. Застрахователен и финансов риск (Продължение)

(б) Финансови рискове (Продължение)

(1) Кредитен риск (Продължение)

Кредитно качество на финансовите активи (Продължение)

Обезценка на финансови активи (очаквани кредитни загуби)

Изменението на коректива за очаквани кредитни загуби (ОКЗ) на финансови активи през периода е представено в следната таблица:

	Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	Финансови активи по амортизирана стойност	Общо:
Коректив за загуби на 01 януари 2018 г.	-	142	142
Ефект от първо прилагане на МСФО 9	60	32	92
Коректив за загуби на 01 януари 2018 г. с първо прилагане на МСФО 9:	60	174	234
Коректив за загуби, признат в отчета за печалбата или загубата, в т.ч.			
<i>Коректив на новопридобити активи през периода</i>	3	56	59
<i>Отписан коректив на продадени или падежирани активи през периода</i>	-	(22)	(22)
<i>Промяна в коректива поради изменение в кредитния риск</i>	(4)	-	(4)
Коректив за загуби на 01 януари 2019 г.	59	208	267
Коректив за загуби, признат в отчета за печалбата или загубата, в т.ч.			
<i>Коректив на новопридобити активи през периода</i>	23	117	140
<i>Отписан коректив на продадени или падежирани активи през периода</i>	-	(10)	(10)
<i>Промяна в коректива поради изменение в кредитния риск</i>	(33)	662	629
Коректив за загуби на 31 декември 2019 г.	49	977	1,026

Корективът за загуби на финансови активи първоначално е признат към 1 януари 2018 г., което е първата дата на прилагане на МСФО 9 за Дружеството. През периода не са наблюдавани съществени промени в кредитния риск по финансовите активи, които да доведат до изменение в периода на очаквани кредитни загуби, в посока от 12 месеца до срока на договора, и обратно.

(2) Ликвиден риск

Ликвидният риск е рискът, че предприятието може да е изправено пред затруднения при посрещането на задълженията, свързани с финансовите инструменти. По отношение на катастрофалните събития също е налице ликвиден риск, свързан с времевите разлики между brutните парични плащания и очакваните възстановявания от презастраховане.

Въведени са следните политики и процедури за ограничаване на експозицията на Дружеството към ликвиден риск:

- Дружеството ежедневно изплаща обезщетения и задължения, които възникват при обичайната дейност.

Дружеството ежедневно следи и контролира своите потребности от ликвидни средства чрез управление на входящите и изходящите парични потоци.

34. Застрахователен и финансов риск (Продължение)

(б) Финансови рискове (Продължение)

(2) Ликвиден риск (Продължение)

- Създадени са набор от правила за разпределение на активите, структури на лимити на портфейлите и профили на падеж на активите, за да се гарантира, че е на разположение достатъчно финансиране за посрещане на задълженията по застрахователни договори.
- Поддържа се достатъчно ниво на парични средства и парични еквиваленти в наличност, за да се финансира дейността и да се смекчат колебанията в паричните потоци.

„ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД е обект на регулация от Комисията за Финансов Надзор, направление Застрахователен надзор. Дружеството изпълнява изискванията за капиталова адекватност, наложени от Директива 2009/138/ЕО на Европейския Парламент (Платежоспособност II).

Комисията за Финансов Надзор е назначила преглед на балансите на застрахователния пазар, с данни към края на 2019 г. с цел да се установят задълженията по застрахователни договори и да се оцени адекватността на техническите резерви по Платежоспособност II., както и да се преизчислят пруденциалните показатели – МКИ и КИП. Към датата на съставяне на финансовия отчет проверката не е приключила.

Тенденции или рискове, които могат да влияят на ликвидността на Дружеството за 2020 г.

В светлината на последните събития от март 2020 г. (Пандемията COVID 19), очакванията са за запазване стабилността на финансовите параметри, запазване на застрахователния портфейл и постигане на адекватна за ситуацията печалба от дейността, запазвайки устойчиви ликвидни и капиталови буфери.

Предприети са допълнителни мерки за ежедневен мониторинг и управление на ликвидните средства, както и мониторинг на пазарната стойност на портфейла от ценни книжа/облигации.

Дружеството управлява своите активи и пасиви по начин, който ѝ гарантира, че редовно и без забавяне може да изпълни ежедневните си задължения свързани с плащанията, както в нормална пазарна среда, така и в условията на криза. ДЗИ инвестира предимно в ликвидни активи и преобладаващата част от инвестиционният портфейл са Държавни ценни книжа, които са високо ликвидни и дружеството може да продаде за да покрие нарастващ обем на плащанията при извънредна ситуация. Също така ДЗИ поддържа достатъчно средства по разплащателни сметки (минимално необходими налични средства), които да може да обезпечат ежедневните плащания. ДЗИ използва за покритие на техническите резерви ДЦК - 88% деноминирани в лева и евро и средства по разплащателни сметки - 12%. Дружеството има одобрени лимити за използване на репо сделки с цел краткосрочно осигуряване на ликвидни средства.

Освен, че наблюдава повишения оперативен риск, Дружеството следи много внимателно свързаното с това макроикономическо въздействие, включително влиянието на местните пазари на KBC Group от намаляването на растежа на БВП в Китай в момент, когато икономиката и вече е в крехко състояние. Финансовите пазари също изглеждат силно чувствителни към рисковете, свързани с коронавируса, като фондовите пазари, лихвените проценти и цените на петрола намаляват.

Развитието в началото на 2020 г. (като пандемията COVID-19) ще наложи промяна на заложените в бюджета за следващата година финансови параметри. Въпреки че поставят пазара в ситуация на сериозен стрес, досега това не е повлияло на ликвидността на ДЗИ.

Това е видно и от основните показатели по Платежоспособност II към 31 март 2020 г., които са посочени в таблицата по-долу:

	Общо собствени средства	КИП	МКИ	КИП коэффициент	МКИ коэффициент
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
31 март 2020 г.	165,721	86,636	36,852	191.3%	450%

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

34. Застрахователен и финансов риск (Продължение)

(б) Финансови рискове (Продължение)

(2) Ликвиден риск (Продължение)

Дружеството е направило изчисление на основните показатели по Платежоспособност II, които са посочени в таблицата по-долу:

	Общо собствени средства	КИП	МКИ	КИП коэффициент	МКИ коэффициент
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
31 декември 2019 г.	145,106	82,918	37,313	175.0%	388.9%
31 декември 2018 г.	129,241	69,883	31,447	185%	411%

Структура на падежите

Таблицата по-долу обобщава структурата на падежите на недеривативните финансови активи на Дружеството, въз основа на оставащите недисконтирани договорни потоци, включително вземанията по лихви. Пасивите са представени на база на недисконтираните парични потоци към 31 декември 2019 г. и към 31 декември 2018 г.

За задължения по застрахователни договори и презастрахователни активи, профилите на падеж се определят на база очаквания момент на възникване на нетните парични изходящи потоци по признатите застрахователни задължения.

Пренесените премии в следващ отчетен период и делът на презастрахователите в пренесените премии в следващ отчетен период се изключват от анализа, тъй като те не са договорни задължения.

Погашенията, които са предмет на уведомление, се третират така, сякаш уведомлението подлежи на незабавно връчване.

Дружеството поддържа портфейл от лесно търгуеми и разнородни активи, които лесно могат да бъдат ликвидирани в случай на непредвидено намаление на паричните потоци.

Презастрахователните активи са представени на същата база, както застрахователните задължения. Заемите и вземанията включват вземанията по договорната лихва.

31 декември 2019 г.

	Балансова стойност	До 1 год.	Между 1-3 год.	Между 3-5 год.	Между 5-15 год.	Повече от 15 год.	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови и застрахователни активи							
Търговски вземания и аванси	1,159	1,159	–	–	–	–	1,159
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	258,115	15,564	51,327	8,497	167,112	19,080	261,580
Финансови активи по амортизирана стойност	21,270	861	1,721	17,995	2,660	–	23,237
Предоставени заеми	9,800	20	–	4,890	4,890	–	9,800
Активи по презастрахователни операции	19,660	2,811	8,522	3,179	1,919	–	16,431
Вземания по застрахователни операции	74,170	63,974	7,979	2,217	–	–	74,170
Пари и парични еквиваленти	58,022	58,022	–	–	–	–	58,022
Общо активи	442,196	142,411	69,549	36,778	176,581	19,080	444,399

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

34. Застрахователен и финансов риск (Продължение)

(б) Финансови рискове (Продължение)

(2) Ликвиден риск (Продължение)

Структура на падежите (Продължение)

31 декември 2019 г.

	Балансова стойност	До 1 год.	Между 1-3 год.	Между 3-5 год.	Между 5-15 год.	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови и застрахователни пасиви						
Задължения по застрахователни договори - общо застраховане, с изключение на Пренос-премиен резерв	192,694	88,675	68,222	25,431	15,508	197,836
Задължения застрахователи, агенти, брокери	23,736	23,736	–	–	–	23,736
Търговски и други задължения	7,961	7,961	–	–	–	7,961
Задължения по лизинг	1,555	526	1,029	–	–	1,555
Общо пасиви	225,946	120,898	69,251	25,431	15,508	231,089

31 декември 2018 г.

	Балансова стойност	До 1 год.	Между 1-3 год.	Между 3-5 год.	Между 5-15 год.	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. л	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови и застрахователни активи						
Депозити във финансови институции	4,062	4,062	–	–	–	4,062
Търговски вземания и аванси	1,756	1,756	–	–	–	1,756
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	183,871	14,095	44,972	25,271	110,030	194,368
Финансови активи по амортизирана стойност	21,369	1,214	1,797	19,056	2,890	24,957
Предоставени заеми	9,800	20	–	4,890	4,890	9,800
Активи по презастрахователни операции	30,439	30,439	–	–	–	30,439
Вземания по застрахователни операции	68,118	59,654	6,484	1,980	–	68,118
Пари и парични еквиваленти	67,367	67,367	–	–	–	67,367
Общо активи	386,723	178,607	53,253	51,197	117,810	400,867

31 декември 2018 г.

	Балансова стойност	До 1 год.	Между 1-3 год.	Между 3-5 год.	Между 5-15 год.	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови и застрахователни пасиви						
Задължения по застрахователни договори - общо застраховане, с изключение на Пренос-премиен резерв	177,586	87,880	51,708	27,824	10,174	177,586
Задължения застрахователи, агенти, брокери	21,670	21,670	–	–	–	21,670
Търговски и други задължения	7,191	7,191	–	–	–	7,191
Общо пасиви	206,447	116,741	51,708	27,824	10,174	206,447

Представената по-долу таблица обобщава очакваното използване или уреждане на активите и пасивите.

Паричните потоци при пасивите и активите са получени с помощта на одобрени ALM модели за формиране на резервите в общото застраховане:

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

34. Застрахователен и финансов риск (Продължение)

(б) Финансови рискове (Продължение)

(2) Ликвиден риск (Продължение)

Анализ на падежите и очакван срок на възстановяване

31 декември 2019 г.

Нематериални активи	—	6,809	6,809
Материални активи	—	17,261	17,261
Активи с право на ползване	—	1,548	1,548
Отсрочени данъчни активи	—	112	112
Инвестиционни имоти	—	14,278	14,278
Търговски вземания и аванси	1,306	—	1,306
<i>в т. ч. финансови гаранции</i>	<i>844</i>	<i>—</i>	<i>844</i>
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	13,458	244,657	258,115
Финансови активи по амортизирана стойност	380	20,890	21,270
Предоставени заеми	20	9,780	9,800
Активи по презастрахователни операции	2,811	16,849	19,660
Вземания по застрахователни операции	63,974	10,196	74,170
Парични средства и парични еквиваленти	58,022	—	58,022
Разходи за бъдещи периоди и други активи	1,193	—	1,193
Общо активи	141,164	342,380	483,544

31 декември 2019 г.

	Текущи	Нетекущи	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Задължение за застрахователни договори	88,675	226,398	315,073
Задължения по лизинг	526	1,029	1,555
Задължения към персонала при пенсиониране	455	437	892
Задължения към застрахователи, агенти и брокери	23,736	—	23,736
Търговски и други задължения	7,961	—	7,961
Задължения за корпоративен данък	719	—	719
Общо пасиви	122,072	227,864	349,936

31 декември 2018 г.

	Текущи	Нетекущи	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нематериални активи	—	4,464	4,464
Материални активи	—	18,047	18,047
Отсрочени данъчни активи	—	312	312
Инвестиционни имоти	—	11,330	11,330
Депозити във финансови институции	4,062	—	4,062
Търговски вземания и аванси	1,893	—	1,893
<i>в т.ч. финансови гаранции</i>	<i>1,609</i>	<i>—</i>	<i>1,609</i>
Финансови активи на разположение за продажба	10,166	173,705	183,871
Финансови активи, държани до падеж	381	20,988	21,369
Предоставени заеми	20	9,780	9,800
Активи по презастрахователни операции	30,439	—	30,439
Вземания по застрахователни операции	59,654	8,464	68,118
Парични средства и парични еквиваленти	67,367	—	67,367
Разходи за бъдещи периоди и други активи	1,377	—	1,377
Общо активи	173,359	247,090	422,449

34. Застрахователен и финансов риск (Продължение)

(б) Финансови рискове (Продължение)

(2) Ликвиден риск (Продължение)

Анализ на падежите и очакван срок на възстановяване (Продължение)

31 декември 2018 г.

	Текущи	Нетекущи	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Задължение за застрахователни договори	87,880	202,852	290,732
Задължения към персонала при пенсиониране	432	386	818
Задължения към застрахователи, агенти и брокери	21,670	–	21,670
Търговски и други задължения	7,289	–	7,289
Общо пасиви	117,271	203,238	320,509

(3) Пазарен риск

Пазарният риск е рискът, че справедливата стойност на бъдещите парични потоци по финансовия инструмент ще варира поради промените в пазарните цени. Пазарният риск включва три вида риск: на обменните курсове (валутен риск), на пазарните лихвени проценти (лихвен риск) и на пазарните цени (ценови риск).

- Пазарният риск е извън контрола на Дружеството и като цяло не може да бъде диверсифициран. Основен метод за намаляване на пазарния риск и неговите компоненти е събиране и обработване на информация за макроикономическата среда и на тази база – прогнозиране и приспособяване на инвестиционната политика към очакваните промени в средата.
- Съществува политика за пазарен риск на Дружеството, излагаща оценката и определянето на това какво представлява пазарен риск за Дружеството. Спазването на политиката се наблюдава и експозициите и нарушенията се докладват на Комитет за контрол и управление на риска и капитала на Дружеството. Политиката се подлага регулярно на преглед за потвърждаване на нейната уместност и за отразяване на промените в рисковата среда.
- Съществува структура на определени лимити за разпределение на активите и портфейлите, целяща гарантиране, че Дружеството инвестира в определени активи, които гарантират определени застрахователни задължения и че активите се притежават с цел осигуряване на доходи и печалби за застрахованите лица, които отговарят на техните очаквания.

(а) Валутен риск

Валутният риск е рискът, че справедливата стойност на бъдещите парични потоци по финансовия инструмент ще варира поради промени във валутните курсове.

Основните сделки на Дружеството се реализират в евро и лева, и експозицията на валутен риск възниква основно по отношение на американски долари. Към 31 декември 2019 г., финансовите активи и пасиви на Дружеството, деноминирани в евро не пораждаят валутен риск, тъй като в условията на установения валутен борд в страната, курсът на лева към еврото е фиксиран. Тъй като Дружеството представя финансовите си отчети в лева, последните могат да бъдат повлияни от движения на валутните курсове между валути различни от еврото и българския лев.

Финансовите активи на Дружеството са деноминирани основно в същите валути както задълженията по застрахователните договори, което смекчава валутния риск за Дружеството. Следователно, основният валутен риск възниква от признатите активи и пасиви, деноминирани във валути, различни от тези, в които се очаква да бъдат уредени задълженията по застрахователни договори.

Дружеството не е изложено на съществен валутен риск, поради факта, че сключва своите сделки основно в лева и евро и стойността на активите и пасивите, деноминирани в други валути, които отчита е несъществен.

Стойността на активите в щатски долари е в размер на 518 хил. лв. (2018 г.: 216 хил. лв.), а тази на пасивите е 963 хил. лв. (2018 г.: 1,184 хил. лв.).

Дружеството няма значителна концентрация на валутен риск.

34. Застрахователен и финансов риск (Продължение)

(б) Финансови рискове (Продължение)

(3) Пазарен риск (Продължение)

(а) Валутен риск (Продължение)

Представеният по-долу анализ се извършва за разумно възможни промени в основните променливи като всички други променливи остават непроменени, като е показан ефекта върху печалбата преди данъци и собствения капитал, които се дължат на промените в справедливата стойност на монетарните активи и пасиви, чувствителни към валутните промени, включително задължения по претенции по застрахователни договори. Тъй като всички валутни преоценки на Дружеството се отчитат в отчета за печалбата или загубата, ефект върху капитала няма.

Корелацията на променливите оказва съществен ефект върху определянето на крайния ефект върху пазарния риск, но за демонстриране на ефекта, който се дължи на промените в променливите, те трябва да бъдат променени на индивидуална база. Трябва да се отбележи, че движенията в тези променливи са нелинейни.

Валута	31 декември 2019 г.			31 декември 2018 г.	
	Промяна в променливите	Ефект върху печалбата преди данъци	Ефект върху капитала	Ефект върху печалбата преди данъци	Ефект върху капитала
		хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Американски долари	10.00%	(65)	–	21	–
Американски долари	-10.00%	65	–	(21)	–

Използваният метод за извличане на информация за чувствителността и съществените променливи не са променени спрямо предходния период.

(б) Лихвен риск

Лихвеният риск е рискът, че стойността на бъдещите парични потоци по даден финансов инструмент ще варира поради промени в пазарните лихвени проценти.

Инструментите с плаващ лихвен процент, излагат Дружеството на риск на паричните потоци, докато инструментите с фиксиран лихвен процент, излагат Дружеството на риск на справедливата стойност.

Политиката на Дружеството за лихвения риск, изисква от него да управлява този риск като поддържа подходяща комбинация от инструменти с фиксирани и плаващи лихвени проценти. Политиката изисква от Дружеството да управлява падежите на лихвоносните активи и лихвоносните пасиви. Лихвите по инструменти с плаващи лихвени проценти се преоценяват на периоди от поне една година. Лихвите по инструменти с фиксирани лихвени проценти се определят в началото на финансовия инструмент и са фиксирани до падежа му.

През последните пет години са предприети мерки за постепенно увеличаване на падежната структура на портфейлите с цел намаляване на лихвения риск за Дружеството. Оценки на паричните потоци, както и въздействието на движенията на лихвените проценти, свързани с инвестиционния портфейл и застрахователните резерви се моделират и преглеждат регулярно. Основната цел на тези методи е да ограничи нетните промени в стойността на активите и пасивите, произтичащи от движенията на лихвените проценти.

Макар че е по-трудно да се измери чувствителността на застрахователните пасиви към евентуални промени в лихвените нива отколкото тази на свързаните активи, Ръководството на Дружеството счита, че движенията в лихвените проценти ще предизвикат промени в стойността на активите, които значително ще компенсират промени в стойността на пасивите, свързани с основните продукти.

Моделите, които се използват за описание на чувствителността на задълженията по отношение на лихвения процент се базират на стандартите на Групата Кей Би Си и се преглеждат всяка година.

34. Застрахователен и финансов риск (Продължение)

(б) Финансови рискове (Продължение)

(3) Пазарен риск (Продължение)

(б) Лихвен риск (Продължение)

Стойността на активите на Дружеството зависи от динамиката на пазарните лихвени проценти. Дружеството е изложено на риск от колебание в лихвените проценти, тъй като доходността на лихвоносните активи се променя в резултат от промените в пазарните лихвени проценти. По отношение на плаващите лихвени проценти, Дружеството е изложено на риск в зависимост от лихвения индекс, към който е привързан съответния финансов инструмент. За оценка на очаквания матуритет на задълженията са използвани вътрешни модели, което позволява по-прецизно разпределение на пасивите според тяхната продължителност. В последната година дружеството инвестира предимно в дългосрочни облигации с цел оптимизиране доходността от инвестиции, което води до нарастване на лихвения риск.

Представеният по-долу анализ се извършва за разумно възможни промени в основните променливи като всички други променливи остават непроменени, като се показва ефектът върху печалбата преди данъци, дължащ се на промените в справедливата стойност на финансовите активи и финансовите пасиви с плаващ лихвен процент, и собствения капитал (което отразява корекциите в печалбата преди данъци и преоценката на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход, с фиксиран лихвен процент).

Дружеството е представило анализ за чувствителността на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход към разумни промени в лихвените равнища и ефектът има отражение само върху капитала. Корелацията на променливите оказва съществен ефект при определянето на крайното влияние върху лихвения риск, но за демонстриране на ефекта, който се дължи на промени в променливите, те трябва да бъдат променени на индивидуална база. Трябва да се отбележи, че промените в променливите не са линейни.

Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход са с фиксирани лихвени проценти и чувствителността им към лихвения риск не оказва влияние върху печалбата преди данъци.

Към дата		Промяна лихва (базисни точки)	в хил. лв.			Общо
			Лева	Евро	Американски долар	
31 декември 2019 г.	Ефект върху капитала	+100 bp	(7,391)	(3,622)	-	(11,013)
		-100 bp	8,202	3,818	-	12,019
	Ефект върху печалбата	+100 bp	-	-	-	-
		-100 bp	-	-	-	-
31 декември 2018 г.	Ефект върху капитала	+100 bp	(4,767)	(5,761)	(2)	(10,530)
		-100 bp	5,085	6,312	2	11,399
	Ефект върху печалбата	+100 bp	-	-	-	-
		-100 bp	-	-	-	-

Използваният метод за извличане на информация за чувствителността и съществените променливи не е променен спрямо предходния период.

(в) Ценови риск

Рискът за цената на капиталовите инструменти е рискът, че справедливата стойност на бъдещите парични потоци по даден финансов инструмент ще се колебае, поради промени в пазарните цени (различни от възникващите в резултат на лихвения или валутния риск), независимо дали тези промени са причинени от фактори, специфични за индивидуалния финансов инструмент или неговия емитент, или фактори, засягащи всички сходни финансови инструменти, търгувани на пазара.

Политиката на Дружеството за ценовия риск, изисква от него да управлява тези рискове като определя и наблюдава целите и ограниченията върху инвестициите, плановите за диверсификация и лимитите по инвестиции на всеки пазар.

34. Застрахователен и финансов риск (Продължение)

(б) Финансови рискове (Продължение)

(3) Пазарен риск (Продължение)

(в) Ценови риск (Продължение)

Концентрацията на финансовите активи, които се отчитат по справедлива стойност по отношение на емитентите е както следва:

	2019 г.	2018 г.
	хил. лв.	хил. лв.
България	234,274	173,765
Румъния	11,151	10,106
Белгия	4,277	-
Словения	4,267	-
Словакия	4,146	-
Общо	258,115	183,871

Анализ на чувствителността на финансовите активи към ценови риск

Като част от инвестиционната стратегия на Дружеството, за намаляване както на застрахователния, така и на финансовия риск, Дружеството съпоставя инвестициите си със задълженията, възникващи по застрахователни договори. Основна част от финансовите активи на Дружеството са с фиксирана доходност и ефектът от промените на пазарните лихви върху тяхната справедлива стойност е показан в анализа на чувствителността от промените в лихвените нива, посочен в приложение 34 (3) (в).

(4) Операционен риск

Операционният риск се изразява в отклонение от очакваните резултати, произтичащо в резултат на неадекватни или недействащи вътрешни процеси, хора и системи или от външни събития.

За Управление на Операционния риск и при прилагане и разработване на методи, политики и процедури, Дружеството използва действащата методика и стандарти на Кей Би Си Групата. Главни инструменти за управлението на операционния риск са:

- База данни за операционни събития, довели до реализирана загуба;
- Оценки и анализи на случили се операционни събития във финансовия сектор;
- Организиране на работни групи за извършване на самооценка на експозицията към операционен риск;
- Откриване и анализиране на ключови рискови индикатори в ежедневната оперативна дейност.

Управлението на Операционния риск е обособено в дирекция „Риск“, отдел „Нефинансови рискове“ като обхвата на дейността е в подчинение на ресора на Изпълнителния директор „Финанси и риск“.

За целите на управлението на Операционния риск функционира Местен комитет за контрол и управление на риска и капитала с председател Изпълнителен директор „Финанси и риск“ и членове Главен изпълнителен директор, Главен търговски директор, Изпълнителен директор, Директор „Аквизиция автомобилно застраховане“, Директор „Неавтомобилни продукти Общо застраховане“, Директор „Продукти и медицинско животозастраховане“, Директор „Законосъобразност“, Директор „Финанси“, както и други представители.

Като подкомитет на Местния комитет за контрол и управление на риска и капитала функционира и Комитет за контрол на търговската мрежа. Той има за цел идентифициране и управление на рискове в търговската мрежа, като по-съществени от тях се докладват на Местния комитет за контрол и управление на риска и капитала.

34. Застрахователен и финансов риск (Продължение)

(б) Финансови рискове (Продължение)

(4) Операционен риск (Продължение)

Процесите по мониторинг и контрол на изложеността към операционен риск се осъществяват със съвместното участие на първа и втора линия на защита, като функцията на първа линия на защита при управлението на операционния риск се изпълнява от бизнес звената, а именно - управители на главни агенции и регионален експерт или главен специалист и специалист „Операции и контрол“ на местно ниво по страната, а на централно ниво – от Отговорниците по операционен риск, които са определени в следните дирекции и направления в Централно управление: Животозастраховане, Корпоративно застраховане, Финанси, Общофункционални дейности, Информационни Технологии, Информационна сигурност, Правна, Управление на продукти общо застраховане, Управление на щети общо застраховане, Развитие на търговската мрежа и продажби, Брокерски бизнес. Функцията на Втора линия на контрол се изпълнява от отдел „Нефинансови рискове“ и Комитета за контрол на търговската мрежа.

Работата на и Отговорниците по Операционен риск е в тясно сътрудничество с всички съответни контролни звена на дружествата от Групата на ДЗИ и колеги от направление „Управление на риска“ на ниво Кей Би Си Група.

Към момента са реализирани следните мерки за управление на Операционния риск:

- Ежемесечни заседания на Местния комитет за контрол и управление на риска и капитала, като решенията и протоколите се представят за одобрение от УС;
- Комитет за приемане на Нови Продукти (в т.ч. преглед на действащи продукти, изменения на действащи продукти). Комитетът се състои от представители на Продуктовите дирекции, Дирекция за развитие на търговската мрежа и продажби, Направление брокерски бизнес, Актюери, Финанси, Контролни звена, Информационни технологии и други звена. Комитетът е приел и функции за ревизиране на всички действащи продукти, като основен принцип е всеки продукт да се ревизира минимум веднъж на 3 години.
- Въведена е процедура за идентифициране и отчитане на Операционни Грешки/ Пропуски/ Проблеми;
- Ежемесечни заседания на Комитет за контрол на търговската мрежа. Дейността му е свързана със създаване на прозрачен и ефективен процес на мониторинг и контрол над дейността на застрахователните посредници - агенти и брокери (в това число и защита на интересите на Група ДЗИ от измами и нарушения, както и предотвратяване на сериозни инциденти, свързани с посредниците).

Към 31 декември 2019 г., с цел управление на операционния риск в различните звена от структурата на ДЗИ, са приети и въведени за изпълнение процедури и правила, свързани с действащи Кей Би Си Групови Стандарти за:

- Управление на жалби от клиенти;
- Управление на достъпа до ИТ приложения;
- Вътрешни правила за контрол и предотвратяване изпирането на пари и финансиране на тероризма;
- Вътрешни процедури за защита на служителите, които дават информация за злоупотреби и корупция в Дружеството;
- Управление на Финансовите потоци при Продуктите с инвестиционен характер;
- Счетоводен контрол;
- Класифициране на информацията;
- Управление на подписваческия процес;
- Управление на ликвидационния процес;
- Управление на човешките ресурси.

В съответствие със Стандартите на Кей Би Си за управлението на нефинансови рискове Групата ДЗИ изготви оценка и анализ на изискванията на Груповите ключови контроли за следните процеси:

- Животозастраховане;
- Общо застраховане;
- Управление на Правни рискове;
- Управление на Данъчни Рискове;
- Управление на Непрекъснатост на Бизнеса;
- Управление на Риска и Капитала;
- Счетоводство и Финансова отчетност;
- Управление на Човешките ресурси;
- Корпоративна комуникация;
- Администриране на Клиенти;

34. Застрахователен и финансов риск (Продължение)

(б) Финансови рискове (Продължение)

(4) Операционен риск (Продължение)

- Нови и активни продукти;
- Маркетинг и търговска комуникация
- Електронни канали за комуникация с клиентите;
- Управление на посредниците;
- Управление на собствеността;
- Управление на доставките;
- Информационни технологии;
- Управление на информационната сигурност;
- Корпоративно управление.

Заклученията от направения анализ са представени в изготвен за целта доклад за Вътрешната контролна среда на ДЗИ. За всички идентифицирани ключови контроли, които все още не са напълно въведени, е предложен план за действие.

Като част от отговорностите на управлението на Операционния Риск е и осигуряване на непрекъснатостта на бизнеса, с което се цели поддържането на критичните бизнес функции, процеси и услуги, тяхното организиране, управление или възстановяване/ възобновяване в рамките на разумни срокове при непредвидено, изцяло или частично бизнес прекъсване.

Определен е Кризисен Комитет с председател Главен Изпълнителен Директор.

Заседанията на Кризисния комитет се провеждат като част от Местния комитет за управление и контрол риска и капитала.

През 2019 г. Група ДЗИ реализира редица инициативи, имащи за цел повишаване на информираността и осъзнатостта по отношение на управлението на операционен риск в компанията.

35. Сделки със свързани лица

Към 31 декември 2019 г. и 2018 г., Дружеството е осъществило сделки със следните свързани лица:

- Кей Би Си Груп НВ, Белгия – крайно контролиращо дружество;
- Кей Би Си Иншурънс НВ, Белгия-контролиращо дружество;
- ДЗИ - Животозастраховане” ЕАД- едноличен собственик на капитала;
- KBC Group Re SA (Assurisk SA)- свързано лице под общ контрол;
- Дъщерни дружества на Кей Би Си Иншурънс НВ- свързани лица под общ контрол;
- Обединена Българска банка АД и дъщерните ѝ дружества- свързани лица под общ контрол;
- ОББ Интерлийз ЕАД и дъщерните ѝ дружества- свързани лица под общ контрол.

Транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия.

По-долу е предоставена информация за съществените сделки, реализирани със свързани лица през годината.

35.1. Сделки със собствениците

	2019 г.	2018 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Платени дивиденди	-	(6,375)
Премиен приход	61	42
Изплатени застрахователни обезщетения	(25)	-
Получени услуги	(204)	(180)
Покупка на активи	(482)	-

35. Сделки със свързани лица (Продължение)

35.2. Сделки с други свързани лица под общ контрол

	2019 г.	2018 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Премиен приход	11,637	10,308
Изплатени застрахователни обезщетения	(4,298)	(3,136)
Разходи за комисионни по застрахователни договори	(3,438)	(2,819)
Отстъпени премии на презастрахователи	(7,359)	(4,665)
Претенции, отстъпени на презастрахователи	3,383	1,723
Комисионни по презастрахователни договори	6	371
Получени услуги	(1,220)	(559)
Разходи за банкови такси и комисионни	(262)	(230)
Приходи от лихви	-	173
Предоставени услуги	130	-

35.3 Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Дружеството включва членовете на Съвета на директорите / Управителния съвет и Надзорния съвет. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват следните разходи:

	2019 г.	2018 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати и осигуровки, включително бонуси	780	639

35.4 Салда със свързани лица в края на годината

	2019 г.	2018 г.
	хил. лв.	хил. лв.
- собственици:		
Задължения по покупка на активи	202	-
- други свързани лица под общ контрол:		
Вземания по застрахователни полици	10,939	8,395
Задължения за комисионни по застрахователни договори	271	423
Активи по презастрахователни договори	4,805	2,218
Задължение по презастрахователни договори	146	-
Задължения по получени услуги	319	-
Разплащателни сметки	54,703	65,842
Депозити във финансови институции	-	4,062
Учреден залог	1,506	1,506
- възнаграждения на ключов управленски персонал:		
Задължения по текущи възнаграждения	138	73

Условията и сроковете, свързани с вземанията и задълженията към свързани лица са оповестени в съответните приложения. Те не се различават от обичайните условия по които Дружеството сключва сделки с несвързани лица.

Съществената част от паричните средства и депозити на Дружеството се държат в открити разплащателни сметки в ОББ АД и KBC Bank NV. Сключените договори са при стандартните условия на Банката, като Дружеството не получава преференциални условия.

През периода няма признати разходи за обезценки, свързани с вземания от свързани лица.

Учреденият залог на стойност 1,506 хил. лв. представлява обезпечение (ДЦК, емисия BG2040210218, с номинал 770 000 евро, падеж 29.09.2025г.) във връзка с издадена банкова гаранция, чийто срок изтича на 12.04.2025 г.

„ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

36. Условни задължения и ангажименти

Условни задължения

Срещу Дружеството има заведени правни искиове от застраховани лица във връзка с предявени застрахователни обезщетения по възникнали застрахователни събития. Предявените по съдебен ред претенции са включени в Резерва за предявени, но неизплатени претенции със сумата на заведените частични или пълни искиове, като за тях се начислява и дължима лихва към очакваната дата за уреждане на съответния иск.

Данъчни задължения

В края на отчетния период е започнала данъчна проверка от НАП на задълженията на "ДЗИ Общо застраховане" ЕАД по ЗДДС за периода 01.01.2014 г. – 31.12.2015 г. Във връзка с проверката дружеството не очаква да възникнат допълнителни задължения.

Банкови гаранции

Дружеството има издадени банкови гаранции от свързани лица в размер на 700 хил. евро с валидност до 2024 г. в полза на „Националното бюро на българските автомобилни застрахователи“ и гаранции в общ размер на 19 хил. лв. с валидност до 2022 г. в полза на търговски контрагенти.

Задължения по договори за оперативен лизинг

Договорите за оперативен лизинг включват договори за наем на офис сгради. Задълженията по неотменими договори за оперативен лизинг са следните:

	2019 г.	2018 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Не по-късно от 1 година	-	486
По-късно от 1 година и не по-късно от 5 години	-	799
Повече от 5 години	-	210
Общо:	-	1,495

Дружеството няма други условни задължения към 31 декември 2019 г.

37. Събития след датата на отчета за финансово състояние

Съществуването на нов коронавирус (Covid-19) бе потвърдено в началото на 2020 г. и се разпространи в световен мащаб, причинявайки смущения в бизнеса и икономическата дейност. Дружеството счита наличието на коронавируса за некоригиращо събитие след датата на баланса. Глобалното разпространение на коронавирусната пандемия ще окаже натиск и се очаква да повлияе негативно върху резултатите на Дружеството през 2020 г. (но няма да окаже влияние върху финансовото ни състояние в края на 2019 г.) Въпреки новите регулаторни и / или секторни мерки, които правителството предприема всеки ден, на този етап е невъзможно да се направи надеждна оценка какви ще бъдат последствията за глобалната икономика и по-специално за банково-застрахователна група, от която е част ДЗИ- Общо Застраховане ЕАД. Ръководството на Дружеството наблюдава внимателно ситуацията. Също така ръководството е възприело предпазлив и консервативен подход, въпреки че солидният капитал и ликвидни позиции на Дружеството са такива, че е в състояние да издържи на екстремни ситуации. Прогнозите на ръководството се основават на предположението, че коронавирусът и мерките, предприети за ограничаване на разпространението му, ще имат значително - но временно - отрицателно икономическо въздействие. Съгласно настоящите предположения, европейската икономика ще се свие през първото и второто тримесечие на 2020 г., преди постепенно да се възстанови през втората половина на годината. Очакванията, прогнозите и изявленията относно бъдещите развития се основават на предположения и оценки, направени при изготвянето на този доклад през месец април 2020 г.. Допълнителни оповестявания са представени в оповестяванията в приложение 34 „Застрахователен и финансов риск“ от настоящия финансов отчет.

През февруари 2020 г. Дружеството е финализирано сделка по покупка на голяма сграда в град Варна с обща застроена площ около 27 хил. кв. м.- бизнес център MALL VARNA. Дружеството планира да използва имота, както за инвестиционни, така и за собствени нужди на дружествата от КВС Груп с представителства във Варна.

Няма други значими събития, настъпили между датата на финансовия отчет и датата на оторизирането му за издаване, които да изискват оповестяване или да променят финансовото състояние на Дружеството.

